
Innst. 14 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2016-2017)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Innhold

	Side
1. Innledning	5
2. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2	5
3. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 2	10
3.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2	10
3.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet	13
3.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	14
3.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti	15
3.2 Kap. 231 Barnehager	21
3.3 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet	25
3.4 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep	25
3.5 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning.....	28
3.6 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842.....	28
3.7 Kap. 843 Adopsjonsstøtte.....	29
3.7 Post 70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning	29
3.8 Kap. 844 Kontantstøtte.....	29
3.8 Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning.....	29
3.9 Kap. 845 Barnetrygd	30
3.9 Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning.....	30
3.10 Kap. 846 Familie- og oppvekstiltak	30
3.10 Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50 og post 71	30
3.11 Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847	32
3.11 Post 1 Driftsutgifter, kan overføres	32
3.12 Kap. 848 Barneombudet.....	32
3.13 Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	32
3.14 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	33
3.15 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855	35
3.15 Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60	35
3.16 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856	36
3.17 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858	37
3.18 Kap. 860 Forbrukerrådet	37
3.19 Kap. 862 Positiv miljømerking	37
3.20 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak	38
3.21 Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget.....	39
3.22 Kap. 868 Forbrukerombudet	39
3.23 Kap. 870 Sekretariatet for Likestillings- og diskrimineringsnemnda	39
3.24 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering	39
3.25 Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet	42
3.26 Kap. 2530 Foreldrepenger	43
3.27 Kap. 3847 EUs ungdomsprogram	44
3.27 Post 1 Tilskudd fra Europakommisjonen	44
3.28 Kap. 3855 Statlig forvaltning av barnevernet	44
3.28 Post 60 Kommunale egenandeler	44
3.29 Kap. 3856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	45
3.30 Kap. 3858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.....	45
3.30 Post 1 Diverse inntekter	45

	Side
4. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3	45
5. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 3	49
5.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3	49
5.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet	52
5.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	53
5.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti	55
5.2 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300	56
5.3 Kap. 315 Frivillighetsformål	56
5.4 Kap. 320 Norsk kulturråd	60
5.5 Kap. 321 Kunstnerøkonomi	62
5.6 Kap. 322 Bygg og offentlige rom.....	63
5.7 Kap. 323 Musikk og scenekunst.....	65
5.8 Kap. 325 Allmenne kulturformål	67
5.9 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål.....	70
5.10 Kap. 328 Museums- og visuell kunst	72
5.11 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329	75
5.12 Kap. 334 Film- og medieformål, jf. kap. 3334.....	77
5.13 Kap. 335 Mediestøtte	79
5.13.1 Kringkasting	82
5.14 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk.....	83
5.15 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339	83
5.16 Kap. 3322 Bygg og offentlige rom.....	84
5.16 Post 1 Ymse inntekter	84
5.17 Kap. 3323 Musikk og scenekunst.....	84
5.18 Kap. 3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål.....	84
5.19 Kap. 3329 Arkivformål	84
5.19 Post 1 Ymse inntekter	84
5.20 Kap. 3334 Film- og medieformål	84
5.21 Kap. 3339 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	85
6. Forslag fra mindretall	85
7. Komiteens tilråding	86

Innst. 14 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Arild Grande, Steinar Gullvåg, Hege Haukeland Liadal og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, lederen Svein Harberg, Kårstein Eidem Løvaas og Mette Tønder, fra

Fremskrittspartiet, Ib Thomsen og Torkil Åmland, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 2 Familie og forbruker og 3 Kultur ved Stortingets vedtak 11. oktober 2016, jf. Innst. 1 S (2016–2017).

2. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 2 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2016–2017).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 2

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
Utgifter			
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
231	Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51 ...</i>	421 448 000
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 565 000
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 892 000
	63	Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage	142 036 000
	70	Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	25 290 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
<i>Barne- og likestillingsdepartementet</i>			
800		Barne- og likestillingsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	152 486 000
	21	Spesielle driftsutgifter	9 751 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	19 795 000
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	86 617 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1</i>	54 348 000
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	20 420 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 946 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 069 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 168 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 858 post 1</i>	6 941 000
842		Familievern	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	295 956 000
	21	Spesielle driftsutgifter	33 671 000
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	171 220 000
843		Adopsjonsstøtte	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 797 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 539 000 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 180 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	13 346 000
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 253 000
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	29 789 000
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	178 412 000
	62	Utvikling i kommunene	79 647 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	123 716 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i> ..	21 227 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i> ..	8 656 000
847		EUs ungdomsprogram	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 212 000
848		Barneombudet	
	1	Driftsutgifter	15 595 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	
	1	Driftsutgifter	217 539 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 639 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	68 374 000
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 870 000
	50	Forskning og utvikling	18 688 000
	60	Kommunalt barnevern	693 944 000
	61	Utvikling i kommunene	10 339 000
		Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flykninger,	
	65	<i>overslagsbevilgning</i>	470 000 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	33 155 000
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, <i>kan overføres</i> ...	72 804 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	4 414 113 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 162 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 036 363 000
		Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	209 723 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	
	1	Driftsutgifter	1 083 662 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	259 289 000
	21	Spesielle driftsutgifter	14 325 000
860		Forbrukerrådet	
	50	Basisbevilgning	132 146 000
	51	Markedsportaler	26 098 000
862		Positiv miljømerking	
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	7 558 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i> ...	2 187 000
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 252 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 375 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	5 973 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget	
	1	Driftsutgifter	11 498 000
868		Forbrukerombudet	
	1	Driftsutgifter	27 115 000
870		Sekretariatet for Likestillings- og diskrimineringsnemnda	
	1	Driftsutgifter	6 431 000
871		Likestilling og ikke-diskriminering	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> ...	9 634 000
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	17 996 000
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 274 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
	73	Likestillingssentre	6 232 000
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, <i>kan overføres</i>	3 546 000
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet	
	50	Basisbevilgning	54 065 000
<i>Folketrygden</i>			
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 810 000 000
	71	Engangstønnad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	470 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	495 000 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	54 000 000
		Sum utgifter rammeområde 2	49 508 638 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3842		Familievern	
	1	Diverse inntekter	696 000
3847		EUs ungdomsprogram	
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000
3855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Diverse inntekter	15 160 000
	2	Barnetrygd	3 959 000
	60	Kommunale egenandeler	1 434 736 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	930 193 000
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Diverse inntekter	458 000
		Sum inntekter rammeområde 2	2 387 566 000
		Netto rammeområde 2	47 121 072 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2017 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
231		Barnehager	
	21	Spesielle driftsutgifter	50 mill. kroner

III

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et hel-dags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 2 730 kroner per måned og 30 030 kroner per år fra 1. januar 2017, jf. forskrift 16. desember

2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.

2. det fra 1. august 2017 blir gitt fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer per uke alle tre-, fire- og femåringer i husholdninger med skattepliktig kapital- og personinntekt på under 428 000 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 842 post 1	Kap. 3842 post 1
Kap. 847 post 1	Kap. 3847 post 1
Kap. 855 post 1	Kap. 3855 postene 1, 2 og 60
Kap. 856 post 1	Kap. 3856 post 1
Kap. 858 post 1	Kap. 3858 post 1
Kap. 868 post 1	Kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og gjelder derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter er tatt med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

VI

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2017 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med disse beløpene:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	6 000
Til og med 19 timer	50	3 000
20 timer eller mer	0	0

VII

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2017 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale engangs-

stønad ved fødsel og adopsjon med 46 920 kroner per barn.

3. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 2

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2016 er netto utgiftsramme 2 endelig fastsatt til 47 672 339 000 kroner, jf. Innst. 2 S (2016–2017). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 2 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og

Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016. Det vises videre til de respektive merknader i denne innstillingen.

3.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2

Sammenlignende oversikt over regjeringspartienes, Arbeiderpartiets og Kristelig Folkepartis forslag innenfor rammen for rammeområde 2 familie og forbruker. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	A
Utgifter (i tusen kroner)					
231		Barnehager			
	21	Spesielle driftsutgifter	421 448	440 190 (+18 742)	551 148 (+129 700)
	22	Bemanningsnorm – livslang læring	0	0 (0)	100 000 (+100 000)
	51	Forskning	8 892	8 866 (-26)	8 892 (0)
	60	Tilskudd til flere barnehagelærere	0	172 200 (+172 200)	0 (0)
	70	Tilskudd til svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	25 290	35 290 (+10 000)	25 290 (0)
800		Barne- og likestillingsdepartementet			
	1	Driftsutgifter	152 486	152 080 (-406)	152 486 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	9 751	9 726 (-25)	9 751 (0)
840		Tiltak mot vold og overgrep			
	21	Spesielle driftsutgifter	19 795	19 715 (-80)	19 795 (0)
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	86 617	88 617 (+2 000)	86 617 (0)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	54 348	64 348 (+10 000)	54 348 (0)
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn	20 420	29 420 (+9 000)	20 420 (0)
841		Samliv og konfliktløsning			
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 069	6 049 (-20)	6 069 (0)
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 941	9 941 (+3 000)	6 941 (0)
842		Familievern			
	1	Driftsutgifter	295 956	320 086 (+24 130)	295 956 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	A
	21	Spesielle driftsutgifter	33 671	33 584 (-87)	33 671 (0)
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv.	171 220	180 220 (+9 000)	171 220 (0)
844		Kontantstøtte			
	70	Tilskudd	1 539 000	1 709 500 (+170 500)	804 000 (-735 000)
846		Familie- og oppveksttiltak			
	21	Spesielle driftsutgifter	13 346	13 318 (-28)	13 346 (0)
	50	Norges forskningsråd	3 253	3 244 (-9)	3 253 (0)
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	29 789	29 789 (0)	44 789 (+15 000)
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barne- fattigdom	178 412	193 412 (+15 000)	198 412 (+20 000)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	123 716	133 716 (+10 000)	133 716 (+10 000)
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdoms- samarbeid mv.	8 656	8 656 (0)	13 656 (+5 000)
847		EUs ungdomsprogram			
	1	Driftsutgifter	8 212	8 188 (-24)	8 212 (0)
848		Barneombudet			
	1	Driftsutgifter	15 595	15 554 (-41)	15 595 (0)
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker			
	1	Driftsutgifter	217 539	216 969 (-570)	217 539 (0)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet			
	21	Spesielle driftsutgifter	68 374	68 176 (-198)	68 374 (0)
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 870	7 847 (-23)	7 870 (0)
	50	Forskning og utvikling	18 688	18 648 (-40)	18 688 (0)
	60	Kommunalt barnevern	693 944	708 944 (+15 000)	693 944 (0)
	61	Utvikling i kommunene	10 339	10 339 (0)	60 339 (+50 000)
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barne- verntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger	470 000	470 000 (0)	3 100 000 (+2 630 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet			
	1	Driftsutgifter	4 414 113	4 401 311 (-12 802)	4 415 913 (+1 800)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	A
	21	Spesielle driftsutgifter	23 162	23 100 (-62)	23 162 (0)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	2 036 363	2 021 810 (-14 553)	2 036 363 (0)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere			
	1	Driftsutgifter	1 083 662	843 825 (-239 837)	848 000 (-235 662)
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet			
	1	Driftsutgifter	259 289	258 527 (-762)	259 289 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	14 325	14 283 (-42)	14 325 (0)
860		Forbrukerrådet			
	50	Basisbevilgning	132 146	131 758 (-388)	132 146 (0)
	51	Markedsportaler	26 098	26 020 (-78)	26 098 (0)
862		Positiv miljømerking			
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	7 558	10 058 (+2 500)	7 558 (0)
865		Forbrukerpolitiske tiltak			
	21	Spesielle driftsutgifter	2 187	2 149 (-38)	2 187 (0)
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget			
	1	Driftsutgifter	11 498	11 466 (-32)	11 498 (0)
868		Forbrukerombudet			
	1	Driftsutgifter	27 115	27 045 (-70)	27 115 (0)
870		Sekretariatet for Likestillings- og diskrimineringsnemnda			
	1	Driftsutgifter	6 431	6 413 (-18)	6 431 (0)
871		Likestilling og ikke-diskriminering			
	21	Spesielle driftsutgifter	9 634	9 601 (-33)	9 634 (0)
	70	Likestilling mellom kjønn	17 996	17 996 (0)	20 996 (+3 000)
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 274	11 274 (0)	16 274 (+5 000)
	73	Likestillingsentre	6 232	8 232 (+2 000)	26 232 (+20 000)
	74	Likestilling: Trepertssamarbeid for likestilling	0	0 (0)	5 000 (+5 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	A
	75	Likestilling: Kommuneprogram	0	0 (0)	5 000 (+5 000)
873		Likestillings- og diskriminerings- ombudet			
	50	Basisbevilgning	54 065	53 907 (-158)	56 065 (+2 000)
2530		Foreldrepenger			
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	470 000	612 000 (+142 000)	470 000 (0)
Sum utgifter			49 508 638	49 853 260 (+344 622)	51 539 476 (+2 030 838)
Inntekter (i tusen kroner)					
3855		Statlig forvaltning av barnevernet			
	60	Kommunale egenandeler	1 434 736	1 434 736 (0)	1 419 236 (-15 500)
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere			
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	930 193	723 548 (-206 645)	727 200 (-202 993)
Sum inntekter			2 387 566	2 180 921 (-206 645)	2 169 073 (-218 493)
Sum netto			47 121 072	47 672 339 (+551 267)	49 370 403 (+2 249 331)

3.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til regjeringens forslag om statsbudsjettet for 2017. Flertallet viser til at regjeringen i dette budsjettet ønsker å styrke innsatsen mot vold og overgrep i nære relasjoner, styrke ivaretagelsen av barn som er utsatt for vold og overgrep, øke kvaliteten og kompetansen i barnevernet, samt øke kvaliteten i barnehagene.

Flertallet merker seg regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep, som er en tverrdepartemental satsing.

Flertallet viser til at Barne- og likestillingsdepartementets midler i opptrappingsplanen skal styrke kompetansen om vold i familieverket, foreldrestøttende tiltak i kommunene og tilskudd til Stine Sofie Senteret for voldsutsatte barn. Flertallet vil påpeke viktigheten av å forhindre vold og overgrep, samt hjelpe dem som har vært utsatt for dette.

Flertallet merker seg at opptrappingsplanen også har en rekke tiltak på andre departementers budsjetter for å sikre et bedre behandlingstilbud både for voldsutsatte og overgripere.

Flertallet viser til at regjeringen fortsetter arbeidet med forebygging for at barn i størst mulig grad skal kunne vokse opp hos sine foreldre, og bruk av fosterhjem i barnevernet fremfor mer kostbare institusjonsopphold når omsorgsovertagelse er nødvendig. Flertallet viser til at regjeringen fortsetter arbeidet med å øke kompetansen og kvaliteten i barnevernet. Flertallet viser til at dette henger sammen med regjeringens plan om fremleggelse av en kvalitets- og strukturreform for barnevernet i 2017. Flertallet merker seg at det vil satses på å heve kvaliteten i kommunene, barnevernstjenestens undersøkelses- og hjelpetiltaksarbeid, samt samarbeidet med andre familienære tjenester. Flertallet ser det som viktig å styrke kompetansen i barnevernet.

Flertallet merker seg at regjeringens hovedfokus i familiepolitikken er familieverntjenesten. Flertallet påpeker at regjeringen har som mål at familieverntjenesten skal komme tidlig inn i familierne og jobbe forebyggende. Flertallet er tilfreds med at tjenesten er styrket, at det er opprettet flere behandlerstillinger, at ventetiden har gått ned og at tilbudet har blitt mer likeverdig på landsbasis. Flertallet er tilfreds med at tilbudet til familier styrkes siden dette kan forebygge konflikter og forhindre omsorgsovertagelser. Flertallet viser til at

mange familier har et høyt konfliktnivå etter samlivsbrudd og at det er viktig å ha et godt tilbud fra familievernnet for å forhindre dette, skape et godt samspill i familiene og sørge for at færre saker må prøves for domstolene. Flertallet viser til at barn som lever med et høyt konfliktnivå mellom foreldrene, kan utvikle sosiale, emosjonelle og kognitive vansker og at det er viktig å forebygge dette. Flertallet anser familievernnet som særlig viktig i familier som lever med høyt konfliktnivå.

Flertallet merker seg at regjeringen ønsker å øke kompetansen i barnehagene og jobbe aktivt mot mobbing. Flertallet viser til at regjeringen foreslår å videreføre støtten til økt kompetanse i barnehagene og at dette kan bedre læringsmiljø og sørge for et mer likeverdig tilbud fra alle barnehager. Flertallet er tilfreds med at regjeringen styrker arbeidet mot mobbing i barnehagene og at dette kan føre til bedre trivsel for barna, samt et bedre læringsmiljø.

Flertallet viser til at regjeringen har som mål at alle skal kunne delta på lik linje i arbeidslivet og at ingen skal oppleve diskriminering med bakgrunn i kjønn, alder, etnisitet, religion, seksuell legning eller funksjonshemninger. Flertallet ser arbeidet mot diskriminering som positivt både for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Flertallet anerkjenner regjeringens fokus på forbrukerne og at disse sikres en sterk stilling i markedet og et sterkt rettighetsvern. Flertallet ser det som viktig at forbrukerne har gode informasjonsskilder som gjør at de kan ta informerte og ansvarlige valg.

3.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

LIKESTILLING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at en aktiv likestillingspolitikk gjennom årtier har sørget for at Norge er blant verdens mest likestilte land. Likevel har vi fortsatt store utfordringer. Vi har et av verdens mest kjønnsdelte utdannings- og arbeidsmarkeder; kvinner diskrimineres i arbeidslivet ved graviditet; mange menn opplever at de ikke får ta pappaperm; vold i nære relasjoner er et stort problem. Vi er ikke i mål før kvinner og menn har de samme rettighetene og mulighetene i arbeidslivet, familielivet og i samfunnet for øvrig. Disse medlemmer mener regjeringen har satt likestillingspolitikken i revers gjennom kutt i de ordninger som bidrar til likestilling, og konstaterer at det heller ikke i budsjettforslaget for 2017 kommer initiativer som svarer på utfordringene.

Disse medlemmer vil understreke at likestillingsens uløste utfordringer trenger engasjement og initiativer. Som en del av en effektiv likestillingspolitikk er det nødvendig å gi fedrene tilbake en stør-

re del av foreldrepermisjonen. Det er også viktig å styrke og utvide miljøene som hver dag jobber mot diskriminering og for likestilling, slik at de i hele landet kan jobbe med å minske avstanden mellom de målene politikerne setter seg, og den likestillingen folk flest opplever i livene sine.

Disse medlemmer viser til at regjeringen leverte en LHBTI-handlingsplan sommeren 2016, men uten at det synes i deres budsjettforslag, der bevilgningene til feltet står på stedet hvil. Skal man ta på alvor utfordringene mennesker som bryter med normer for kjønn og seksualitet, møter, må det følge penger med tiltakene, og disse medlemmer etterlyser en helhetlig politikk som svarer på utfordringene planen beskriver.

BARNEHAGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil understreke at tidlig innsats starter i barnehagen. Med en trygg og utviklende tid i barnehagen står barna bedre rustet til å takle både skolen og resten av livet. Gode barnehager er bra for familiene og sørger for at begge foreldrene kan jobbe når barna er små. Derfor er barnehagene avgjørende for likestillingen mellom kvinner og menn og også et gode for nærings- og arbeidslivet. Barnehagene er blant de viktigste arenaene for integrering og inkludering.

Disse medlemmer viser til at kvaliteten i barnehagene varierer, og til at den viktigste kvalitetsfaktoren er de ansatte. Det er etter disse medlemmers mening derfor nødvendig med en nasjonal norm for hvor mange voksne det skal være per barn, samt en vurdering av norm for barnehagelærere, noe Stortinget også har vedtatt. Disse medlemmer viser til at regjeringen stadig utsetter å legge fram en plan for hvordan Stortingets tilråding om en norm med forholdet 1:3 for de små barna og forholdet 1:6 for de store skal følges opp. Disse medlemmer har merket seg at det i budsjettforslaget fra regjeringen Solberg varsles at et forslag om bemanningsnorm skal sendes på høring i 2017, men vil understreke at det ikke er noen grunn til å vente med opptrappingen mot en bemanningsnorm og en høyere andel ansatte med relevant utdanning.

Disse medlemmer viser til at sist tilgjengelige tall viser at over 10 000 barn står i barnehagekø. Disse medlemmer viser til at køen har vokst fra år til år under regjeringen Solberg, men at regjeringen likevel ikke vil gi tilskudd til noen nye plasser i 2017. Disse medlemmer mener flere plasser er nødvendig for å fjerne køen og for å utvide retten til plass slik at alle barn født senest 31. desember får et tilbud fra den måneden de fyller ett år.

Disse medlemmer viser til at regjeringen gir de kommersielle barnehagene den samme økonomiske støtten som de offentlige får, men uten at kommu-

nene kan stille de samme kravene til de private, som for eksempel krav om å ta imot barn med spesielle behov og om bemanning. Disse medlemmer støtter lik finansiering av kommunale og ikke-kommunale barnehager, men først når det kan stilles like krav til alle barnehager.

BARNEVERN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at alle barn har rett til en trygg oppvekst, men at noen familier trenger hjelp for å sikre dette. Disse medlemmer viser videre til barnevernsløftet, som ga en helt nødvendig styrking av det tilbudet samfunnet må gi når barnas nærmeste svikter. Øremerking av penger i en lengre periode har gitt 960 nye stillinger i det kommunale barnevernet.

Fordi behovet for hjelp i barnevernet øker, vil disse medlemmer fortsette arbeidet med å styrke barnevernet ved å sørge for flere ansatte. Disse medlemmer mener at de øremerkede midlene til stillinger må økes, og at de fordeles slik at de treffer de kommunene som har størst utfordringer. Disse medlemmer mener dessuten at den flerkulturelle kompetansen må økes.

Disse medlemmer mener det er selvsagt at mindreårige asylsøkere som kommer alene til Norge, skal følges opp på en god måte. Disse medlemmer mener det viktigste vi kan gjøre, er å bidra til en rask og god integrering av barna som skal bo og vokse opp her. Regjeringen reduserte refusjonsordningen for enslige mindreårige asylsøkere (EMA) til kommunene fra 100 pst. til 80 pst. fra 2014 og foreslår nå å gå over til en stykkprisordning. Disse medlemmer mener dette forslaget ser bort fra at utgiftene kommunene har når de følger opp denne gruppen, varierer voldsomt fra barn til barn. Disse medlemmer vil derfor beholde en ordning som gir kommunene tilbake penger ut fra hvor mye de faktisk bruker på det enkelte barn, og samtidig øke refusjonen til 96 pst.

BARNEFATTIGDOM

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at mange barn og unge strever fordi familien har lite penger. Blant flyktningbarna som har kommet til Norge det siste året, vil mange få det ekstra vanskelig på grunn av dårlig økonomi. Kommunene gjør mye for å inkludere disse barna, og idretten og frivilligheten driver hurtigintegrering ved å inkludere barn og unge i lek og fysisk aktivitet. Disse medlemmer vil understreke at de økonomiske vilkårene må være på plass for at lokalmiljøene og frivilligheten skal være de integrerings- og inkluderingsarenaene de har potensial til å være. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke øko-

nomien til frivilligheten ved siden av å sørge for en bedre kommuneøkonomi.

Disse medlemmer mener alle barn skal ha mulighet til å delta i samfunnet, uavhengig av foreldrenes økonomi. Disse medlemmer mener det er behov for å styrke ordningene som sørger for at barn kan få være med på aktiviteter selv om familien har dårlig økonomi.

Disse medlemmer vil likevel understreke at det aller viktigste tiltaket mot barnefattigdom er å sikre at foreldrene har jobb og inntekt. Det er derfor viktig med en mer aktiv innsats for å styrke arbeidslinja og for å skape flere arbeidsplasser.

KONTANTSTØTTE

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kontantstøtten motvirker integrering og svekker arbeidslinja, og mener den må avvikles og erstattes med ventestøtte til familiene som har søkt om barnehageplass, men ikke fått det enda.

Disse medlemmer viser til budsjettforliket, hvor den såkalte effektiviseringsreformen økes med 0,3 pst. Disse medlemmer støtter forslaget, men har teknisk valgt å legge kuttene i sin helhet på kap. 2309 post 1, under finanskomiteens rammeområde.

3.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti mener regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017 er for svakt på familieområdet, og at Kristelig Folkeparti foreslår over 2 mrd. kroner i økning til familieformål i alternativt statsbudsjett.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti fremmet forslag om Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett i finansinnstillingen. Forslaget fikk ikke flertall i stortingsbehandlingen, og Kristelig Folkepartis representanter stemte så subsidiært for forslagene som følger av budsjettenigheten mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, jf. Innst. 2 S (2016–2017). Derfor fremmer dette medlem i denne innstillingen de forslag som følger av budsjettenigheten.

Dette medlem viser til at familien er samfunnets mest grunnleggende fellesskap. Etter familien følger de andre fellesskapene som vi slutter oss til, som lokalsamfunn, organisasjoner, tros- og livssynsamfunn og staten. Dette er alle nettverk som skaper trygghet og sterke sosiale bånd, og som sammen bidrar til et sivilt samfunn som en del av velferdssamfunnet vårt. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener mangfoldet av små og store fellesskap er et mål i seg selv, og at myndighetene har et ansvar for å legge til rette og beskytte dem. Dette medlem viser i denne sammenheng til formulerin-

gen i FNs menneskerettighetserklæring fra 1948 der det slås fast:

«Familien er den naturlige og grunnleggende enheten i samfunnet og har krav på samfunnets beskyttelse.»

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener samfunnet har et særlig ansvar både for å sikre familiene autonomi og støtte til å fungere. Kravet om autonomi innebærer som hovedregel at familiene skal ta sine egne valg, og bare dersom familiene trenger støtte for å fungere, har samfunnet rett og plikt til å gripe inn og trå støttende til. Foreldrene har ansvaret for å gi egne barn oppdragelse og omsorg. Samfunnet skal støtte opp og gi familiene mulighet til å legge opp hverdagen slik det passer barna og familien best. Dette medlem vil understreke at det er viktig å legge til rette for at familielivet kan kombineres med deltakelse i arbeidslivet på en god måte. Dette medlem mener imidlertid at det også er viktig å anerkjenne at foreldre som bruker tid sammen med barna, gjør en verdifull samfunnsinnsats. Dette medlem ønsker ikke et samfunn der økonomiske interesser og arbeidslivets behov er det eneste som teller. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener at norske barn og familier og det norske samfunnet trenger god sentrumspolitikk der det ikke er arbeidslivet og materielle verdier som sitter i høysetet, men tid, samarbeid og verdier som betyr aller mest for oss alle.

Dette medlem vil arbeide for å gi familiene mer tid, fleksibilitet og valgfrihet til å leve sin hverdag slik de selv ønsker. Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis familiepolitikk har som mål å sikre barn en trygg oppvekst og å sikre gode vilkår for familiene. Trygghet og tid er viktig for barns oppvekstvilkår. Kristelig Folkepartis familiepolitikk bygger på tillit til familien, et ønske om mer tid og fleksibilitet, at hensynet til familielivet skal gå foran hensynet til arbeidsliv og produktivitet, gode omsorgsordninger av høy kvalitet tilpasset hvert enkelt barn, kamp for likestilling og likelønn, vern om familie, ekteskap, samliv og foreldreskap, samt beskyttelse mot overgrep og vold.

Dette medlem vil understreke at behovet for respekt og støtte gjelder alle typer familier. Det er dessuten viktig å påpeke at noen opplever familien som et utrygt sted når omsorgssvikt, vold og overgrep skjer innenfor det som skal være familiens trygge rammer. Dette er dessverre ikke uvanlig. I tilfeller der barn utsettes for omsorgssvikt eller andre former for overgrep, må myndighetene gripe inn. Dette medlem vil understreke at kampen for barn som lever med vold i familien er noe av det viktigste arbeidet og ansvaret Stortinget, regjeringen, kommunene og sivilsamfunnet har.

Tross sin ufullkommenhet er imidlertid familien den viktigste byggesteinen i samfunnet. Familiefellesskapet gir, når det fungerer godt, det beste grunnlaget for menneskelig utvikling. Da er familien den arenaen der barna lærer å leve sammen med andre, utvikler sosiale ferdigheter og lærer grunnleggende verdier som solidaritet, fellesskap og toleranse.

FOREBYGGENDE ARBEID OG STYRKING AV FAMILIEN

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at mange familier trenger støtte fra samfunnet for å fungere godt. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår å styrke familien med forebyggende arbeid.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at tilskuddet til samlivskurs økes med 10 mill. kroner utover regjeringens forslag. Ifølge Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) kan det anslås at om lag 1 000 par får samlivskurs gjennom tilskuddsordningen. Dette medlem mener flere par og flere foreldre bør få tilbud om samlivskurs og dermed få bedre muligheter til å forebygge konflikter.

FAMILIEVERNET

Familievernet vedlikeholder samfunnets grunnmur. Med mer midler kan familievernet gjøre en enda større innsats for å forebygge familieproblemer, bistå i bruddsituasjoner og bidra til å senke konfliktnivået.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det er behov for økte midler til familievernet fordi det er store behov og stort potensial for familievernsarbeid i Norge. Kristelig Folkeparti mener det bør bevilges mer midler for å muliggjøre mer familievernsarbeid. Dette medlem vil peke på at det også er økte behov for midler til familievernet fordi familievernet tillegges stadig flere oppgaver, som ivaretagelse av foreldre til barn under barnevernets omsorg og arbeidet med vold i nære relasjoner, et arbeid som er svært ressurskrevende og som er i ferd med å utvikles og opptrappes, jf. Stortingets vedtak om opptrappingsplan for arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Dette medlem viser til at skilsmisser ikke alltid er uunngåelig, og at livet for noen barn og voksne blir bedre etter en skilsmisse. For mange oppleves imidlertid tiden rundt et samlivsbrudd vanskelig, og konflikt mellom foreldrene er uheldig for barna. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil at familier skal få et bedre tilbud før, under og etter samlivsbrudd. Alt arbeid som bidrar til lavere konfliktnivå mellom foreldre og bedre samarbeidsklima i familien, er et viktig gode for barn og voksne. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 har foreslått en økning på

ytterligere 34 mill. kroner til familievernet utover regjeringens forslag, slik at tjenesten skal kunne vokse videre og blant annet skal ha mulighet til å tilby alle barn en egen samtaletime ved mekling, i tråd med intensjonen i Stortingets enstemmige vedtak i statsbudsjettet for 2015.

KRISTELIG FOLKEPARTI VIL ØKE ENGANGSSTØNADEN

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det er en betydelig svakhet i det norske systemet at det er økonomisk ugunstig å få barn tidlig i livet. I dag er det slik at vi som samfunn legger opp til barnefødsler i 30-åra i stedet for i 20-åra. Selv om de samlet sett vil kunne bidra med like mye til samfunnet og delta like mange år i arbeidslivet, vil kvinnen som føder på «riktig tidspunkt» kunne motta mer enn ti ganger så mye støtte som en kvinne som føder på «feil tidspunkt». Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis mål er å erstatte dagens engangsstønad med en ordning der alle har rett til foreldrepenger med utgangspunkt i 2 G i folketrygden. Dette er også i tråd med det rådet Skjeieutvalget ga regjeringen i sin likestillingsrapport. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at engangsstønaden økes til 1 G fra 1. juli 2017. Det er en økning til 92 576 kroner fra dagens 46 000 kroner.

KRISTELIG FOLKEPARTI VIL HA MER KONTANTSTØTTE OG BEDRE BARNEHAGER

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti mener at de som ønsker å være hjemme litt lenger etter foreldrepermisjonstiden, bør få kontantstøtte, mens de som velger barnehage, skal sikres en god barnehagehverdag med nok voksne og barnehagelærere, til en pris som ikke er uhåndterlig for foreldrene. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det aller viktigste for kvaliteten på barnehagetilbudet er at det er nok voksne i barnehagen. Dette medlem mener at det er altfor sent å innføre krav om bemanning først innen 2020. Dette medlem vil at det sikres at det er maks tre små barn pr. voksen og maks seks store barn pr. voksen i alle barnehager til enhver tid. I kombinasjon med denne bemanningsnormen mener dette medlem det bør innføres en barnehagelærernorm på 50 pst. Disse normene bør på plass allerede i 2017, og Kristelig Folkeparti foreslår en økning i barnehagemidlene øremerket flere ansatte og flere barnehagelærere på 346 mill. kroner i 2017.

Dette medlem viser til at alle barn som fødes før 1. november pr. i dag har en lovbestemt rett til barnehageplass som ettåring. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil at enda flere barn skal få plass i barnehagen når de trenger det, selv om

de er født på «feil» tidspunkt. Dette innebærer at kommunene må bygge ut større kapasitet (etablere lokaler og ansette personer) fordi det må tilbys plasser på andre tidspunkter enn i august når det blir ledige plasser i forbindelse med overgang til skole. Dette medlem viser til at flere opptak således vil innebære at det i perioder vil være overkapasitet på barnehageplasser. Dette medlem vil påpeke at dette er bra for kvaliteten. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at alle som fyller ett år før 1. desember, skal ha rett til plass fra fylte ett år.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det er viktig at foreldres økonomiske situasjon ikke skal avgjøre hvorvidt et barn går i barnehagen eller ikke, og at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at foreldrebetalingssystemet skal slå inn ved 5 pst. av husholdningsinntekten, slik at også barn med foreldre som tjener opptil 600 000 kroner skal få redusert foreldrebetaling.

Dette medlem viser til at formålet med kontantstøtten er å gi foreldrene mer tid sammen med barna og mulighet til å velge noe annet enn barnehage når barnet er ett år, dersom de ønsker det. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2017 hvor det foreslås at kontantstøtten økes til 9 000 kroner pr. måned fra 1. august 2017. Kristelig Folkeparti vil også utvide kontantstøtten til å gjelde i 12 måneder, ikke bare 11. Dette medlem vil påpeke at kontantstøtten er en god ordning for familiene som gir noen flere familier, som ellers ikke ville hatt økonomi til det, muligheten til å være hjemme litt lenger, dersom de mener det er best for barnet og familien.

KRISTELIG FOLKEPARTI VIL HA MER LIKESTILLING

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår en bevilgning på 1 mill. kroner som skal benyttes til arbeid med likelønnsnett. Kristelig Folkeparti foreslår også at 3 mill. kroner bevilges likestillingssentrene for å unngå kutt, men heller styrke sentrene.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår 50 mill. kroner ekstra for å gjøre det mulig for flere menn å være hjemme med barnet i foreldrepermisjon. Kristelig Folkeparti mener far bør få selvstendig rett til uttak av foreldrepermisjon, noe som vil gi flere fedre rett til å ta ut foreldrepenger. Fedre vil kunne ta ut fedrekvote også i de tilfeller der barnets mor ikke har rett til foreldrepenger, og de vil kunne ta ut foreldrepenger på selvstendig grunnlag selv om barnets mor er hjemme etter fødselen. Dette er viktig for å gi barnet mer tid med far, og det gir grunnlag for en likere deling av hjemme- og utarbeid mellom foreldrene.

NÅR BARN UTSETTES FOR OMSORGSSVIKT

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti mener det er nødvendig med mer ressurser til barnevernet for å sikre at alle barn og familier får den hjelpen de trenger.

Per 31. august 2016 ventet i alt 441 barn på fosterhjem, ifølge BLD, hvorav 305 barn hadde ventet mer enn seks uker etter vedtak om fosterhjem. Per 31. august 2015 ventet i alt 406 barn på å få plass i fosterhjem, hvorav 282 barn hadde ventet over seks uker. Mens barna venter, bor de i hovedsak i statlige beredskapshjem eller på institusjon. Arbeidet med å forkorte tiden til barna kommer til et trygt og varig hjem, må etter dette medlems syn intensiveres. Dette medlem mener det ikke er akseptabelt at barn holdes på vent i en så sårbar situasjon, de trenger umiddelbart god omsorg, trygghet og stabilitet. Kristelig Folkeparti vil ha økt innsats for rekruttering av fosterhjem.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at bevilgningen til rekruttering av fosterhjem økes med ytterligere 10 mill. kroner. Dette medlem mener at arbeidet med å sikre barn et trygt og stabilt hjem og hindre at barn lever unødig lenge i usikkerhet og med midlertidige løsninger, må prioriteres ytterligere.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår en ekstrebevilgning på 46 mill. kroner for å sikre at opptrappingen i øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet fortsetter i tråd med veksten i 2016 (31 mill. kroner, i overkant av 40 nye stillinger), samt for å dekke Oslo kommunes særskilte utgifter (15 mill. kroner).

Dette medlem viser til at til ATV (Alternativ til vold) er en ideell organisasjon som står klare til å opprette kontorer i flere deler av landet. Kristelig Folkeparti mener det vil være vel anvendte midler å legge til rette for dette, også her i spleiselag med kommuner, og Kristelig Folkeparti foreslår i alternativt budsjett at ATV som tilskudd til voldforebyggende tiltak tilføres ytterligere 10 mill. kroner til nytt kontor i Bodø og Follo, samt til at flere kontorer også kan behandle familiene til dem som har utøvd vold og barn som er utsatt for vold.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår ytterligere 5 mill. kroner til incest- og voldtektssentrene.

Kristelig Folkeparti vil at familier som kan ha god nytte av opphold på og støtte fra familie-/barnesentre, skal få tilbud om det. Kirkens bymisjon, Blå Kors, Kirkens sosialtjeneste og to egne stiftelser har foreldre- og barnesentre med helt unike tilbud. Kristelig Folkeparti vil at 40 mill. kroner skal bevilges til ytterligere styrking av disse sentrene, og at sentrene

sikres trygg og forutsigbar drift av totalt minst 39 plasser i 2017.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at tilskuddet til tiltak for voldsutsatte barn økes med 10 mill. kroner slik at Stine Sofies Stiftelses senter kan sikres tilstrekkelige driftsmidler fra det offentlige i 2017.

Dette medlem vil peke på at disse sentrene og ATV sammen med en sterk økning i familievernets budsjetter og økte midler til det kommunale barnevernet og til barnehagene er blant tiltakene som Kristelig Folkeparti ønsker for å få til en helhetlig satsing mot vold i nære relasjoner. Dette medlem vil understreke at det må satses tungt i flere sektorer i dette arbeidet, og at Kristelig Folkeparti derfor foreslår en betydelig styrking på feltet også innen helse- og justissektorene.

ET MER SOSIALT FAMILIEBUDSJETT

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at barnetrygden økes ved at denne posten økes med 600 mill. kroner utover regjeringens forslag. Kristelig Folkeparti mener det er på tide at barnetrygden økes. Barnefamilienes utgifter økes stadig, mens de offentlige ordningene svekkes.

Dette medlem mener det er viktig å videreføre barnetrygden som en universell ordning som treffer alle barn, og som utbetales til alle uten kontrollering og overprøving av hvorvidt foreldrene har behov for utbetalingen eller ikke.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at tilskuddsordningen for barn i storbyer økes med 10 mill. kroner utover regjeringens forslag. Det er avgjørende at barn og ungdom har åpne og gode møteplasser, og det gjelder alle, også unge med innvandrebakgrunn, utsatte ungdomsgrupper og andre unge med spesielle behov.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner økes med 10 mill. kroner. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår ytterligere 30 mill. kroner til den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom, herunder styrkede bevilgninger til Røde Kors' tilbud Ferie for alle og Blå Kors' Barnas Stasjon. Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom er viktig, og det er velkjent at tiltak som Røde Kors' Ferie for alle, Blå Kors' Barnas Stasjon, Kirkens Bymisjons FRI og andre gir svært viktige og verdifulle tilbud til barn og unge som lever i familier med lave inntekter og ulike utfordringer. Det er viktig at barn og unge får delta på sosiale arenaer og opplever livskvalitet uavhengig av foreldrenes sosiale situasjon og inntekt.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at midlene til utvikling i kommunene med fokus på foreldrestøtte og tidlig hjelp til barn av rusmisbrukere og psykisk syke økes med ytterligere 10 mill. kroner utover regjeringens forslag. Dette medlem viser til at prosjekter og program på familie- og oppvekstområdet i kommunal sektor kan være avgjørende for mange barn i en vanskelig livssituasjon. Tilskuddsordningen for foreldrestøttende tiltak i kommunene har som mål å gi barn tidlig hjelp gjennom å stimulere kommunene til å sette i verk foreldrestøttende tiltak. Dette medlem vil peke på det viktige arbeidet med å hjelpe foreldre til å bli bevisst på barnas behov og møte disse på en god måte, arbeid som forebygger eller hindrer, ulike former for vold og overgrep mot barn og som hjelper foreldre, herunder også adoptiv- og fosterforeldre, med å utvikle en positiv omsorg som støtter barnets utvikling.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at den nasjonale grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene økes med ytterligere 10 mill. kroner. Dette medlem vil understreke at de frivillige organisasjonene er viktige aktører både som sosiale møteplasser, demokratiutviklere og miljøskapere. Barne- og ungdomsorganisasjonene bidrar til gode og trygge lokalsamfunn, de bygger sosial kapital og bidrar til integrering og inkludering med lavterskeltilbud for alle, samtidig som de legger grunnlag for videre rekruttering til frivilligheten. Dette medlem viser til at grunnstøtten er nødvendig blant annet for å sikre bred deltakelse gjennom lavest mulig kontingenter og annen egenbetaling. Dette medlem vil også i denne sammenheng understreke betydningen av at frivillige organisasjoner mottar frie midler gjennom økt grunnstøtte, og ikke gjøres avhengige av prosjektmidler eller annen mer myndighetsstyrt og ressurskrevende støtte.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at Nurse Family Part-

nership-programmet økes med ytterligere 5 mill. kroner. Dette medlem viser til at dette er et internasjonalt anerkjent program som benyttes for å forebygge omsorgssvikt psykisk sykdom og bedre barns oppvekstvilkår gjennom tidlig innsats allerede i svangerskapet. Resultatene fra flere land er gode og viser forbedring av mor og barns helse under svangerskapet, mødrene hadde økt deltakelse i arbeidslivet, og det er dokumentert reduksjon i atferdsvansker og kriminalitet hos barna.

BEDRE ORDNINGER FOR FAMILIER

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti mener det er på tide å innføre dobbel permisjon for alle foreldre som får trillinger eller flerlinger. Den store omsorgsoppgaven foreldre som får flere barn samtidig plutselig har, gjør det naturlig og nødvendig at myndighetene legger til rette for at begge foreldre får mer permisjon enn i dag. Kristelig Folkeparti har i alternativt budsjett foreslått en økning på posten med 4 mill. kroner for å finansiere en slik endring.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at alle tvillingforeldre får fire måneder ekstra permisjon slik at to foreldre kan være hjemme samtidig. Kristelig Folkeparti foreslår en ekstrabevilgning på 100 mill. kroner for å finansiere en slik endring.

Dette medlem viser til at foreldre med barn som er født før termin, i dag opplever en forkorting av foreldrepermisjonstiden som gir opptil mange færre uker sammen med barnet i foreldrepermisjon. Kristelig Folkeparti mener dette er lite hensiktsmessig, og at fødselspermisjonen for disse foreldrene bør utvides på en slik måte at permisjonen slutter samtidig som den ville ha gjort ved fødsel på termin. Kristelig Folkeparti har foreslått en økning på 13 mill. kroner for å dekke merutgifter ved en slik endring.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	KrF
Utgifter (i tusen kroner)				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter	421 448	840 448 (+419 000)
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	86 617	91 617 (+5 000)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	54 348	64 348 (+10 000)
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn	20 420	30 420 (+10 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	KrF
841		Samliv og konfliktløsning		
	70	Tilskudd til samlivstiltak	6 941	16 941 (+10 000)
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter	295 956	320 956 (+25 000)
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv.	171 220	180 220 (+9 000)
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd	1 539 000	1 942 000 (+403 000)
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd	15 180 000	15 780 000 (+600 000)
846		Familie- og oppveksttiltak		
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	29 789	34 789 (+5 000)
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	178 412	208 412 (+30 000)
	62	Utvikling i kommunene	79 647	89 647 (+10 000)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	123 716	133 716 (+10 000)
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv.	21 227	26 227 (+5 000)
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	60	Kommunalt barnevern	693 944	739 944 (+46 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter	4 414 113	4 424 113 (+10 000)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	2 036 363	2 076 363 (+40 000)
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter	9 634	10 634 (+1 000)
	73	Likestillingsentre	6 232	9 232 (+3 000)
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel	19 810 000	19 977 000 (+167 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	KrF
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	470 000	745 000 (+275 000)
Sum utgifter			49 508 638	51 601 638 (+2 093 000)
Inntekter (i tusen kroner)				
Sum inntekter			2 387 566	2 387 566 (0)
Sum netto			47 121 072	49 214 072 (+2 093 000)

3.2 Kap. 231 Barnehager

Komiteen merker seg at regjeringen i år som i fjor bevilger 400 mill. kroner til kvalitet i barnehagene, som hovedsakelig skal gå til kompetanseheving hos ansatte. Komiteen merker seg også at maksprisen blir stående på 2015-nivå, og at ordningen med og kriteriene for redusert foreldrebetaling videreføres.

Komiteen viser til behandlingen av barnehagemeldingen som i juni 2016 ga føringer for regjeringens arbeid med ny rammeplan. Komiteen forutsetter at arbeidet med ny rammeplan ivaretar Stortingets føringer fra meldingen.

Komiteen merker seg at regjeringen varsler at den vil sende ut forslag til bemanningsnorm for barnehagene på høring våren 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at det fremlagte budsjettet ikke vil gi rom for noen nye plasser (mens det per desember 2015 sto 10 423 barn på venteliste).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil fremheve at regjeringen satser mer på kvalitet i barnehagen enn noen tidligere regjering.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i 2017 brukes nærmere 400 mill. kroner for å fremme kvalitet i barnehagen. Det er 230 mill. kroner mer enn i 2013, over en dobling av bevilgningen. Dette flertallet vil fremheve viktigheten av at barn og foreldre skal være sikre på å møte en barnehage som er god og trygg. Satsingen på trygge og kvalitetsmessig gode barnehageplasser som nå er påbegynt, må videreføres. Flertallet er opptatt av at alle barn skal få en god start i livet. Lek og samspill med andre barn og faglig dyktig personale bidrar til det. Det gjelder spesielt barn fra res-

surssvake familier og fra familier der det ikke snakkes norsk hjemme.

Dette flertallet viser til at det i budsjettet varsles at det i løpet av våren 2017 blir sendt på høring et forslag om å innføre en bemanningsnorm i barnehagene. På sikt vil regjeringen også vurdere en styrket barnehagelærernorm. Dette flertallet er opptatt av at det ikke skal være tilfeldig om barnet ditt møter en barnehage med høy eller lav kvalitet når det begynner i barnehagen. Flere voksne per barn i barnehagene vil bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller, det samme vil satsingen på kvalitet i barnehagen.

Dette flertallet vil fremheve viktigheten av at det er trygt å være barn i barnehagen. Dessverre viser forskning at mobbing kan starte allerede i barnehagen. Dette flertallet er derfor glade for at arbeidet mot mobbing i barnehage og skole styrkes. Det er satt av 75 mill. kroner til dette, en økning på 35 mill. kroner fra 2016. Dette flertallet vil fremheve viktigheten av at denne satsingen også går til å styrke barnehagenes evne til å forebygge, avdekke og håndtere mobbing.

Dette flertallet viser til at alle barn som fyller ett år før 31. oktober, nå har rett på barnehageplass innen utgangen av den måneden de er født i. Videre er det innført gratis kjernetid også for treåringer fra lavinntektsfamilier. Gode barnehager bidrar til å gi barn en god start på livet. Ved å utvide ordningen med gratis kjernetid får flere av de barna som trenger det mest, muligheten til å gå i barnehage tidlig.

Dette flertallet vil peke på viktigheten av at barnehagen er tilgjengelig for alle, uavhengig av inntekt. Stortingets flertallet sikret en nasjonal moderasjonsordning for foreldrebetaling i barnehagen som sikrer at ingen betaler mer enn 6 pst. av husholdningsinntekten for en barnehageplass. En slik ordning sikrer at barnehagen er tilgjengelig også for lavinntektsfamilier, samtidig som den sikrer at det også lønner seg å jobbe.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, merker seg at

delar av opposisjonen ikke ønsker en slik ordning og heller støtter en politikk som innebærer at barnehagen blir dyrere for dem med dårligst råd.

Flertallet merker seg også at regjeringen og stortingsflertallet har erstattet forsøket med gratis kjernetid i noen utvalgte områder, med en nasjonal ordning for gratis kjernetid for lavinntektsfamilier. Våren 2014 deltok ca. 5 500 barn i bestemte geografiske områder i Oslo, Bergen og Drammen i den gamle ordningen med gratis kjernetid. Den eneste forutsetningen for at man skulle ha rett til gratis kjernetid var da at familien var bosatt i et særskilt område i en av disse tre byene. Ordningen tok ikke hensyn til foreldrenes inntekt, slik at også barn av foreldre med høy inntekt fikk gratis kjernetid. Flertallet har merket seg at den nye nasjonale ordningen for gratis kjernetid medfører at alle barn fra familier med lav inntekt har rett til gratis kjernetid – uavhengig av hvor i landet de bor og hvilken bakgrunn de har. Det innebærer at omtrent 25 000 tre-, fire-, og femåringer fikk rett til gratis kjernetid fra høsten 2016, langt flere enn de som tidligere hadde rett til gratis kjernetid.

Flertallet merker seg at andre partier har lovt å innføre en bemanningsnorm i barnehagen innen 2020, men likevel mener regjeringen arbeider for sakte med dette spørsmålet. Flertallet vil peke på at også regjeringen i regjeringens politiske plattform har lovt å innføre en bemanningsnorm innen 2020 og i dette budsjettet legger opp til at et forslag om dette blir sendt på høring i løpet av våren 2017. Det legger til rette for at en bemanningsnorm kan komme på plass tidligere enn både regjeringen og opposisjonen har lovt.

Flertallet viser til at 90,4 pst. av alle barn mellom ett og fem år gikk i barnehage ved utgangen av 2015. Det er en større andel enn på noe annet tidspunkt tidligere. Dekningsgraden for femåringene var samtidig på 97,3 pst.

Flertallet er tilfreds med at finansieringsordningen for private barnehager ble endret i 2016, slik at tilskuddet til private barnehager tilsvarende det som blir gitt til de kommunale, samtidig som ordningen ble forenklet. Med denne likebehandlingen ble en viktig milepæl nådd. Samtidig har flertallet blitt gjort oppmerksom på at visse deler av finansierings-systemet kan slå uheldig ut for enkelte kommuner med svært små og dyre barnehetilbud i kommunal regi. Flertallet ber regjeringen vurdere denne problemstillingen i sitt arbeid fremover.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til regjeringens svar på spørsmål 743, der det fremgår at barnehageplass til alle ettåringer (78 pst.) vil kreve 23 000 nye plasser, og merker seg at regjeringen ikke bevilger midler til nye plasser selv om de foreslår å utvide retten til plass.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er glade for at barnehagesektoren preges av stort mangfold av både private og kommunale barnehager. Et slikt mangfold legger til rette for valgfrihet for foreldre. Barn er ulike. Noen barn trives i en naturbarnehage, mens andre finner seg mer til rette i en kunstbarnehage. Ulike barnehager inspirerer hverandre og gjør hverandre gode. Flertallet vil likevel peke på viktigheten av at tilbudet til barna skal være likeverdig på et overordnet plan og i samsvar med formålet i barnehageloven og rammeplanen, selv om det varierer i utforming mellom de enkelte barnehagene.

Flertallet viser til at stortingsflertallet 5. desember fattet vedtak der regjeringen bes fremme forslag til endring i barnehageloven slik at flere barn får rett til barnehageplass, jf. Meld. St. 1 (2016–2017), Innst. 2 S (2016–2017) og Forslag nr. 100 fra representanten Hans Olav Syversen på vegne av Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehagelovens § 12 a slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av november det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at barnehagekøene fortsetter å vokse under denne regjeringen, og at det i budsjettforslaget vises til at det i 2016 var en nedgang i antall kommunale plasser med drøye 3 000 plasser og økning i private plasser med om lag 500.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen i svar nr. 470 til finanskomiteen bekrefter at det i statsbudsjettet ikke legges opp til at det bygges en eneste ny barnehageplass i 2017, dette til tross for at kunnskapsministeren i brev til Stortinget av 5. april i år viser til at det er registrert 10 423 barn på venteliste. Dette er barn uten rettighet til plass fordi de som enten er født «feil» tid på året, fordi søknad ikke er kommet inn i rett tid, eller fordi de bor i en annen kommune enn den det er søkt plass i.

Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen til barnehageplasser med 200 mill. kroner, noe som vil øke barnehagekapasiteten med om lag 1 800 plasser utover regjeringens forslag. Slik kan retten til barnehageplass utvides til barn født før 1. januar mot dagens 1. november. Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven § 12 a, slik at barn som fyl-

ler ett år senest innen utgangen av desember det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.»

Disse medlemmer peker på at regjeringen fortsetter å omtale kvalitet i barnehagene uten å ta innover seg at den fremste kvalitetsfaktoren er flere ansatte med riktig kompetanse.

Disse medlemmer viser til at Stortinget gang på gang, og senest i juni 2016, har anmodet regjeringen om å komme tilbake med en konkret plan for gjennomføring og oppnåelse av bemanningsnorm for barnehagene innen 2020. Disse medlemmer merker seg at regjeringen heller ikke i årets budsjett leverer det Stortinget har pålagt regjeringen å levere på norm, men tvert imot fortsetter å skyve på saken ved å varsle at den skal legge et forslag om bemanningsnorm ut på høring først våren 2017.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 192,5 mill. kroner til oppfølging av bemanningsnorm 2020, flere ansatte med rett kompetanse i barnehagene. Disse medlemmer viser til at av rent tekniske årsaker i finansinnstillingen er 100 av disse millionene blitt foreslått på ny post, mens 92,5 mill. kroner er blitt plassert på post 60, men at pengene i sin helhet skal gå til bemanning i barnehagene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har avvirket ordningen med gratis kjernetid i barnehage i utvalgte områder, som den rød-grønne regjeringen innførte i Groruddalen i 2007 og senere utvidet til andre områder. Evalueringen viser at gratis kjernetid har vært en integrerings-suksess. Familier som ellers ikke ville hatt barn i barnehage, har sendt barn i barnehagen, og jo mer tid barna har fått i barnehagen, desto bedre har de gjort det på skolen.

Disse medlemmer mener regjeringens moderasjonsordning for lavinntektsfamilier er langt fra en fullgod erstatning, da den når langt færre barn og samtidig er en potensiell fattigdomsfelle ved at familier mister insentiver til å forsøke å heve inntekten sin. Disse medlemmer mener det er nødvendig med helt spesielle tiltak i områder med store levekårsutfordringer, som Groruddalen, og viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke kap. 590 post 65, Områdesatsing i byer, med 10,5 mill. kroner og kap. 590 post 72, Tilskudd til bolig-, by- og områdeutvikling, med 21,1 mill. kroner, blant annet for å kunne videreføre gratis kjernetid i barnehage i utvalgte områder.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet støtter full likebehandling av tilskudd til kommunale og private kommersielle barnehager, forutsatt at det kan stilles likeverdige krav til tilbud og kvalitet. Dette har regjeringen valgt å se bort ifra. Både regje-

ringen selv og Telemarksforskning bekrefter at private kommersielle barnehager i snitt både har høyere inntekter i forhold til utgifter og lavere kostnader, særlig knyttet til personell. Det er åpenbart at mange private barnehager i dagens regime kompenseres for utgifter de ikke har, og at penger som skulle vært brukt direkte på barna, i stadig større grad kan tas ut eksempelvis i privat utbytte av barnehageeiere. Det vises til Utdanningsdirektoratets rapport fra Telemarksforskning, levert 14. mars 2016, der det heter:

«Overskuddet i private barnehager økte markant fra 2013 til 2014 etter å ha ligget ganske stabilt over lengre tid.»

Dette til tross valgte regjeringen en ytterligere økning av tilskuddet både i 2015 og 2016, uten å stille nye krav til kvalitet eller lokale styringsmuligheter. Disse medlemmer viser til at kommunene er forpliktet til å sikre at barn med rett til plass faktisk får et tilbud. Kommunene må derfor ha reelle muligheter til å styre barnehageutviklingen. Likeverdige tilskudd må bety likeverdige tilbud og rom for å stille felles krav om kvalitet, innhold, åpningstider, antall uker barnehagen skal være åpen i året og felles brukerundersøkelser.

Disse medlemmer registrerer at regjeringspartiene nå bemerker at kommersielle barnehager overkompenseres når kommuner har svært få og dyre tilbud i kommunal regi. Dette uten at det fører til at tilskudd reduseres.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i posisjon vil likebehandle private og kommunale barnehager tilskuddsmessig og innholdsmessig, men viser til at disse medlemmer ikke har fått gjennomslag for en slik helhetlig likebehandling under denne regjeringen. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår at tilskuddet til private barnehager reduseres til 96 pst. av kommunale. Dette i påvente av mulighetene til å reelt sett kunne stille likeverdige krav også hva gjelder tilbud.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår en økning i barnehagemidlene ørmerket flere ansatte og flere barnehagelærere på 346 mill. kroner i 2016. Dette medlem mener det aller viktigste for kvaliteten på barnehagetilbudet er at det er nok voksne i barnehagen. Kristelig Folkeparti vil ha bemanningsnorm, og partiet vil starte opptrapningen mot flere voksne og flere barnehagelærere nå. Med dette forslaget til ekstrabevilgning vil Kristelig Folkeparti legge til rette for at en bemanningsnorm på maksimum seks store barn pr. voksen og maksimum tre små barn pr. voksen innføres fra 1. august

2017, kombinert med en barnehagelærernorm på 50 pst.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti vil at flere familier skal oppleve at de har et reelt valg når permisjonstiden er over. Det forutsetter at de som ønsker å være hjemme litt lenger får kontantstøtte, og det forutsetter at alle som velger barnehage, får plass når de trenger det, til en pris de kan håndtere, og med en kvalitet som sikrer en god barnehagehverdag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at alle barn født innen 1. desember (ikke bare 1. november, som i dag), skal få rett til plass. Kristelig Folkeparti vil at enda flere barn skal få plass i barnehagen når de trenger det, uansett når på året de er født. Dette innebærer at kommunene må bygge ut større kapasitet (etablere lokaler og ansette personer) fordi det må tilbys plasser på andre tidspunkter enn i august, når det blir ledige plasser i forbindelse med overgang til skole. Det vil således innebære at det i perioder vil være overkapasitet på barnehageplasser, og det er bra for kvaliteten. Dette medlem vil understreke at det er nødvendig at Stortinget bevilger og øremerker midler til utbygging og drift av de plassene det er behov for.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener at alle barn, også barn som lever i familier med dårlig økonomi, må få gå i barnehagen. Flertallet viser til at budsjettforliket for 2015 og 2016 sikret gratis kjerne-tid for tre-, fire- og femåringer i lavinntektsfamilier, og at en nasjonal ordning for redusert foreldrebetaling er innført.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil minne om at det under forrige regjering var bestemt i forskrift at alle kommuner skulle ha ordninger for fritak for eller reduksjon i foreldrebetaling, slik at også barn i familier med dårlig økonomi skulle kunne gå i barnehagen.

Dette i motsetning til dagens regjeringens moderasjonsordning, som er knyttet til et særskilt samlet familieinntektsnivå og gjennom det kan virke mot arbeidslinja.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti foreslår i alternativt budsjett for 2017 at husstander med inntekt under 600 000 kroner får redusert foreldrebetaling.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og starter forsøk med gratis barnehage og SFO. Posten øker med 20 mill. kroner.

Flertallet i samråd med Venstre viser til budsjettenigheten der post 63 på kapittel 846 økes med 20 mill. kroner for å starte forsøk med gratis barnehage og SFO. Flertallet mener at riktig postering av midlene er kap. 231 post 21. Flertallet påpeker at deltakelse i barnehage og SFO er lavest hos de barna som kunne hatt størst utbytte av tilbudet. Dette er også en viktig arena for inkludering og sosialt fellesskap, men når mange ikke har råd til oppholdsbetalingen betyr det at disse barnas grunnlag for å greie seg i skole og samfunnet kan bli påvirket av foreldrenes økonomiske forutsetninger. Flertallet legger til grunn at departementet finner en eller flere velegnede kommuner til forsøksordningen, der demografiske forhold tilsier at mange vil ha nytte av den, og at dette gir et grunnlag for å evaluere og vurdere en utvidelse til en nasjonal ordning.

Post 60 Barnehagelærere

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre. Det er enighet om at 172,2 mill. kroner bevilges til flere barnehagelærere i 2017.

Flertallet vil understreke at dette er midler øremerket økt antall barnehagelærere i landets barnehager. Flertallet viser i denne sammenheng til at dette er et skritt på veien i retning av en ny barnehagelærernorm. Dette er etter flertallets syn avgjørende for kvaliteten på barnehagetilbudet i den enkelte barnehage. Bevilgningen har halvårseffekt og vil fra 2018 ligge på 413,28 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ser positivt på at det bevilges penger til flere barnehagelærere, men vil understreke at bevilgningen fullt og helt må gå til formålet.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 192,5 mill. kroner til oppfølging av bemanningsnorm 2020, flere ansatte med rett kompetanse i barnehagene. Disse medlemmer viser til at av rent tekniske årsaker i finansinnstillingen er 100 av disse millionene blitt foreslått på ny post, mens 92,5 mill. kroner er blitt plassert på post 60, men at pengene i sin helhet skal gå til bemanning i barnehagene.

Post 70 Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i forståelse med Venstre viser til budsjettenigheten der det bevilges 10,0 mill. kroner til å styrke prosjektet med svømmeopplæring i barnehager.

Komiteen viser til at det har vært mange tragiske drukningsulykker blant barn og unge, særlig i innvandrerbefolkningen, og at svømmeferdighetene blant barn og unge må styrkes. Norge er en kystnasjon og har mange innsjøer og elver. Det gjør at de aller fleste er i nærheten av vann mange ganger i løpet av livet. Komiteen mener derfor at alle bør få grunnleggende ferdigheter i svømming så tidlig som mulig.

3.3 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet

Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på familieområdet, barn og unge, likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet og forbrukerområdet. Departementet har også ansvaret for de statlige ordningene for stønad ved fødsel og adopsjon.

Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen uttrykker sterk kritikk knyttet til forvaltningen av barnebidragsordningen. Åpenbare svakheter rammer mottakere av bidrag, men også dem som skal betale og i tillegg fellesskapet.

Av dokumentet fra Riksrevisjonen fremgår det bl.a. at det i desember 2015 var:

- 16 170 barn som ikke fikk hele bidraget, av disse var det
- 4 622 barn som ikke fikk noe bidrag utbetalt, og
- 9 954 barn mottok under halvparten av det fastsatte beløpet.

Komiteen vil uttrykke sterk bekymring over at mange barn og småbarnsfamilier kan havne i en svært vanskelig økonomisk situasjon som følge av manglende bidragsutbetaling.

Komiteen viser til at regjeringen i april 2016 sendte på høring et grunnlag for endringer i reglene om barnebidrag med forskrifter, og at det i statsbudsjettet for 2017 er omtalt at departementet arbeider med oppfølging.

I denne sammenheng forutsetter komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti at regjeringen iverksetter konkrete forbedringsinitiativer hva gjelder avdekking av

misforhold, lengden på saksbehandlingstid og mangelfulle innkrevingsrutiner. Forbedringsarbeidet forutsettes dessuten å pågå løpende og uavhengig av fremtidige regel- og forskriftsendringer.

Komiteen viser til kritikken som Riksrevisjonen har kommet med, og ser svært alvorlig på de svakhetene ved innkrevningen av barnebidrag som har blitt avdekket.

Det er viktig at barnas behov for forsørgelse sikres der det offentlige har ansvaret for innkrevningen av barnebidrag. Komiteen vil presisere at det er Arbeids- og sosialdepartementet som har ansvaret for innkrevningen av bidrag. Komiteen mener det er viktig at Arbeids- og sosialdepartementet følger arbeids- og velferdsetatens videre arbeid med innkrevningen og oppfølgingen av Riksrevisjonens merknader nøye, i samarbeid med Barne- og likestillingsdepartementet som har ansvaret for regelverket om fastsettelse av barnebidrag.

3.4 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Komiteen viser til at det er fremlagt en opptrappingsplan som skal medvirke til å redusere forekomsten av vold i nære relasjoner og å styrke arbeidet for barn som har vært utsatt for vold og overgrep. Arbeidet mot vold og overgrep gjøres i flere departementer, og opptrappingsplanen skal videreføres i kommende budsjettperioder. Komiteen merker seg også at tiltak i handlingsplanen mot vold i nære relasjoner og tiltaksplanen «En god barndom varer livet ut» blir videreført.

Komiteen mener at vold og overgrep i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem der det må settes inn store og målrettede tiltak. Temaet må tas med i undervisningen i alle utdanninger som er relatert til barn, slik at alle har god nok kompetanse til å avdekke og vite hva som skal gjøres. Komiteen ser fram til behandlingen av opptrappingsplanen mot vold og overgrep, og mener det er viktig at tiltak som fungerer, videreføres.

Komiteen viser til at flere profesjonsutdanninger nå inkluderer emner relatert til vold og overgrep, og skal gi en grunnleggende kompetanse om vold og overgrep og hvordan det kan avdekkes. Dette gjelder lærerutdanningene og barnehagelærerutdanningen. Endringene i rammeplanene trådte i kraft 1. august 2016. Rammeplaner for de nye grunnskolelærerutdanningene trer i kraft høsten 2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at den nye opptrappingsplanen mot vold og overgrep prioriterer tiltak som vil gi voldsutsatte bedre beskyttelse, at etterforskningen av volds- og overgrepssaker skal prioriteres, at alle tje-

nester skal ha god og riktig kompetanse og at det forebyggende arbeidet skal styrkes.

Flertallet vil fremheve at arbeidet mot vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn krever felles innsats og samarbeid mellom mange sektorer.

Regjeringens forslag til opptrappingsplan er utarbeidet i samarbeid mellom fire departement.

Flertallet er opptatt av at dette samarbeidet også forplanter seg til de mange som møter barn og voksne som utsettes for vold og overgrep. Flertallet vil fremheve at planen inneholder både tiltak for å gi bedre hjelp til de berørte og tiltak for å kunne forebygge at vold og overgrep skjer. Det foreslås i statsbudsjettet for 2017 en tverrdepartemental satsing på 176 mill. kroner knyttet til opptrappingsplanen, og at innsatsen vil trappes ytterligere opp i planperioden.

Flertallet viser til budsjettenigheten der disse partier, i samråd med Venstre, har styrket opptrappingsplanen ytterligere på sentrale poster i arbeidet mot vold mot barn, spesielt på justis-, helse- og familiefeltet.

Komiteen viser til at bakgrunnen for opptrappingsplanen som skal medvirke til å redusere forekomsten av vold i nære relasjoner og å styrke arbeidet for barn som har vært utsatt for vold og overgrep, er Stortingets enstemmige vedtak om dette våren 2015. Komiteen viser til Innst. 315 S (2014–2015) der en samlet justiskomite ber regjeringen fremme en opptrappingsplan

«med konkrete tiltak og som innebærer langsiktige planer med økonomiske forpliktelser over flere år, herunder øremerkede midler for å styrke tilbudet til barn som lever med vold. Opptrappingsplanen bør ha som siktemål å legge grunnlaget for en utbedring av bristene som forekommer i alle ledd. Opptrappingsplanen må legge opp til en styrking av alle ledd i tiltakskjeden. Målet er å skape et helhetlig og sammenhengende nettverk, der brukerperspektivet hele tiden skal stå i fokus. Et viktig siktemål med planen, er å legge til rette for en planmessig utbygging av tilbudet til barn som lever med vold. Skal dette lykkes må de økonomiske rammebetingelsene for alle involverte instanser, være forutsigbare.»

Komiteen vil videre peke på justiskomiteens understreking av at det er helt avgjørende at tiltakene som iverksettes og utvides, blir gitt en langsiktig forpliktelse til økt finansiering og målretting av midler:

«For å sikre faktisk gjennomføring og langsiktige tiltak, er det avgjørende at tiltakene blir fulgt opp med friske og målrettede midler.

Komiteen mener opptrappingsplanen bør gjennomføres etter modell av opptrappingsplan for psykisk helse som gikk over ti år og ble avsluttet i 2008, jf. St.prp. nr. 63 (1997–1998). (...)

Komiteen vil videre understreke at opptrappingsplanen som Stortinget i denne innstillingen ber regje-

ringen om å fremme, må innebære at det skal investeres for et tallfestet beløp i løpet av planperioden og at driftsutgiftene skal økes til et bestemt nivå i løpet av perioden, slik at det synliggjøres hvor mye mer midler opptrappingen av driftsutgiftene sammen med utgiftene til investeringer totalt sett vil innebære av økte midler til kampen mot vold mot barn i løpet av planperioden.

Komiteen ber om at forslag til opptrappingsplan fremmes senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt statsbudsjett for 2017 har fremmet en rekke forslag til endringer som vil kunne ha stor betydning for arbeidet med forebygging og avdekking av overgrep mot barn, samt bedre ivaretagelse av den som er utsatt for overgrep og den som har begått overgrep.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Komiteen merker seg at det foreslås flytting av midler til Nurse Family Partnership-programmet og til Statens barnehus fra denne posten. Flyttingen foretas for å få bedre sammenheng i budsjettet.

Komiteen viser til at posten styrkes med 3 mill. kroner til informasjonstiltak om vold og overgrep og til følgeevaluering av opptrappingsplanen mot vold og overgrep.

Post 61 Tilskudd til incest- og voldtektssentre, overslagsbevilgning

Komiteen viser til at denne posten gir tilskudd til 22 incestsentre og ett voldtektssenter. Komiteen vil fremheve viktigheten av at mennesker som har vært utsatt for incest, seksuelle overgrep eller voldtekt, gis et kvalitetsmessig godt tilbud om hjelp og støtte.

Komiteen viser til det viktige arbeidet incestsenteret gjør når det gjelder opplysningsarbeid i skole og barnehage, og mener det bør vurderes om dette skal være et obligatorisk opplegg for alle barnehage- og småskolebarn, da erfaringer viser at det nesten alltid avdekkes overgrep etter besøk av incestsentrene.

Komiteen mener det er avgjørende at alle som utsettes for voldtekt og overgrep søker og får hjelp, og at det finnes tilgjengelige lavterskeltilbud med hjelp og støtte. Lavterskeltilbud som er synlige og tilgjengelige er svært viktige for å nå ut til og gi hjelp til flere. Sentrene avdekker også overgrep og gir hjelp til utsatte barn. Komiteen mener det er viktig at incest- og voldtektssentrene opprettholder og videreutvikler dagens tilbud. Det vises til at pågangen til sentrene er økende, og presset på sentrene er svært stort.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker tilskuddet til incest- og voldtektssentre med 2 mill. kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til budsjettenigheten av 23. november 2015 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, der kap. 840 post 61 Tiltak mot vold og overgrep: incest- og voldtektssentre økes med 2 mill. kroner utover regjeringens forslag på bakgrunn av blant annet komiteens høring, der det kom fram opplysninger om stor etterspørsel etter incest- og voldtektssentrenes tjenester og behov for økte midler på posten. Flertallet viser videre til enighet om statsbudsjettet for 2017 mellom Kristelig Folkeparti, Venstre, Høyre og Fremskrittspartiet, der Stortingets flertall er enige om at kap. 840 post 61 økes med ytterligere 2 mill. kroner utover regjeringens forslag til bevilgning i 2017. Flertallet peker på at Fellesskap mot seksuelle overgrep (FMSO), som er fellesorganisasjonen til landets sentre mot incest og seksuelle overgrep, på komiteens høring 24. oktober 2016 pekte på behov for ytterligere økninger i bevilgningene på grunn av økende pågang til sentrene. Det ble påpekt at flere søknader avvises og at presset på sentrene er svært stort. Flertallet ber regjeringen foreta nødvendige endringer i regelverket for tilskudd til incestsentrene slik at den økte bevilgningen i budsjettenigheten kan utbetales i 2017.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at tilskuddet til incest- og voldtektssentrene økes med ytterligere 5 mill. kroner for å kunne ivareta målene med tilskuddsordningen og forventningene som finnes til sentrene. Dette medlem viser til at finansieringen av sentrene er delt mellom stat og kommune, og at kommunale tilskudd skal utløse statlig tilskudd. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener tilskuddet på posten bør økes slik at midler som skal utløses gjennom økt tilskudd fra kommunene og eventuelle nye bidragskommuner, skal kunne innfris.

Post 70 Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1

Komiteen viser til at posten dekker tilskudd til ulike voldsforebyggende tiltak og til tiltak som skal øke kunnskapen på dette feltet. Det foreslås å gi tilskudd til ATV, NKVTS og RVTS-ene, som tidligere har fått støtte fra denne posten. Tilskudd må likevel vurderes på bakgrunn av søknader fra de aktuelle tilskuddsmottakerne.

I tillegg foreslås det å slå sammen tilskuddsordningen for tiltak mot vold og seksuelle overgrep i nære relasjoner på kap. 840 post 70 og tilskuddsordningen for tiltak for voldsutsatte barn på kap. 840 post 72. De organisasjoner og prosjekt som tidligere har fått støtte fra disse postene, skal omfattes av ny ordning. Formålet med den nye tilskuddsordningen er å bidra til å forebygge vold og overgrep i nære relasjoner, samt å styrke evnen til livsmestring og livskvalitet for barn og unge som er eller har vært utsatt for vold og overgrep. En sammenslåing av de to postene vil gi en mer helhetlig søknadsprosess og åpne for større prosjekter. Komiteen merker seg at forslaget innebærer at kap. 840 post 72 blir avvirket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker tilskuddet til voldsforebyggende tiltak: Alternativ til vold med 10 mill. kroner.

Flertallet viser til at økningen i driftstilskudd til stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) er godt forankret i regjeringens satsing på familievoldsfeltet generelt, og i opptrappingsplanen mot vold og overgrep spesielt. Flertallet viser videre til at i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017 er ATV gitt et viktig og nødvendig familiemandat. Flertallet mener ATV bør få utvidet mandat ved alle kontor slik at ATV også kan gi tilbud til både voksne utsatte og barn som er utsatt for vold. Flertallet viser til at det økte tilskuddet til stiftelsen skal bidra til styrking av eksisterende ATV-virksomheter og til etablering av nye ATV-tilbud. Det er et mål med bedre geografisk spredning av ATVs tilbud.

Post 73 Tilskudd til sentre for voldsutsatte barn, kan overføres

Komiteen vil fremheve viktigheten av det kvalitetsmessige gode arbeidet som Stine Sofie Senteret har startet. Komiteen mener at barn som har vært utsatt for vold og overgrep skal gis det beste tilbudet, og ser frem til senterets videre drift.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker tilskuddet til Stine Sofie Senteret med 9 mill. kroner.

Flertallet viser til at senteret allerede etter få måneders drift har fått dokumentert det store behovet for et slikt tilbud til barn og foresatte. Tilbakemeldinger fra dem som har gjennomført tilbudet, er tydelige på at dette gjør en forandring i livene deres, og gir god hjelp i mestringen i en ellers tøff hverdag. Flertallet er glade for at denne økte bevilgningen sikrer helårsdrift ved senteret.

3.5 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning

Komiteen viser til at det ved samlivsbrudd hvor barn er involvert, er viktig å ha høy kvalitet på meklingen. I dette kapittelet settes det av midler til opplæring, forskning og utvikling av meklingsordningen. Komiteen vil også fremheve viktigheten av å hjelpe familier til å holde sammen. Tilskuddsordningen under post 70 har som formål å støtte opp om tiltak som styrker samlivsforhold.

Post 70 Tilskudd til samlivstiltak, kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker tilskuddet til samlivstiltak med 3 mill. kroner.

Flertallet understreker at også familieverntjenesten kan søke på disse midlene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at tilskuddet til samlivskurs økes med 10 mill. kroner utover regjeringens forslag. Ifølge Barne- og likestillingsdepartementet kan det anslås at om lag 1 000 par får samlivskurs gjennom tilskuddsordningen. Kristelig Folkeparti mener flere par og flere foreldre bør få tilbud om samlivskurs og dermed få bedre muligheter til å forebygge konflikter.

3.6 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842

Komiteen viser til at familievernets samfunnsoppdrag er å medvirke til gode og trygge oppvekstvilkår for barn og forebygge konflikter i familier. Komiteen viser til at familieverntjenesten har blitt styrket i de siste budsjettene. Dette har ført til at flere mottar tilbudet. Komiteen er opptatt av at et godt familievern er tilpasset behovet til den enkelte familie. Komiteen viser til at det foreslås å styrke familieverntjenestens arbeid med familier som lever med vold, ved å øke budsjettet med 4 mill. kroner.

Komiteen viser til at familievernkantorene har mange viktige oppgaver, og mener det er viktig at familievernkantorene kan bruke sine ressurser til hovedoppgavene som er forventet av dem, der familievernets egenart og kjernekompetanse knyttet til par- og familiebehandling er viktig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti er kjent med at stadig nye viktige tiltak pålegges kontorene, og at tiden ikke alltid strekker til for å utføre primær-opp-gavene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener derfor at det bør gjennomføres en evaluering av oppgaver og ressurser på området.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang en evaluering av den statlige politikken overfor familievernkantorene for å se om det er sammenheng mellom oppgaver og ressurser.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at familievernkantorene er inne i en fase med fagutvikling og utbygging av tjenesten som følge av nye arbeidsoppgaver og betydelig tilføring av ressurser de senere år. Flertallet mener det vil være viktig å evaluere familievernkantorenes virksomhet, men at det er prematurt å foreta en slik gjennomgang nå.

Komiteen viser til at dagens tosporede familievern utgjør et viktig lavterskeltilbud til alle familier, par og aleneforeldre som trenger råd og veiledning som foreldre og som kan ha nytte av hjelp til å skape og bevare gode relasjoner. Komiteen vil understreke betydningen av at alle, uansett bosted, har lett tilgang til familievernet. Tjenesten skal gi rask og tilgjengelig hjelp til personer, par og familier som henvender seg. Komiteen vil videre understreke betydningen av at familievernets egenart og kjernekompetanse knyttet til par- og familiebehandling opprettholdes, og at flere opplever at familievernkantoret er et naturlig sted å henvende seg for å få hjelp og veiledning.

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 70

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten med en ekstra bevilgning på 25 mill. kroner til kapasitetsøkning i familievernet og flere barnesamtaler.

Flertallet ønsker mer familievernarbeid på alle kontorer, og er opptatt av at det legges til rette for at flere barn får tilbud om egen samtaletime i forbindelse med samlivsbrudd i familien.

Post 70 Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv. kan nyttes under post 1

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre viser til budsjettenighet og til en ekstra bevilgning på 9 mill. kroner til kapasitetsøkning i familievernet og flere barnesamtaler.

Flertallet mener det er riktig at det ikke-offentlige familievernets bevilgninger økes for å øke aktiviteten generelt – og for å legge til rette for at flere barn får tilbud om egen samtaletime i forbindelse med samlivsbrudd i familien på alle kontorer.

Flertallet viser til at Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) får tilskudd over posten. Flertallet understreker betydningen av at alle de ideelle familievernkontorene og SKF som ideelle aktører mottar tilskudd til dekning av administrative kostnader i tråd med tidligere år, jf. også tidligere merknader om bevilgninger til administrasjon, utvikling og ledelse sentralt i Stiftelsen Kirkens Familievern for å sikre at det kirkelige familievernet gis mulighet til å ivareta eget særpreg og behov for sentral administrasjon og ledelse. Flertallet vil understreke at i tillegg til midler til ordinær drift skal de kirkelige kontorene, som i dag, sikres midler til drift av økonomi, til personale og til administrative oppgaver.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at SKF i dag benytter 4,540 mill. kroner til administrasjon, og at det er viktig at denne summen videreføres slik at SKF som ideell aktør kan ivareta sine oppgaver og sin rolle.

3.7 Kap. 843 Adopsjonsstøtte

Post 70 Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, overslagsbevilgning

Komiteen viser til at det er høye kostnader knyttet til det å adoptere barn fra utlandet. Komiteen viser videre til at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet ble innført i 1992 for å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi. Komiteen vil understreke at dette utjevningstiltaket er svært viktig. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at adopsjonsstøtten settes til 92 576 kroner i 2017, tilsvarende grunnbeløpet i folketrygden pr. 1. mai 2016, og dermed foreslår en bevilgning på 13, 8 mill. kroner for 2017. Komiteen støtter dette.

3.8 Kap. 844 Kontantstøtte

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Komiteen merker seg at budsjettforslaget bygger på uendrede satser for kontantstøtte og en forventet nedgang i antall brukere. Videre merker komiteen seg at budsjettforslaget tar høyde for innføringen av kravet om femårs botid for mottak av kontantstøtte, og at dette innføres fra 1. juli 2017, noe som forventes å gi en innsparing på 15 mill. kroner på posten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at det er store forskjeller og dermed forskjellige behov mel-

lom familier. Flertallet er opptatt av valgfriheten til den enkelte familie. Det er viktig at familiene kan gjøre egne valg tilpasset arbeidssituasjon, bosted og andre viktige ting som påvirker hverdagen til familiene. Kontantstøtten er et viktig bidrag til dette. Flertallet ser at andre tiltak som gradert foreldrebetaling i barnehagen og gratis kjernetid for enkelte grupper gjør at flere velger barnehage for barna sine. Dette viser at tiltakene er vellykket. Økt deltakelse i barnehage reduserer behovet for kontantstøtte, men fremdeles er det en betydelig gruppe som gjennom dette får gjøre valg som er til det beste for deres hverdag som familie.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten øker kontantstøtten for alle ettåringer til 7 500 kroner pr. måned fra 1. august 2017. Dette medfører en anslått bevilgningsøkning på 170,5 mill. kroner på posten i 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kontantstøtten motvirker integrering og hemmer arbeidslinja og likestillingen, og viser til at Arbeiderpartiet foreslår ordningen fjernet. Disse medlemmer peker på at det store flertallet av barnefamilier ønsker barnehageplass. Disse medlemmer peker videre på behovet for en ordning for de barnefamilier som ikke har fått barnehageplass, og viser til at disse må ivaretas med en ventestøtte frem til de får barnehageplass. Videre viser disse medlemmer til at regjeringen har sendt på høring forslag om botidskrav for mottak av kontantstøtte, noe som i utgangspunktet støttes av disse medlemmer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at kontantstøtten økes til 9 000 kroner pr. måned fra 1. august 2017, samt å utvide kontantstøtten til å gjelde i 12 måneder, ikke bare 11. Kristelig Folkeparti vil at kontantstøtten skal være relevant for flere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at 23 pst. av kontantstøttemottakerne ifølge Prop. 1 S (2016–2017) var menn i 2015. Flertallet viser til at en satsøkning kan medvirke til at flere menn vil vurdere kontantstøtte da den vil oppleves som et mer reelt alternativ enn dagens støtte også for menn med et høyere lønnsnivå.

Flertallet viser til at kontantstøtten er en ordning som gir flere foreldre anledning til å velge mellom barnehagestart og å være noe lenger hjemme

med barnet når permisjonstiden er over. Flertallet viser til at barn er forskjellige, og at det kan være fornuftig å legge til rette for noe ulike løsninger for de ulike barna. Flertallet registrerer at det er blitt utbetalt kontantstøtte for rundt 60 pst. av fødselskullene de siste årene.

3.9 Kap. 845 Barnetrygd

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Komiteen har merket seg at forslaget til barnetrygd bygger på uendrede satser, og at det foreslås en overslagsbevilgning på 15 180 000 mill. kroner. Videre konstaterer komiteen at prognosene for antall barn med rett til barnetrygd tyder på en økning fra 1 134 410 til 1 140 625 kroner. Komiteen har ikke merknader til dette.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at barnetrygden økes ved at denne posten økes med 600 mill. kroner utover regjeringens forslag. Kristelig Folkeparti mener det er på tide at barnetrygden økes. Barnefamilienes utgifter økes stadig, mens de offentlige ordningene svekkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener det er viktig å videreføre barnetrygden som en universell ordning som treffer alle barn, og som utbetales til alle uten kontrollering og overprøving av hvorvidt foreldrene har behov for utbetalingen eller ikke.

3.10 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50 og post 71

Komiteen viser til at posten dekker utgifter til ulike forebyggende tiltak og til FoU-tiltak på familie- og oppvekstområdet.

Post 50 Norges forskningsråd, kan nyttes under post 21

Komiteen registrerer at midlene skal brukes på programmet Velferd, arbeidsliv og migrasjon i regi av Norges forskningsråd. Departementet har her foreslått en bevilgning på 3,3 mill. kroner.

Post 60 Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, kan overføres

Komiteen er tilfreds med formålet om å gi bedre oppvekst- og levekår i 23 bykommuner: Oslo (åtte prioriterte bydeler), Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Tromsø, Drammen, Skien, Fredrikstad, Sandnes, Sarpsborg, Bodø, Sandefjord, Larvik, Ålesund, Arendal, Porsgrunn, Haugesund, Tønsberg, Halden, Moss, Hamar og Gjøvik.

Formålet er å skape åpne møteplasser for barn og unge i alderen 10–20 år med særskilte behov og for utsatte ungdomsgrupper og -miljø.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslår at denne posten økes med 10 mill. kroner utover regjeringens forslag. Det er avgjørende at barn og ungdom har åpne og gode møteplasser, og det gjelder alle, også unge med innvandrerbakgrunn, utsatte ungdomsgrupper og andre unge med spesielle behov.

Post 61 Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, kan nyttes under post 71

Komiteen viser til at det foreslås en økning på 10 mill. kroner til dette formålet, mot å redusere tilsvarende på kap. 621 post 63 under Arbeids- og sosialdepartementet.

Komiteen viser til målsettingen om å gi flere fattige barn og unge muligheten til å delta i ferie- og fritidsaktiviteter. Formålet er å bedre mulighetene for at barn og ungdom kan delta på viktige sosiale arenaer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, herunder Ferie for alle og Barnas Stasjon, med 15 mill. kroner.

Flertallet viser til at den økte bevilgningen skal gå til Røde Kors' Ferie for alle (6 mill. kroner), Blå Kors' Barnas Stasjon (4 mill. kroner), Kirkens Bymisjons FRI-tiltak (3 mill. kroner) og MOT (2 mill. kroner).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen har valgt å kutte på flere områder som gjør hverdagen vanskeligere for familier som sliter økonomisk, eksempelvis i barnetillegget.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen på kap. 846 post 61 med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at denne posten økes med 30 mill. kroner. Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom er viktig, og det er velkjent at tiltak som Røde Kors' Ferie for alle, Blå Kors' Barnas Stasjon, Kirkens Bymisjons FRI og andre gir svært viktige og verdifulle tilbud til barn og unge som lever i familier med lave inntekter og ulike utfordringer. Det er viktig at barn og unge får delta på sosiale arenaer og

opplever livskvalitet uavhengig av foreldrenes sosiale situasjon og inntekt.

Post 62 Utvikling i kommunene

Komiteen viser til at posten skal dekke tilskudd til prosjekt og program på familie- og oppvekstområdet i kommunal sektor. Komiteen registrerer at bevilgningen skal dekke tre tilskuddordninger: Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom, Foreldrestøttendetiltak i kommunene og Utvikling av modeller for identifikasjon og oppfølging av barn av psykisk syke og barn av foreldre som misbruker rusmidler.

Komiteen merker seg at kommunene ikke ønsker å påta seg det formelle arbeidsgiveransvaret for sykepleierne som skal arbeide med programmet Nurse Family Partnership (NFP). Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP) Øst og Sør tar på seg dette ansvaret. Det vil derfor ikke gis direkte tilskudd til pilotkommunene.

Komiteen viser til at regjeringen i budsjettet for 2017 foreslår å øke bevilgningen til tilskuddsordningen foreldrestøttende tiltak i kommunene med 7 mill. kroner.

Komiteen viser til budsjettinnspill fra Fellesorganisasjonen om at kommunene spesifikt må tematisere barn i fattige familier i sine oppvekstplaner. Komiteen støtter dette forslaget.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at denne posten økes med ytterligere 10 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Komiteen viser til at prosjekt og program på familie- og oppvekstområdet i kommunal sektor kan være avgjørende for mange barn i en vanskelig livssituasjon. Tilskuddsordningen «Foreldrestøttende tiltak i kommunene» har som mål å gi barn tidlig hjelp gjennom å stimulere kommunene til å sette i verk foreldrestøttende tiltak. Komiteen vil peke på det viktige arbeidet med å hjelpe foreldre til å bli bevisst på barnas behov og møte disse på en god måte, arbeid som forebygger eller hindre ulike former for vold og overgrep mot barn og som hjelper foreldre, herunder også adoptiv- og fosterforeldre, med å utvikle en positiv omsorg som støtter barnets utvikling.

Komiteen vil videre peke på den viktige støtten til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom, herunder prosjektet Lindesneslosen som er et forskningsbasert tiltak som kan bidra til en varig løsning i arbeidet med å få ned andel unge uføre på landsbasis.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det pekes på at gode resultater

avhenger av langvarige statlige bidrag i kombinasjon med kommunalt- og fylkeskommunalt bidrag, samt videre følgeforskning av Arbeidsforskningsinstituttet.

Post 63 (Ny)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til at posten som omhandler forsøk med gratis barnehage og SFO er omtalt under kap. 231 post 21.

Post 70 Barne- og ungdomsorganisasjoner

Komiteen er tilfreds med at departementets formål er å legge til rette for at barn og ungdom skal kunne delta i barne- og ungdomsorganisasjoner. De frivillige organisasjonene anses som viktige sosiale møteplasser og kan skape trygge og gode oppvekstvilkår.

Komiteen merker seg at det foreslås å redusere støtten med 1 mill. kroner, mot en tilsvarende økning på kap. 846 post 21.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker nasjonal tilskuddsordning til barne- og ungdomsorganisasjonene med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at til tross for at det årlig kommer nye mottakere inn på støtteordningen med nasjonal driftsstøtte, har den totale potten til fordeling i realiteten stått stille over flere år. Det betyr at stadig flere organisasjoner skal dele på det samme tildelte beløpet. Organisasjonene har de siste ti årene opplevd en medlems-, lokallags- og aktivitetsvekst, uten at staten har fulgt opp.

Komiteen viser til at barne- og ungdomsorganisasjonene trolig er organisasjonene som skaper mest aktivitet per krone i tilskudd. Ifølge SSBs satellittregnskap for frivillig sektor skapte frivillig sektor verdier på nærmere 130 mrd. kroner i 2013.

Komiteen mener at støtten til barne- og ungdomsfrivilligheten i større grad må være basert på grunnstøtte fremfor prosjektstøtte. Når de frie midlene krympes og mer tid går med til søknader og rapporter i prosjektstøtteordninger, trues organisasjonenes kjernevirksomhet. Organisasjoner med begrenset rekrutteringsgrunnlag må sikres grunnstøtte som muliggjør stabilt, langsiktig arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, hvor disse partier foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner.

Komiteen vil understreke at de frivillige organisasjonene er viktige aktører både som sosiale møteplasser, demokratiutviklere og miljøskapere. Barne- og ungdomsorganisasjonene bidrar til gode og trygge lokalsamfunn, de bygger sosial kapital og bidrar til integrering og inkludering med lavterskeltilbud for alle, samtidig som de legger grunnlag for videre rekruttering til frivilligheten. Komiteen viser til at grunnstøtten er nødvendig blant annet for å sikre bred deltakelse gjennom lavest mulig kontingenter og annen egenbetaling. Komiteen vil også i denne sammenheng understreke betydningen av at frivillige organisasjoner mottar frie midler gjennom økt grunnstøtte, og ikke gjøres avhengige av prosjektmidler eller annen mer myndighetsstyrt og ressurskrevende støtte.

Post 71 Utviklings- og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Komiteen er tilfreds med at det satses på utviklings- og opplysningsarbeid som kan medvirke til å styrke oppvekstmiljøet for barn og unge. Det er i 2016 gitt tilskudd til organisasjonene Ungdom mot Vold, Oslo Røde Kors, Barnevakten, InorAdopt, Verdens Barn, Adopsjonsforum og International Social Service. Det foreslås at denne støtten videreføres, men at det likevel vurderes på bakgrunn av søknader.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at Nurse Family Partnership-programmet økes med ytterligere 5 mill. kroner.

Komiteen viser til at Nurse Family Partnership-programmet er et internasjonalt anerkjent program som benyttes for å forebygge omsorgssvikt og psykisk sykdom og bedre barns oppvekstvilkår gjennom tidlig innsats allerede i svangerskapet. Resultatene fra flere land er gode, og viser forbedring av mor og barns helse under svangerskapet og at mødrene hadde økt deltakelse i arbeidslivet, og det er dokumentert reduksjon i atferdsvansker og kriminalitet hos barna.

Post 79 Tilskudd til internasjonalt ungdomsarbeid mv., kan overføres

Komiteen er tilfreds med at det fortsatt satses på internasjonalt ungdomsarbeid, samt frivillig arbeid. Det foreslås å øke bevilgningene til drift av det europeiske ungdomsnettverket mot voldelig ekstremisme, Youth Can, med 1 mill. kroner. Det reduseres tilsvarende på Justis- og beredskapsdepartementet kap. 496 post 73.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at barne- og ungdomsorganisasjonenes internasjonale arbeid blir stadig viktigere i en globalisert verden. Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å redusere bevilgningen med 1,4 mill. kroner, til tross for at barne- og ungdomsorganisasjonene i lengre tid har etterspurt en økning i den internasjonale grunnstøtten. Disse medlemmer mener dette bidrar til å svekke barne- og ungdomsorganisasjonenes internasjonale arbeid og samarbeidet mellom ungt sivilsamfunn i Norge og utlandet. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen hvor Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

3.11 Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847

Post 1 Driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker lønn og utgifter til varer og tjenester ved det nasjonale kontoret som forvalter EUs ungdomsprogram, og at bevilgningen over denne posten må ses i sammenheng med bidraget til drift av det nasjonale kontoret og Eurodesk fra Europakommisjonen, jf. kap. 3847. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning og støtter dette.

3.12 Kap. 848 Barneombudet

Komiteen vil peke på Barneombudets viktige rolle i å fremme barns interesser overfor det offentlige og det private, samt å følge med på utviklingen av barns oppvekstvilkår. Komiteen vil understreke Barneombudets uavhengige og selvstendige rolle. Komiteen viser til regjeringens redegjørelse for Barneombudets arbeid i 2015 og 2016, og merker seg målene og strategiene ombudet vil prioritere i 2017.

Komiteen vil vise til de mange strategier og tiltak som planlegges i 2017 i Barneombudets regi, og vil berømme det arbeidet som gjøres for å bedre barns oppvekstkår. Komiteen vil spesielt vise til fagrapporten Grenseløs omsorg – om bruk av tvang i barnevern og psykisk helsevern fra 2015, som inneholder flere anbefalinger som bør følges opp videre.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

3.13 Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker

Komiteen viser til at over 90 pst. av sakene som behandles i fylkesnemndene er saker etter barnevernloven. Komiteen er kjent med at også saker som omhandler det å pålegge hjelpetiltak tillegges denne nemnda, og merker seg at post 1 økes med 9,5 mill. kroner for å dekke helårseffekten. Komiteen

mener det er viktig at det følges nøye med på om saksmengde og ventetid øker pga. nye oppgaver, da det er usikkert hvordan disse nye oppgavene vil påvirke dette. Komiteen viser også til Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon (Dokument 8:10 (2014–2015), som viser at saksbehandlingstiden ikke er i samsvar med sentrale krav i barnevernloven, og avventer Særdomstolsutvalgets innstilling i 2017 om saken.

Komiteen vil påpeke at det er viktig at barn ikke må vente unødvendig lenge på avgjørelser i fylkesnemndene, og mener det er viktig å følge saksbehandlingstiden videre for å unngå dette.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen merker seg at post 1 økes med 9,5 mill. kroner for å dekke driftsutgifter i fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker, for å dekke helårseffekten av den utvidede retten til å pålegge hjelpetiltak.

3.14 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Komiteen vil påpeke at målet er at alle barn skal ha et likeverdig tilbud og gis mulighet for en god oppvekst med trygghet og kjærlighet. Det er et viktig arbeid alle barnevernsansatte gjør hver dag for å oppnå dette målet for barn som trenger ekstra hjelp og støtte, og komiteen er kjent med at mange av de ansatte hver dag står i vanskelige avgjørelser og har tøffe arbeidsdager. Kompetanse og stillinger bidrar til å lette arbeidet, og komiteen viser til det økte antall stillinger etter barnevernsløftet. Komiteen viser til at det er varslet en kvalitets- og struktureform i barnevernet våren 2017, der det blant annet tas sikte på å overføre enkelte oppgaver fra staten til kommunene. Komiteen merker seg at post 21 i den forbindelse økes med 19 mill. kroner til kvalitets- og kompetansesatsing.

Komiteen viser til de utfordringene det er for barneverntjenesten på Svalbard å gi godt nok tilbud. Med økende antall barn, ansvaret for hele Svalbard, også den russiske bosettingen, med én fast ansatt, gjør dette det vanskelig. Komiteen er kjent med at fosterhjems plasseringer i nære nettverk kan være vanskelig fordi Svalbard er et lite samfunn, og fordi flere familier ikke har hjemkommune i Norge. Komiteen mener at kompetanse, erfaring og stabilitet er spesielt viktig her, og mener at tjenesten bør gjennomgås både når det gjelder kapasitet og samarbeidsmuligheter for å sikre barns beste også på Svalbard.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til økningen i de øremerkede stillingene som har vært de seneste årene.

Flertallet vil fremheve satsingen på økt kompetanse i barnevernet som settes i gang av regjeringen. Økt kompetanse blant de ansatte vil føre til at de kan fatte bedre beslutninger som passer hver enkelt familie i de ulike kommunene. Flertallet mener det er viktig at alle familienære tjenester bidrar for å sikre tidlig innsats og forebygging, slik at barnevernet får færre alvorlige og mer ressurskrevende saker å behandle.

Post 22 Barnesakkyndig kommisjon

Komiteen er kjent med det arbeid barnesakkyndig kommisjon gjør når det gjelder å kvalitetssikre sakkyndige rapporter, og viser til evalueringen fra 2015. Evalueringen viste at kommisjonen hovedsakelig virker etter intensjonen, og den har gitt større rettssikkerhet i barnevernssaker, noe komiteen mener er positivt og bidrar til kvalitet, men vil likevel peke på at det er forbedringspotensial, spesielt når det gjelder å styrke den flerkulturelle kompetansen.

Post 60 Kommunalt barnevern

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke særskilte tilskudd til stillinger som ble opprettet i 2011–2016. Komiteen viser til at posten i 2016 ble økt med 8 mill. kroner for å øke bruken av hjemmebaserte og forebyggende tiltak i kommuner som er med i forsøket med økt kommunalt ansvar, og at posten var en engangsbevilgning som reduseres i 2017 med 8 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og styrker barnevernet i Oslo med 15 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at det ikke er lagt opp til en økning i antall stillinger i barnevernet, og at det kun er de allerede øremerkede stillingene som videreføres. Disse medlemmer mener at tiltak som settes i gang med videreutdanning er positivt, og merker seg at det er avsatt 20 mill. kroner til kvalitet og kompetansebygging. Disse medlemmer er enig i at økt kompetanse kan bidra til at ansatte fortsetter i jobben, men mener at flere ansatte i barneverntjenesten er helt nødvendig for å gjøre tjenesten bedre. Barnevernsløftet viste at flere stillinger er nøkkelen til raske og bedre behandling og større fagmiljø, og disse medlemmer mener at denne opptrappingen må fortsette. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det øremerkes 50 mill. kroner til flere stillinger innen barnevernet.

Stillingene bør rettes mot de kommunene der det er størst behov.

Disse medlemmer viser til at det ifm. revidert nasjonalbudsjett 2016 ble tatt opp spørsmål knyttet til underfinansieringen av barnevernet i Oslo. Regjeringens forsøksordning med totalansvar for barnevern i tre kommuner viste at Oslo ble underfinansiert med 160 mill. kroner. Forslaget ble på oppfordring omgjort til et oversendelsesforslag, og lød slik:

«Stortinget ber regjeringen i statsbudsjettet for 2017 sørge for å rette opp denne skjevheten.»

På spørsmål 476 til regjeringen om hvordan dette nå er fulgt opp, uttaler regjeringen at den mener det ikke er grunnlag for å vurdere finansieringen av Oslo kommune med utgangspunkt i forsøksordningen som pågår i de tre kommunene. Disse medlemmer stiller seg uforstående til at kommunenes økonomiske forhold vurderes ulikt, viser til finansinnstillingen og foreslår at underfinansieringen dekkes med 160 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at denne posten økes med 46 mill. kroner for å sikre at opptrappingen i øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet fortsetter i tråd med veksten i 2016 (31 mill. kroner), samt for å dekke Oslo kommunes særskilte utgifter (15 mill. kroner). Bevilgningen dekker særlige tilskudd til kommunene for å sikre det kommunale barnevernet, og en vekst tilsvarende veksten i inneværende år, i overkant av 40 nye stillinger, er ifølge Barne- og likestillingsdepartementet beregnet til å koste om lag 31 mill. kroner.

Dette medlem viser til at tilskuddet til barnevernet i Oslo i perioden 2004–2015 har blitt kraftig underfinansiert. Tilskuddet har kun blitt prisjustert, uten at man har tatt hensyn til veksten i barnetallet. Dette medlem viser videre til statsbudsjettet for 2016. Dette medlem viser til at gapet mellom finansieringen av barnevernet i Oslo og resten av landet for alvor ble synliggjort gjennom regjeringens forsøksordning med totalansvar for barnevern i tre kommuner. Dersom man finansierer barnevernet i Oslo på samme måte som i forsøkskommunene, tilsvarende det en økning på om lag 160 mill. kroner.

Post 61 Utvikling i kommunene

Komiteen har merket seg den planlagte utvidelsen av prosjektet «Tverretattlig akutt-tjeneste for barn og unge» i Kristiansand, der posten økes med 1,2 mill. kroner.

Post 65 Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, overslagsbevilgning

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å legge om ordningen som til nå har vært en refusjonsordning på 80 pst. til kommunene, til en ordning med fast tilskudd fra 1. januar 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen foreslår å fjerne ordningen med refusjon av 80 pst. av utgiftene til kommunale barneverntiltak knyttet til EMA. I stedet foreslås det innført en stykkprisordning, og ansvaret overføres til Justis- og beredskapsdepartementet. Ifølge omtalen på kap. 496 post 61 er refusjonsbeløpet ment å skulle være differensiert avhengig av om barnet er under eller over 16 år, og ellers være uavhengig av eventuelt barnevernsvedtak. Disse medlemmer viser til at KS advarer mot den foreslåtte ordningen, hvor det pekes på at de reelle utgiftene er voldsomt forskjellige fra barn til barn. KS peker på at det er gjort en fantastisk jobb for bosetting det siste året, og mener at det vil være uklokt å innføre incitament for nå å si nei til de av barna som trenger det mest. Disse medlemmer tilrår at forslaget til omlegging avvises.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om ikke å gjennomføre omleggingen av refusjonsordningen til stykkpris, men beholde dagens ordning.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen foreslår at refusjonsordningen over kap. 854 post 65 legges om til en ordning med fast tilskudd over Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Tilskuddet utbetales til og med det året den enslige mindreårige flyktingen fyller 20 år. Flertallet merker seg at det foreslås at tilskuddsatsen skal være på 1 198 000 kroner per år til og med det året flyktingen fyller 16 år og 750 000 kroner fra og med det året flyktingen fyller 17 år. Flertallet mener at differensieringen kan bidra til økt bosetting av de yngste barna. Det skal ikke stilles krav om at det fattes barnevernsvedtak for å utløse tilskuddet. Flertallet mener fast tilskudd gir kommunene fleksibilitet til å prioritere midlene slik de selv mener er hensiktsmessig. Et fast tilskudd er også mindre administrativt krevende og mer forutsigbart enn refusjon for både stat og kommune.

Flertallet mener det er positivt at regjeringens forslag til omlegging også innebærer en utvidelse av ordningen Tilskudd ved bosetting av personer med

alvorlige, kjente funksjonshemminger og/eller atferdsvansker. Flertallet viser til at med regjeringens forslag vil enslige mindreårige flyktninger kunne utløse tilskuddet frem til de fyller 20 år. I dag kan tilskuddet utbetales i maksimalt fem år. Dersom flyktningen fyller 20 år før det har gått fem år, kan tilskuddet utløses i fem år slik som i dag. Flertallet viser til at dette vil gi større finansiell sikkerhet ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger med særlige behov.

Post 71 Utvikling og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21

Komiteen merker seg at bevilgningen til tilskuddsordningene Tilskudd til organisasjoner i barne- og ungdomsvernet og Tilskudd til utviklings- og samhandlingsprosjekter i barne- og ungdomsvernet videreføres med 20,5 mill. kroner, og at tilskuddene skal bidra til brukervedvirkning og at alle parter på barnevernsfeltet skal bli hørt. Det er slik komiteen ser det positivt at Forandringsfabrikkens viktige arbeid med prosjektet «Mitt liv» tilgodesees i denne posten.

Komiteen viser til at Forandringsfabrikken i høring til komiteen har formidlet et behov for i alt 4 mill. kroner til Forandringsfabrikkens og BarnevernsProffenes arbeid i 2017. Komiteen har merket seg at Forandringsfabrikken arbeider med å implementere og kvalitetssikre arbeidet med «Mitt liv» i hele kommunebarnevernet og at de har startet samarbeidet med 20 ideelle, offentlige og private barnevernintitusjoner om god faglig plattform som modell for Norge. Komiteen mener at Forandringsfabrikkens arbeid er svært verdifullt og gir gode resultater.

Komiteen merker seg at de statlige lærersteder som får midler til å tilby utdanning innenfor barnevern i et minoritetsperspektiv, reduseres fra fire til to, og at 1,4 mill. kroner omdisponeres til tilskuddsordning for til barnefaglig videreutdanninger.

3.15 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 22 og post 60

Komiteen er kjent med at barn som har behov for hjelp fra det spesialiserte barnevernet øker, og at det fremdeles er mangel på fosterhjem. Rekruttering av fosterhjem må derfor fortsette. Det er viktig, slik komiteen ser det, at rett tiltak gis til barna, og at barn får hjelp raskt og målrettet.

Komiteen merker seg at posten økes med 62 mill. kroner, da reduksjonen i etterspørselen etter statlige tiltak fra forsøkskommunene med økt kommunalt ansvar er mindre enn forventet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at be-

vilgningen er foreslått økt med 62 mill. kroner fordi reduksjonen i etterspørselen etter statlige tiltak trolig blir mindre enn det som var forventet før forsøkskommunene ble valgt. Flertallet vil fremheve at det ikke er etterspørselen fra de aktuelle forsøkskommunene som er redusert mindre enn forventet, men valget av forsøkskommuner ble annerledes enn forutsatt i budsjett for 2016.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at forsøksordningen med større kommunalt ansvar for barnevernet ikke har vært like vellykket som regjeringen håpet på, og at bevilgningen nå økes med 62 mill. kroner fordi etterspørselen etter statlige tiltak ikke har blitt redusert etter forventningene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at bevilgningen til rekruttering av fosterhjem økes med ytterligere 10 mill. kroner.

Komiteen mener at arbeidet med å sikre barn et trygt og stabilt hjem og hindre at barn lever unødige lenge i usikkerhet og med midlertidige løsninger, må prioriteres ytterligere.

Komiteen viser til at per 31. august 2016 ventet i alt 441 barn på fosterhjem, ifølge BLD, hvorav 305 barn hadde ventet i mer enn seks uker etter vedtak om fosterhjem. Mens barna venter, bor de i hovedsak i statlige beredskapshjem eller på institusjon.

Arbeidet med å forkorte tiden til barna kommer til et trygt og varig hjem, må etter komiteens flertalls, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, syn intensiveres.

Post 22 Kjøp av private barneverntjenester, kan nyttes under post 1

Komiteen viser til at det finnes mange gode institusjonsplasser både i offentlig, ideell og privat regi, og er opptatt av at det må sikres god kvalitet og stabilitet uansett hvem som leverer tilbudet.

Komiteen merker seg at posten som omhandler kjøp av private barnevernstiltak, økes med 60 mill. kroner, der økningen hovedsakelig dreier seg om flere private fosterhjem. Komiteen viser til at denne posten også omhandler kjøp av plasser i ideelle sentrefor foreldre og barn, og at regjeringen, jf. revidert nasjonalbudsjett for 2016, foreslo en økning på denne posten med 14,8 mill. kroner og at bevilgningen til sentrene i Oslo går via Bufdir i stedet for via Oslo kommune.

Komiteen mener dette er viktige tilbud, og at sentrene besitter mye kompetanse som må tas i bruk.

Komiteen mener det er viktig at de fem ideelle sentrene som fortsatt driver, sikres forutsigbart og stabilt driftsgrunnlag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at Stortingets flertall som en konsekvens av budsjettenigheten 3. desember 2016 går inn for en økning på kap. 572 post 60 med 14,8 mill. kroner, og slik har flyttet midler fra ramme 2 for at sentrene i Oslo fortsatt skal bevilges midler via Oslo kommune. Videre har flertallet blitt enig om at kap. 572 post 60 økes med ytterligere 4 mill. kroner til økt kjøp av plasser fra de to ideelle foreldre og barn-sentrene i Oslo. Flertallet har blitt enig om at ytterligere 6 mill. kroner bevilges over kap. 855 post 22 for å bidra til økt kjøp av plasser fra de ideelle foreldre og barn-sentrene utenfor Oslo.

Flertallet understreker målet om at driften ved de fem ideelle foreldre- og barnesentrene skal videreføres i 2017.

Flertallet ber regjeringen sikre at de tre sentrene utenfor Oslo benyttes, og at Bufdir/Bufetat benytter avtaler inngått med disse tre ved å garantere for kjøp av alle 19 avtaleplasser hele 2017.

Flertallet understreker at intensjonen med posteringsendring og bevilgningsøkninger også er å sikre full drift ved de to sentrene i Oslo.

Komiteen viser til at Stortinget i 2015 bevilget 35 mill. kroner ekstra til kjøp av plasser fra ideelle sentre for foreldre og barn. Bevilgningen ble videreført og prisjustert til 36 mill. kroner i 2016. Målet var å øke bruken av ideelle sentre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen tilrår at et påstått underforbruk av ideelle sentre for foreldre og barn i Oslo, bør føre til at bevilgningen overføres fra bydelene i Oslo til Bufetat, og at Bufetat gjennomfører en anbudskonkurranse som følge av overføringen.

Byrådet i Oslo sier at forslaget bygger på gammel informasjon, og anbefaler sterkt at ordningen opprettholdes. Disse medlemmer viser til at Virke ikke støtter regjeringens to forslag i høringen, og Ideelt Barnevern anbefaler heller ikke anbudskonkurranse i 2017. De viser til at sentrene har avtaler med Oslo og Bufetat som formelt og praktisk kan videreføres dette året, og viser videre til at en slik utlysning vil føre til utrygghet, uro og unødvendig merarbeid for både oppdragsgiverne og sentrene.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen ønsker å overføre bevilgningen til kjøp av plasser fra ideelle sentre for foreldre og barn, fra bydelene i Oslo til Bufetat. Disse medlemmer viser til at verken Oslo kommune, Ideelt Barnevern el-

ler Virke støtter at bevilgningen flyttes til Bufetat i 2017, og heller ikke at det gjennomføres en anbudskonkurranse for sentrene for foreldre og barn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti merker seg at styrkingen av det statlige barnevernet primært dekker kjøp av private barnevernstiltak, herunder private fosterhjem. Disse medlemmer viser til behandlingen av Meld. St. 17 (2015–2016) Trygghet og omsorg – Fosterhjem til barns beste, der rekruttering og rammevilkår for fosterhjem ble drøftet, også med sikte på å få flere fosterhjem i offentlig regi. Disse medlemmer ser fram til oppfølgingen av meldingen, og forventer at arbeidet med en NOU settes i gang snarlig. Disse medlemmer mener at det hovedsakelig er et offentlig ansvar å ivareta utsatte barns trygghet og utvikling, og mener det er viktig at de offentlige og ideelle tilbud brukes og bygges ut framfor økt satsing på kommersielle private tilbydere, og at en bør se på utbyttepraksisen for å unngå at pengene ikke brukes til barnas beste.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener det er behov for offentlige, ideelle og andre private aktører for å sikre et godt og mangfoldig tilbud på barnevernsområdet. Flertallet mener det er helt avgjørende med et mangfold av tilbud for å sikre at det finnes et tilbud som er tilpasset hvert enkelt barn. Både ideelle og andre private barnevernsinstitusjoner leverer tjenester basert på anbudskonkurranser – konkurranser der staten setter premissene i anbudsgrunnlaget. Vektningen av både behov, kvalitet og utførelse er derfor svært viktig i den sammenheng.

Flertallet i samråd med Venstre viser til anmodningsforslaget i budsjettenigheten om en rask oppfølging av NOU 2016:12 – Ideell opprydding, slik at behandling kan skje i Stortinget vårsesjonen 2017 (Forslag 56).

3.16 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856

Komiteen viser til at omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere er et tilbud for barn under 15 år som er kommet alene til landet, og dekker både kjøp i private omsorgssenter og driften av statlige. Komiteen merker seg at det er et anslått behov på 550 plasser i 2017, og at posten derfor reduseres med 336 mill. kroner. Komiteen mener det er viktig at barn under 15 år sikres gode tilbud, og at det må være rom for økninger i plasser dersom situasjonen endrer seg.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, i samråd med Venstre, viser til budsjettavtalen der denne posten som en konsekvens av endringer på innvandrings- og integreringsområdet er redusert med 235,7 mill. kroner.

3.17 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858

Komiteen viser til at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har ansvar for å fremme utvikling for barn, ungdom, voksne og familier.

Komiteen merker seg at etaten skal være en kunnskapsforvalter og faglig premissleverandør for barnevernet og familievernnet, på adopsjonsområdet og innenfor arbeidet med likestilling, ikke-diskriminering, vold og seksuelle overgrep.

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 1

Komiteen viser til at posten dekker lønnsutgifter og andre driftsutgifter som opplæring, leie og drift av lokale og kjøp av varer og tjenester. Bufdir skal finansiere og bestille forskning og kunnskapsopsummeringer. Det vises også til at direktoratet skal støtte utøving av praksis i ulike deler av barnevernet.

Komiteen viser til at Norge har ratifisert Haagkonvensjon 1996. Ratifikasjonen forutsetter at det etableres en sentralstyresmakt. Departementet forslår å øke bevilgningene til dette med 2 mill. kroner.

Komiteen merker seg at det videreføres 4 mill. kroner til Bufdirs ansvar når det gjelder enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Komiteen registrerer at dette ikke er å regne som en varig økning av Bufdirs driftsbudsjett.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke utgifter til forskning og utviklingstiltak, inkludert videre utvikling av IKT og digitalisering i Bufdir, samt godtgjørelse til medlemmene av Fordelingsutvalget.

3.18 Kap. 860 Forbrukerrådet

Komiteen mener det er viktig å sikre forbrukernes sterke stilling i markedet og at Forbrukerrådet kan hjelpe forbrukerne i tvistesaker. Det er viktig å ha gode rammebetingelser og informasjonsspredning til forbrukerne. Komiteen merker seg at det i fremtiden kun skal være tre store enheter med ansvar for mekling i tvistesaker, som skal være plassert i Tromsø, Stavanger og Skien.

Post 50 Basisbevilgning

Komiteen viser til at denne posten skal dekke lønnskostnader, godtgjøring til styremedlemmer, kontordrift, husleie og politiske aktiviteter i Forbrukerrådet. Videre skal posten dekke utredning av problemstillinger som er viktige for forbrukerne og kostnader ved å bringe prinsipielle spørsmål inn for domstolen. Komiteen bemerker også at Forbrukerrådet gis tilskudd over posten til drift av forbrukersekretariatet i Standard Norge.

Post 51 Markedsportaler

Komiteen viser til at posten skal dekke drift av de to nye markedsportalene dagligvareportalen og håndverkerportalen, samt de eksisterende portalene finansportalen (finansportalen.no), strømprisportalen (strompris.no) og tannhelseportalen (hvakoster-tannlegen.no).

Komiteen registrerer at posten foreslås nedjustert med 1 mill. kroner, da utviklingsløpet for håndverkerportalen skal avsluttes i 2017.

3.19 Kap. 862 Positiv miljømerking

Komiteen vil understreke viktigheten av miljømerking for å stimulere til en mer miljøvennlig produktutvikling og mindre miljøbelastende forbruk. Komiteen viser til at Stiftelsen Miljømerking i Norge er opprettet for å forvalte Svanen, den felle nordiske ordningen for frivillig positiv miljømerking, samt ansvarlig organ i Norge for miljømerkingen til EU.

Post 70 Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking

Komiteen viser til at posten skal dekke tilskudd til administrasjonen av den nordiske miljømerkeordningen og utgifter som følge av rollen som norsk ansvarlig organ for miljømerkeordningen til EU.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker tilskudd til miljømerking med 2,5 mill. kroner.

Flertallet viser til at midlene skal brukes til å styrke bevilgningen til bl.a. Svanemerke. Totale bevilgninger i 2017 blir 10,1 mill. kroner som følge av økningen.

Flertallet i samråd med Venstre viser til at posten som omhandler miljømerking ligger under Helse- og omsorgsdepartementet. Det anses som naturlig at denne posten flyttes til Barne- og likestillingsdepartementet i forbindelse med revidert budsjett.

3.20 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen har foretatt en utredning av hvilket handlingsrom vi har for regulering av markedsføring av kreditt. Dette gjøres på bakgrunn av nordmenns voksende gjeldsbelastning. Flertallet er tilfredse med at regjeringen vil sende denne utredningen på høring slik at alle aktører får uttale seg om forslagene i utredningen før regjeringen vurderer hvordan forslagene eventuelt skal følges opp.

Komiteen viser til anmodningsforslag i budsjettenigheten som, i samråd med Venstre, ber regjeringen vurdere muligheten for å stramme inn på markedsføringen av kreditt, herunder forbrukslån.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at en under fjorårets budsjettbehandling understreket behovet for å gjøre mer for å forebygge og bistå mennesker med store økonomiske problemer. Det ble uttrykt særskilt bekymring over økningen i betalingsanmerkninger og inkassosaker blant ungdom. Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti anmodet regjeringen om å gjøre mer for å stanse den aggressive markedsføringen av lettvinnt kreditt. I ettertid er vi blitt kjent med at Forbrukerombudet har bidratt med forslag til innstramming av lovverket, hvor blant annet forbud mot å tilby forbrukslån «på dagen» inngår.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er fortsatt sterkt kritiske til at regjeringen ikke fulgte opp regjeringen Stoltenbergs forslag om å opprette et gjeldsregister som ansvarliggjør kredittselskapene. Uten opphold i dette arbeidet ville mange mennesker åpenbart vært spart for å bli satt i en livssituasjon med store økonomiske problemer. Disse medlemmer ser selvsagt positivt på at regjeringen endelig – etter tre år – har gjenopptatt saken, og at et forslag om et register nå er sendt ut på høring.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 50

Komiteen viser til at posten benyttes til å finansiere prosjekter, utredninger og tiltak som har særlig relevans for forbrukerområdet. Den skal også benyttes til å gjøre markedene tryggere og enklere for forbrukerne. Det foreslås et kutt på 1,5 mill. kroner, siden tiltaket gjeldsmegling på nett ikke skal gjennomføres.

Post 50 Forskning og undervisning, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til at departementet foreslår å opprette en ny post. Midlene er flyttet fra post 21, men flyttingen medfører ikke endring av bruken av midlene. Posten skal brukes til forskning, undervisning, prosjekter og utredninger som har særlig relevans for forbrukerområdet.

Komiteen merker seg at posten skal bli brukt i forbindelse med arbeidet med å styrke undervisningen i forbrukeremner i skolen.

Post 70 Tilskudd, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til at posten skal benyttes til tiltak og enkeltprosjekter som fremmer regjeringens mål om forbrukerpolitikk.

Komiteen merker seg at departementet ønsker å videreføre dagens tilskudd, med blant annet støtte til Standard Norge for å delfinansiere driften av Forbrukersekretariatet.

Komiteen ser det som positivt at regjeringen videre ønsker å støtte Ungt entreprenørskaps undervisningsopplegg for et bærekraftig forbruk og støtte til Matvett AS for å forhindre matsvinn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til forslag som er vedtatt i Nordisk råd når det gjelder matsvinn. Det er slik disse medlemmer ser det, nødvendig å finne gode løsninger sammen også i Norden, og å lære av hverandre. Disse medlemmer viser videre til forslaget fra Nordisk råd om en giftfri hverdag, som også kan bidra til erfaringsutveksling og felles tiltak. Disse medlemmer etterlyser oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 383, 3. februar 2015 (Klima- og miljødepartementet) og viser til behandlingen av Innst. 146 S (2014–2015) der det ble vedtatt at det skulle legges fram en handlingsplan for en giftfri hverdag.

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan for en giftfri hverdag. Handlingsplanen må inkludere tiltak mot miljøgifter både nasjonalt og internasjonalt, tiltak for økt tilsyn og kontroll, forbrukerinformasjon og bransjedialog.»

HÅNDVERKERPORTAL

Komiteen viser til det pågående arbeid med en markedsportal for håndverkstjenester og vil understreke behovet for å sikre vårt seriøse arbeidsliv og bekjempe useriøse aktører, arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Komiteen viser til en samlet byggenærings engasjement, og til Innst. 14 S (2015–2016), der komiteen samlet uttrykte:

«Sosial dumping og useriøse aktører er en betydelig trussel imot både seriøse bedrifter og et organisert og godt arbeidsliv. Komiteen vil understreke at et nytt bidrag gjennom en egen håndverksportal, må utvikles og igangsettes i samarbeid med partene i arbeidslivet. Komiteen støtter BNLs syn om Modul 2.»

Komiteen viser til årets budsjettføring, der BNL gjentok sitt budskap, og komiteen forutsetter at utviklingen av en håndverkerportal skjer i tråd med komiteens forutsetning i gjengitte innstilling.

For byggenæringen er det avgjørende at Modul 2 kommer på plass som en integrert del av ny sentral godkjenning. Det er særlig i denne delen av markedet at det er utfordringer med ukvalifiserte og useriøse aktører. En ny sentral godkjenningsordning som inneholder Modul 2 vil gjøre det mulig for bestiller å velge seriøse aktører i hele verdikjeden. En forbrukerportal må kobles opp til en godkjenningsordning som forsikrer om at de som gjør jobben, faktisk er seriøse.

Komiteen mener det er viktig at Modul 2 i Sentral godkjenning blir en del av håndverkerportalen. Informasjonen må innhentes løpende og elektronisk fra andre offentlige registre. Oppdatert informasjon om at bedriftene betaler skatt og avgifter er en av forutsetningene for å sikre en seriøs bygge- og anleggsnæring. Komiteen vil også påpeke betydningen av at allerede fremforhandlede standardkontrakter og blanketter gjøres tilgjengelige i portalen, og at det ikke utarbeides nye forbrukerkontrakter.

Komiteen viser til at kommunal- og moderniseringsministeren i møte med partene den 14. november 2016 signaliserte at det vil bli opprettet et seriositetsregister for byggenæringen (ref. bygg.no samme dato). Komiteen forutsetter at en håndverkerportal må støtte seg på dette registeret, og at den derfor ikke igangsettes før seriositetsregisteret er operativt.

Post 79 EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, kan overføres

Komiteen viser til at hoveddelen av posten skal benyttes til å dekke kontingenten ved deltagelse i EUs forbrukerprogram. Dette flerårige programmet varer til 2020 og er en videreføring av rammeprogrammet for perioden 2007–2013. Målet er å medvirke til å verne helsen, tryggheten og de økonomiske interessene til forbrukerne. Komiteen merker seg at de årlige bidragene vil variere på grunn av aktiviteten, EØS-budsjettet og valutautviklingen.

3.21 Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget

Komiteen viser til at Forbrukertvistutvalget er et domstollignende forvaltningsorgan som avgjør

tvister i forbrukersaker som gjelder kjøp av varer, håndverkertjenester og angrerett, og at Markedsrådet avgjør klager på mulige brudd på markedsføringsloven. Komiteen viser til bevilgningen på 11 498 000 kroner og støtter denne.

3.22 Kap. 868 Forbrukerombudet

Komiteen viser til bevilgningen på 27 115 000 kroner og støtter denne. Komiteen viser til at ombudet fører tilsyn med at markedsføringen av varer og tjenester skjer i samsvar med markedsføringsloven.

3.23 Kap. 870 Sekretariatet for Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Komiteen har ingen merknader.

3.24 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, er tilfreds med at det på Utenriksdepartementets budsjett, kap. 168 post 70, bevilges 10 mill. kroner til kvinners rettigheter og likestilling. Flertallet viser til at kvinners rettigheter og likestilling har vært en viktig komponent i norsk utviklingssamarbeid for skiftende regjeringer gjennom lang tid. Den langsiktige erfaringen det gir, er en kvalitet ved norsk utviklingssamarbeid som bidrar til at bistanden gir resultater over tid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen foreslår å øke støtten til «Jenter og teknologi» og satsing på oppfølging av regjeringens nye handlingsplan for LHBTI-personer med 1,5 mill. kroner. Den foreslåtte økningen vil i 2017 blant annet gå til å styrke kompetansen i kommuner og hos arbeidsgivere på bekjempelse av diskriminering og øke kunnskapen på LHBTI-området. Dette gjøres ved en omprioritering av midler fra Likestillingssenteret på Hamar og KUN – senter for kunnskap og likestilling i Steigen.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Komiteen viser til at midlene på denne posten skal benyttes til prosjekter som er relevante på områdene likestilling og ikke-diskriminering, samt til finansiering av driften av det etablerte kjernemiljøet for kjønnslikestilling (CORE). Komiteen viser til at regjeringen foreslår at støtten til CORE videreføres som et tilskudd, og at denne posten reduseres med 4,1 mill. kroner mot en tilsvarende styrking av kap. 871 post 70.

Komiteen viser videre til at pilotprosjektet for arbeidsgivere om likestilling i arbeidslivet og innsatsen mot hatefulle ytringer videreføres, samt at regjeringen foreslår at posten styrkes med 1,5 mill. kroner til oppfølgingen av regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk og 1 mill. kroner for å ivareta likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet i formannskapsåret i Nordisk ministerråd.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at denne posten økes med ytterligere 1 mill. kroner til forberedelse av likelønnsrett. Dette medlem viser til at kvinner fortsatt tjener mindre enn menn i gjennomsnitt, noe som blant annet skyldes at yrker verdsettes ulikt i ulike deler av arbeidsmarkedet. Dette medlem mener likelønn er et viktig mål, og det er en nøkkel for å fremme likestilling, både når det gjelder verdsetting, rekruttering til viktige yrker, og til arbeidsdelingen mellom foreldrene når det gjelder hjemme- og utearbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet i tråd med stortingsflertallets vedtak foreslår opprettelse av ny post «trepartssamarbeid for likestilling» og foreslår bevilget 5 mill. kroner til oppstart i 2017.

Post 70 Likestilling mellom kjønn, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til at tilskuddsmidlene under post 70 benyttes til tiltak og prosjekter for å fremme kjønnslikestilling, samt tilskudd til frivillige organisasjoner. Bevilgningen skal blant annet sikre drift og skape større aktivitet blant organisasjoner som arbeider med familie- og likestillingspolitikk. Komiteen vil understreke betydningen av at frivillige organisasjoner i størst mulig grad mottar frie driftsmidler og ikke i for stor grad styres av det offentlige gjennom tilskudd til enkelttiltak og enkeltprosjekter.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår en bevilgning på 18 mill. kroner i 2017. Komiteen støtter dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, mener at likestilling handler om like muligheter for gutter og jenter, kvinner og menn. Når det gjelder studie- og yrkesvalg er det behov for gode rollemodeller og positive virkemidler for å vise vei. «Jenter og teknologi» er et godt eksempel på dette. Flertallet vil fremheve viktigheten av regjeringens satsing på «Jenter og teknologi», og regjeringen har bidratt og vil bidra ytterligere for å rekruttere flere jenter til realfag gjen-

nom å øke støtten til prosjektet. I budsjettet foreslås støtten økt fra 2 mill. kroner til 2,5 mill. kroner. Flertallet viser til at «Jenter og teknologi» har medvirket til at tallet på jenter som studerer teknologi- og ingeniørfag ved Universitetet i Agder, økte fra 128 til 395 i perioden 2005 til 2014. Likevel er bare 23 pst. av ingeniørstudentene jenter. Flertallet mener at slike målrettede og konkrete tiltak er viktig for å gi menn og kvinner de samme mulighetene i arbeidslivet. Om man ønsker et mer reelt fritt valg, som også vil bidra til reell likestilling, må vi se på hva som gjør at jenter og gutter fortsatt velger så tradisjonelt at det forplanter seg til familielivet senere. Flertallet vil aktivt legge til rette for at flere kan velge utradisjonell utdanning og karriere.

Flertallet vil fremheve at under denne regjeringen arbeider flere kvinner heltid sammenlignet med høsten 2013. Flertallet peker på at det har blitt enklere å få barnehageplass under denne regjeringen. Gratis kjernetid og billigere barnehage for lavinntektsgrupper har også bidratt til at flere barn er i barnehage nå enn tidligere. Med endringer i skattepolitikken har det også blitt mer lønnsomt å være i arbeid ved at man får beholde mer av det man tjener. I tillegg har gjennomføringen av endringer i arbeidsmiljøloven gjort det enklere å øke stillingsbrøken gjennom mer fleksible turnuser i blant annet helse- og omsorgssektoren, som i dag har ufriwillig mye deltid.

Flertallet vil også fremheve at regjeringen, for å hjelpe dem som står langt fra arbeidsmarkedet og som ikke omfattes av andre ordninger, har styrket arbeidstiltaket «Jobbsjansen». Tiltaket sørger blant annet for at innvandrerkvinner får hjelp til å komme seg i arbeid. Flertallet viser til at det er store forskjeller i levekår mellom innvandremenn og innvandrerkvinner. Kvinner står i større grad utenfor arbeidslivet enn menn, de gjør mer husarbeid og snakker dårligere norsk, har færre norske venner og føler seg i større grad ensomme. Dette fører også til at kvinner i denne gruppen oftere utvikler livsstilssykdommer. Arbeid og annen aktivitet utenfor hjemmet gjør disse forskjellene betraktelig mindre, og vil føre til mye bedre livskvalitet.

Kvinner har et uforklarlig høyt sykefravær på tvers av alle sektorer. Flertallet viser til at regjeringen i likestillingsmeldingen foreslo en rekke tiltak på dette området, og at regjeringen har et sterkt fokus på helseutfordringer knyttet til kjønnsforskjeller. Blant annet vil den prioritere forskning på kvinners helse, sørge for at oppdatert kunnskap om menn og kvinners særlige behov tas i bruk, og sørge for bedre forebygging, diagnostikk, behandling og mestring av sykdommer som fører til langvarige sykmeldinger og uførhet blant kvinner. I tillegg har regjeringen allerede innført gratis HPV-vaksine for jenter under 26 år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at organisasjonene som arbeider med likestillingsspørsmål, under denne regjeringen har fått trangere kår gjennom svekkede bevilgninger. Disse medlemmer peker på at sivilsamfunnet og de frivillige organisasjonene er avgjørende aktører for å bringe likestillingsarbeidet og -engasjementet videre, og mener organisasjonene må styrkes, ikke svekkes. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen til organisasjonene på feltet med 3 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Post 72 Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn

Komiteen viser til at bevilgningen går til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn (LHBTI). Komiteen viser til at regjeringen foreslår en bevilgning på 11,3 mill. kroner i 2017, og støtter dette.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at regjeringen i juni 2016 la frem sin handlingsplan for ny innsats for å sikre LHBTI-personers rettigheter, om hvordan bidra til mer åpenhet og aktivt motvirke diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Viktige tiltak i planen er blant annet kunnskap om og forskning på familieformer og nære relasjoner blant LHBTI-personer i et livsløpsperspektiv og levekår og utfordringer for blant annet interkjønn, LHBTI-personer med nedsatt funksjonsevne, LHBTI-personer fra nasjonale minoriteter og LHBTI-personer med innvandrerbakgrunn.

Flertallet viser også til at innsatsen mot hatkriminalitet skjerpes, blant annet gjennom bedre registreringsrutiner og statistikk, en ny veileder for politiet og en vurdering av hatkriminalitetsbestemmelsene i straffeloven. Videre skal det tas en rekke grep for å bedre forholdene for LHBTI-personer med innvandrerbakgrunn, enten de allerede bor i Norge eller de kommer hit som flyktninger eller asylsøkere.

Likeverdige helse- og omsorgstjenester uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk er en viktig del i handlingsplanen, og flertallet er tilfreds med at det blant annet skal utarbeides og gjennomføres en ny strategi for seksuell helse og øke bevissthet og kompetanse om LHBTI-tematikk i helse- og omsorgstjenesten. LHBTI-barn kan møte flere utfordringer i møte med offentlige tjenester enn andre barn. Flertallet peker på at det derfor er viktig at skoler og barnehager har nødvendig kompetanse. Det er viktig at det finnes tilgjengelig informasjon rettet mot barn og unge. På nettsiden

ung.no skal barn og unge finne svar på det de lurer på. Kunnskapsdepartementets arbeid med en lov mot mobbing vil også være et viktig tiltak for en økt bevissthet og kunnskap på LHBTI-området. Barnevernet trenger også kunnskap om LHBTI-tematikk, og flertallet viser til at Barne- og likestillingsdepartementet vil vurdere hvordan dette kan integreres i utdanningen. Flertallet er tilfreds med at Bufdir viderefører rekruttering av flere LHBTI-fosterforeldre, og at Bufdir også vil utvikle mer kunnskap om hvor mange LHBTI-personer som er brukere av barneverntjenester eller fosterforeldre.

Flertallet er tilfreds med at Norge fortsetter å fremme LHBTI-personers rettigheter internasjonalt gjennom utenriks- og utviklingspolitikken og støtte organisasjoner og tiltak som fremmer menneskerettighetene til LHBTI-personer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen først la frem en handlingsplan for LHBTI-personer sommeren 2016, og da hele tre år etter at den forrige gikk ut. Disse medlemmer merker seg at LHBTI-aktørene gjennomgående mener planen er for lite konkret. Disse medlemmer merker seg at det i forslaget til statsbudsjett overhodet ikke legges opp til økonomiske rammer som kan styrke LHBTI-arbeidet, til tross for store behov på feltet.

Disse medlemmer viser til at prosjektet Rosa Kompetanse, under FRI, er et etterspurt prosjekt med god effekt. Disse medlemmer merker seg behovet for mer LHBTI-kompetanse ikke bare i skolen, men også i barnehagene, og ønsker prosjektet utvidet.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningene til LHBTI-posten med 5 mill. kroner utover regjeringens forslag. Dette skal gi rom for en økning til organisasjonene på feltet, og 1 mill. kroner skal benyttes til en ny stilling i prosjektet Rosa Kompetanse hos FRI, for å kunne utvide prosjektet til å gjelde også barnehagesektoren.

Post 73 Likestillingssentre

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten delfinansierer Likestillingssenteret, som driftes av Kvinneuniversitetet i Hamar, og virksomheten ved KUN – senter for kunnskap og likestilling, som driftes av Kvinneuniversitetet i Nord og er lokalisert i Steigen. Komiteen viser til at regjeringen foreslår reduksjon i driftstilskuddene til begge sentrene på 1 mill. kroner hver.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten. Flertallet foreslår på denne bak-

grunn at bevilgningen til likestillingssentrene økes med 2 mill. kroner utover regjeringens forslag til bevilgning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at regjeringen i år igjen foreslår kutt i bevilgningene til de regionale likestillingssentrene, dette til tross for at sentrene er effektive virkemidler for forskning, veiledning og pådriverarbeid for økt likestilling. Disse medlemmer viser til at regjeringen år etter år har foreslått kutt i bevilgningen til sentrene, samtidig som trangere rammer i direktoratene gjør at det er færre forskningsprosjekter å søke på for aktørene.

Disse medlemmer viser til behandlingen av likestillingsmeldingen (Meld. St. 7 (2015–2016), jf. Innst. 228 S (2015–2016)), der disse medlemmer løfter frem likestillingssentrene som avgjørende aktører i arbeidet for mer likestilling. Disse medlemmer viser til Skjeie-utvalgets NOU 2011:18 Struktur for likestilling, som i sine hovedkonklusjoner pekte på en manglende gjennomføringsstruktur som et av de største hindrene for å komme videre med likestillingen i Norge. Disse medlemmer ønsker å bygge på de eksisterende sentrene, KUN på Hamar, i Steigen og i Agder, samt Reform, i tillegg til å opprette to nye sentre. Disse medlemmer vil gi likestillingssentrene flere oppgaver og økt myndighet, slik at de kan gjøre mer av det de gjør i dag og dermed effektivt utgjøre et slikt gjennomføringsapparat, og viser til at Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 20 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at bevilgningen til likestillingssentrene økes med 3 mill. kroner for å forhindre kutt og styrke sentrene.

Post 74 (Ny) Trepartsamarbeid for likestilling

Komiteen viser til at stortingsflertallet i behandlingen av likestillingsmeldingen (Innst. 228 S (2015–2016)) vedtok etablering av et eget trepartssamarbeid for likestilling i arbeidslivet, og at flertallet understreket at et slikt trepartssamarbeid er et nødvendig og effektivt virkemiddel for å komme videre med å løse likestillingsutfordringene i arbeidslivet. Komiteen mener at store samfunnsutfordringer best løses innenfor rammene av nettopp trepartssamarbeidet. Et trepartssamarbeid om likestilling må forankres både på nasjonalt og lokalt nivå. En slik avtale må være en selvstendig avtale som kan bygges opp rundt aktivitetspliktene i likestillings- og diskrimineringslovgivningen og bidra til å konkretisere og gjennomføre disse på virksomhetsnivå. Komiteen

peker på at det i dag innen rammene av Arbeids- og pensjonspolitisk råd tidvis foregår drøftinger om likestilling og arbeidsliv, og merker seg at regjeringen på spørsmål om oppfølgingen av Stortingets vedtak viser til Arbeids- og pensjonspolitisk råd. Komiteen understreker at stortingsflertallets vedtak om å opprette et nytt trepartssamarbeid for likestilling innebar noe nytt og noe annet enn drøftinger og undergrupper i Arbeids- og pensjonspolitisk råd, og viser til at et slikt trepartssamarbeid er godt beskrevet i NOU 2011:18 Struktur for likestilling (Skjeie-utvalget). Komiteen ber derfor regjeringen redegjøre for hvordan stortingsflertallets vedtak skal følges opp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å sette av 5 mill. kroner til et nytt trepartssamarbeid for likestilling.

Post 75 (Ny) Kommuneprogram likestilling

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til behandlingen av likestillingsmeldingen (Innst. 228 S (2015–2016)), der disse medlemmer foreslo opprettelsen av et nytt kommuneprogram og tilsvarende bransjeprogram for privat sektor (etter modell av «likestilte kommuner»). Disse medlemmer mener et nytt kommune- og bransjeprogram skal ha systematisk likestillingsarbeid og arbeid for heltidskultur som sentrale målsettinger og bruke trepartssamarbeidet som et sentralt virkemiddel. Forslaget må ses i sammenheng med disse medlemmers forslag om fem regionale likestillingssentre, samt opprettelsen av et eget trepartssamarbeid for likestilling. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet foreslår opprettelse av ny post for Kommuneprogram for likestilling underlagt likestillingssentrene, og foreslår satt av 5 mill. kroner til oppstart i 2017.

Post 79 Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker Norges deltakelse i EU-programmer på Barne- og likestillingsdepartementets område, og at departementet fortsatt vil ha utgifter knyttet til både PROGRESS og Daphne III også i 2017. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning og støtter dette.

3.25 Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Komiteen merker seg at Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) i tillegg til å håndheve antidiskrimineringslovverket stadig har økt omfan-

get av utadrettede oppgaver og aktiviteter tilhørende pådriverrollen. Komiteen mener dette er prisverdigg. Videre merker komiteen seg at saksbehandlingstiden på klagesaker går ned, samtidig som saksmengden går opp.

Komiteen merker seg at bevilgningen til LDO økes med 1,2 mill. kroner for 2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen foreslår å overføre lovhåndheveroppgavene fra Likestillings- og diskrimineringsombudet til en ny og styrket likestillings- og diskrimineringsnemnd. LDO blir et rendyrket uavhengig pådriverorgan, som skal følge utviklingen i samfunnet med sikte på å avdekke og påpeke forhold som motvirker likestilling og likebehandling. Ombudet vil med dette få en organisasjonsmodell som tilsvarende Barneombudet har i dag. Flertallet peker på at LDO i dag har en todelt rolle og er både pådriver og lovhåndhever. Det er en sammenblanding av roller flertallet mener er prinsipielt uheldig. Ved en strukturendring vil ombudet gis en friere stilling i samfunnsdebatten slik at det ikke lenger må balansere mellom hensynet til nøytralitet i lovhåndheverrollen og rollen som samfunnskritisk pådriver. Dagens håndhevingsapparat har bare myndighet til å fastslå om diskriminering har funnet sted. Den som har vært utsatt for diskriminering må selv reise sak for domstolene for å få økonomisk kompensasjon. Det er en tidkrevende og dyr prosess. Med dagens ordning kan det ta opptil to år fra en sak klages inn for ombudet til endelig vedtak i nemnda foreligger. Den lange saksbehandlingstiden er en stor utfordring. Flertallet viser til at det i høringsen foreslås at diskrimineringssakene skal behandles i én instans. Det vil kunne gi en halvering av saksbehandlingstiden. Dette er viktig for dem som opplever diskriminering. Flertallet understreker at dagens mulighet til å bringe saken inn for domstolene vil bestå, og i tillegg foreslås det at kvalifikasjonskravene til nemndlederene styrkes ved å stille krav om dommererfaring.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Likestillings- og diskrimineringsombudets (LDO) viktige håndhever- og pådriverrolle i arbeidet mot diskriminering og for økt likestilling. Disse medlemmer peker på at regjeringen velger ikke å øke tilskuddet til LDO til tross for at regjeringen selv i forslaget til budsjett for 2017 påpeker ombudets økte pådrivervirksomhet, samt økningen i antall diskriminerings saker til behandling. Disse medlemmer ser dette i sammenheng med regjeringens varslede strukturendring av LDO, og er bekymret for at regjeringen gjennom budsjettet og de

varslede endringene svekker LDO. Disse medlemmer mener LDO må styrkes og settes i stand til å gjøre mer, og viser til at Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen til LDO med 2 mill. kroner utover regjeringens forslag til budsjett for 2017.

3.26 Kap. 2530 Foreldrepenger

Komiteen viser til at det er viktig med gode ordninger for dem som velger å få barn. Komiteen viser til at det ikke er foreslått endringer i regelverket for foreldrepenger. Engangsstønaden ved fødsel og adopsjon er foreslått økt til 46 920 kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker engangsstønaden ved fødsel og adopsjon fra 46 920 til 61 120 kroner. Dette utgjør en økning av posten på 142 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til svar på spørsmål 742 til finanskomiteen, der regjeringen sier bl.a. følgende:

«Tall fra Arbeids- og velferdsdirektoratet viser en nedgang i andelen dager fedre tar ut sett i forhold til alle dager som tas ut i foreldrepermisjon. Flertallet av fedrene har over flere år valgt å ta ut akkurat de ukene som tilsvarende fedrekvoten. Dette uttaksmønsteret ser vi også i 2015 og til nå i 2016. Det innebærer altså at det gjennomsnittlige antall dager fedre tar ut har gått ned etter endringen i fedrekvoten per 1. juli 2014. Siden fedrekvoten kan tas ut i inntil tre år er det ikke endelig avklart hvor stor nedgangen vil være. Arbeids- og velferdsdirektoratet anslår nå at kostnaden for en uke tatt ut av mødre er omtrent lik kostanden for en uke fedrekvoten. Menn har fortsatt noe høyere opptjeningsgrunnlag, men en del av mennene tar ikke ut full fedrekvoten. Legger man dette til grunn, vil den økte andelen foreldrepermisjonsdager tatt ut av kvinner ikke lenger gi en innsparing.»

Disse medlemmer peker på at regjeringens kutt i fedrekvoten er svært uheldig for fedres rolle som omsorgspersoner, for barnas tilknytning til far, og for likestillingen i arbeidslivet og i familiene.

Disse medlemmer fremmer på dette grunnlag følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke fedrekvoten i foreldrepermisjonsordningen fra 10 til 14 uker.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil understreke at det er viktig at barna får tid med begge foreldrene sine det første leveåret. Flertallet mener likevel at valget om fordeling av permisjon gjøres best av familien selv og ikke av politikere. Flertallet har tiltro til at familiene evner å finne de beste løsningene

ne for sine barn. Flertallet mener det er viktig å huske at barselpermisjonen skal gi barn en god tilknytning til trygge omsorgspersoner. Et system som gjør at permisjonstid blir forkortet fordi familien ikke faller inn i en A4-likestillingtankegang er ikke til barnets beste. Flertallet vil fremheve at denne regjeringen har likestilt foreldrene. Ti uker er forbeholdt pappa og ti er forbeholdt mamma, resten kan deles likt mellom foreldrene. Flertallet mener at istedenfor å påtvinge familiene valg, er det viktigere å jobbe med grunnene til at menn ikke benytter seg av den retten de har til å ta lengre permisjon. Flertallet viser til at en begrunnelse som ofte trekkes frem er at menn møter manglende forståelse og blir motarbeidet på arbeidsplassen. Flertallet er forstemt over det manglende initiativet som arbeidsgiverforeningene viser på dette området. Under høringer har det blitt stilt gjentatte spørsmål om hvordan det jobbes for å fjerne denne ukulturen, uten at det har blitt gitt et godt eksempel. Flertallet vil fremheve at store samfunnsendringer ikke skjer uten at det enkelte menneske er med og kjemper det frem. Staten skal legge rammene og regelverkene for å sikre likestilling, slik det er gjort i denne saken, men innenfor disse rammene må det også være rom for den enkelte til å ta egne forpliktende valg.

Post 70 Foreldrepenger ved fødsel, overslagsbevilgning

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at denne posten økes med 50 mill. kroner for å gjøre det mulig for flere menn å være hjemme med barnet i foreldrepermisjon. Kristelig Folkeparti mener far bør få selvstendig rett til uttak av foreldrepermisjon, noe som vil gi flere fedre rett til å ta ut foreldrepenger. Fedre vil kunne ta ut fedrekvote også i de tilfeller der barnets mor ikke har rett til foreldrepenger, og de vil kunne ta ut foreldrepenger på selvstendig grunnlag selv om barnets mor er hjemme etter fødselen. Dette er viktig for å gi barnet mer tid med far, og det gir grunnlag for en likere deling av hjemme- og utarbeid mellom foreldrene.

Dette medlem viser videre til at Kristelig Folkeparti mener det er på tide å innføre dobbel permisjon for alle foreldre som får trillinger eller flerlinger. Den store omsorgsoppgaven foreldre som får flere barn samtidig plutselig har, gjør det naturlig og nødvendig at myndighetene legger til rette for at begge foreldre får mer permisjon enn i dag. Kristelig Folkeparti har i alternativt budsjett foreslått en økning på posten med 4 mill. kroner for å finansiere en slik endring.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2017 foreslår at alle tvilling-

foreldre får fire måneder ekstra permisjon slik at to foreldre kan være hjemme samtidig. Kristelig Folkeparti foreslår en ekstrabevilgning på 100 mill. kroner for å finansiere en slik endring.

Dette medlem viser til at foreldre med barn som er født før termin i dag opplever en forkorting av foreldrepermisjonstiden som gir opptil mange færre uker sammen med barnet i foreldrepermisjon. Kristelig Folkeparti mener dette er lite hensiktsmessig og at fødselspermisjonen for disse foreldrene bør utvides på en slik måte at permisjonen slutter samtidig som den ville ha gjort ved fødsel på termin. Kristelig Folkeparti har foreslått en økning på denne posten med 13 mill. kroner for å dekke merutgifter ved en slik endring.

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at engangsstønaden økes til 1 G fra 1. juli 2017. Det er en økning til 92 576 kroner fra dagens 46 000 kroner. Kristelig Folkeparti mener det er ønskelig med en sterk økning i støtten til også disse foreldrene, og at det er viktig å få til en tilknytning til G for å sikre årlig justering i tråd med lønns- og prisvekst.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettenigheten og øker engangsstønaden ved fødsel og adopsjon fra 46 920 til 61 120 kroner. Dette utgjør en økning av posten på 142 mill. kroner.

3.27 Kap. 3847 EUs ungdomsprogram

Post 1 Tilskudd fra Europakommisjonen

Komiteen viser til at posten gjelder tilskudd fra Europakommisjonen til drift av det nasjonale kontoret for gjennomføring av tiltak innen ungdomspolitisk samarbeid i programmet Erasmus+. Komiteen viser til regjeringens forslag og støtter dette.

3.28 Kap. 3855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 60 Kommunale egenandeler

Komiteen merker seg at det foreslås å avvikle refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger, og at kommunene skal betale ordinær egenandel for opphold i institusjon for enslige mindreårige flyktninger. Komiteen registrerer at dette er forventet å gi en økt inntekt fra kommunale egenandeler på 15,5 mill. kroner, med en helårseffekt på 20,6 mill. kroner, men at

disse føres tilbake til kommunene med en økning i kap. 496 post 61 på Justis- og beredskapsdepartementet. Komiteen merker seg videre at det er usikkerhet om bruken av statlige tiltak i de kommuner som deltar i forsøket økt kommunalt ansvar for barnevernet, men at en forutsetter at bruken går ned og dermed reduserer bevilgningen med 125,1 mill. kroner.

3.29 Kap. 3856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere

Komiteen har ingen merknader.

Post 4 Refusjon av ODA-godkjente utgifter

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, i samråd med Venstre, viser til budsjettavtalen der denne posten som en konsekvens av endringer på innvandrings- og integreringsområdet har redusert posten med 206,6 mill. kroner.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 3

3.30 Kap. 3858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Post 1 Diverse inntekter

Komiteen viser til at inntektene kommer fra ulike prosjekter og er knyttet til egenandeler i forbindelse med deltakelse i «Hva med oss?» og andre samlivstiltak.

4. Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 3 (Kultur) slik de fremkommer i Prop. 1 S (2016–2017) og Prop. 1 S Tillegg 1–5 (2016–2017).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
Utgifter			
<i>Kulturdepartementet</i>			
300		Kulturdepartementet	
	1	Driftsutgifter	164 074 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 836 000
315		Frivillighetsformål	
	21	Forskning og utredning	5 985 000
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 319 900 000
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	5 960 000
	74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	850 000
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	9 945 000
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 180 000
	78	Ymse faste tiltak	8 170 000
	79	Til disposisjon	16 560 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	175 920 000
	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt i Norge	13 590 000
	87	Tilskudd til X Games	10 000 000
320		Norsk kulturråd	
	1	Driftsutgifter	153 022 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 000 000
	51	Fond for lyd og bilde	38 050 000
	55	Norsk kulturfond	893 956 000
321		Kunstnerøkonomi	
	71	Statsstipend	14 878 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	170 800 000
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	128 714 000
	75	Vederlagsordninger	186 347 000
322		Bygg og offentlige rom	
	1	Driftsutgifter	18 306 000
	50	Kunst i offentlige rom	25 000 000
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	178 500 000
	78	Ymse faste tiltak	3 690 000
323		Musikk og scenekunst	
	1	Driftsutgifter	90 333 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	61 128 000
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	20 690 000
	70	Nasjonale institusjoner	1 434 000 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	756 680 000
	73	Region- og distriktsopera	56 470 000
	78	Ymse faste tiltak	273 432 000
325		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter	116 715 000
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 414 000
	52	Norges forskningsråd	13 120 000
	53	Sametinget	81 900 000
	71	Kulturell og kreativ næring	47 400 000
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 170 000
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	50 200 000
	78	Ymse faste tiltak	41 160 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	6 900 000
	82	Nobels Fredssenter	30 620 000
	85	Gaveforsterkningsordning	51 150 000
	86	Talentutvikling	36 100 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter	599 781 000
	21	Spesielle driftsutgifter	15 029 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 845 000
	73	Språkorganisasjoner	21 290 000
	74	Det Norske Samlaget	15 490 000
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	15 660 000
	78	Ymse faste tiltak	51 580 000
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	49 750 000
328		Museum og visuell kunst	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 462 990 000
	78	Ymse faste tiltak	77 920 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
329		Arkivformål	
	1	Driftsutgifter	360 492 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 955 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 645 000
	78	Ymse faste tiltak	8 410 000
334		Film- og medieformål	
	1	Driftsutgifter	166 886 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 524 000
	50	Filmfondet	494 600 000
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	55 810 000
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	75 720 000
	78	Ymse faste tiltak	22 970 000
335		Mediestøtte	
	71	Produksjonstilskudd	303 000 000
	73	Medieforskning og etterutdanning	22 130 000
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	19 000 000
	75	Tilskudd til samiske aviser	27 500 000
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 090 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk	
	70	Kompensasjon	47 000 000
339		Pengespill, lotterier og stiftelser	
	1	Driftsutgifter	78 608 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 058 000
		Sum utgifter rammeområde 3	10 812 548 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3300		Kulturdepartementet	
	1	Ymse inntekter	81 000
3320		Norsk kulturråd	
	1	Ymse inntekter	1 602 000
	2	Inntekter ved oppdrag	3 224 000
3322		Bygg og offentlige rom	
	1	Ymse inntekter	129 000
3323		Musikk og scenekunst	
	1	Ymse inntekter	318 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	24 149 000
3325		Allmenne kulturformål	
	1	Ymse inntekter	23 578 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Ymse inntekter	10 154 000
	2	Inntekter ved oppdrag	15 029 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5 (2016–2017)
3329		Arkivformål	
	1	Ymse inntekter	6 270 000
	2	Inntekter ved oppdrag	18 527 000
3334		Film- og medieformål	
	1	Ymse inntekter	6 816 000
	2	Inntekter ved oppdrag	11 937 000
	70	Gebyr	2 500 000
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	
	2	Gebyr – lotterier	6 691 000
	4	Gebyr – stiftelser	259 000
	7	Inntekter ved oppdrag	9 200 000
		Sum inntekter rammeområde 3	140 464 000
		Netto rammeområde 3	10 672 084 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 320 post 21	kap. 3320 post 2
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 postene 1 og 3
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelser skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2017 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	20,9 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	607,8 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2017 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2017:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk- og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2017 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 577 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2017 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

5. Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 3

Ved Stortingets vedtak 5. desember er netto utgiftsramme 3 endelig fastsatt til kr 10 726 972 000, jf. Innst. 2 S (2016–2017). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 3 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016. Det vises videre til de respektive merknader i denne innstillingen.

5.1 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3

Sammenlignende oversikt over regjeringspartienes, Arbeiderpartiets, Kristelig Folkepartis og Venstres forslag innenfor rammen for rammeområde 3 Kultur. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	A
Utgifter (i tusen kroner)					
300		Kulturdepartementet			
	1	Driftsutgifter	164 074	163 670 (-404)	164 074 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 836	1 831 (-5)	1 836 (0)
315		Frivillighetsformål			
	21	Forskning og utredning	5 985	5 967 (-18)	5 985 (0)
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 319 900	1 319 900 (0)	1 369 900 (+50 000)
	71	Tilskudd til frivilligsentraler	0	0 (0)	171 000 (+171 000)
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	5 960	5 960 (0)	10 960 (+5 000)
	73	Etterslep idrettsanlegg	0	0 (0)	200 000 (+200 000)
	79	Til disposisjon	16 560	26 860 (+10 300)	16 560 (0)
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	175 920	175 920 (0)	205 920 (+30 000)
320		Norsk kulturråd			
	1	Driftsutgifter	153 022	152 621 (-401)	153 022 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	3 000	2 946 (-54)	3 000 (0)
	55	Norsk kulturfond	893 956	893 956 (0)	918 956 (+25 000)
321		Kunstnerøkonomi			
	73	Kunstnerstipend m.m.	170 800	178 800 (+8 000)	190 800 (+20 000)
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend	128 714	128 714 (0)	136 714 (+8 000)
	75	Vederlagsordninger	186 347	190 347 (+4 000)	193 347 (+7 000)
322		Bygg og offentlige rom			
	1	Driftsutgifter	18 306	18 257 (-49)	18 306 (0)
	74	Søknadsbasert nybygg og rehab. Sør-Vestlandet.	0	0 (0)	65 000 (+65 000)
323		Musikk og scenekunst			
	1	Driftsutgifter	90 333	89 623 (-710)	90 333 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	61 128	60 947 (-181)	61 128 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med		A
			Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	756 680	756 680 (0)	768 680 (+12 000)
	73	Region- og distriktsopera	56 470	58 470 (+2 000)	76 470 (+20 000)
	78	Ymse faste tiltak	273 432	279 432 (+6 000)	293 432 (+20 000)
325		Allmenne kulturformål			
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	13 414	13 407 (-7)	13 414 (0)
	78	Ymse faste tiltak	41 160	44 360 (+3 200)	134 160 (+93 000)
	85	Gaveforsterkningsordning	51 150	51 150 (0)	0 (-51 150)
	86	Talentutvikling	36 100	36 100 (0)	0 (-36 100)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål			
	1	Driftsutgifter	599 781	598 209 (-1 572)	599 781 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	15 029	14 999 (-30)	15 029 (0)
	55	Forfatterhonorar	0	0 (0)	15 000 (+15 000)
	73	Språkorganisasjoner	21 290	22 590 (+1 300)	21 290 (0)
	78	Ymse faste tiltak	51 580	51 880 (+300)	55 580 (+4 000)
328		Museum og visuell kunst			
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 462 990	1 476 690 (+13 700)	1 462 990 (0)
	78	Ymse faste tiltak	77 920	79 120 (+1 200)	118 920 (+41 000)
329		Arkivformål			
	1	Driftsutgifter	360 492	359 478 (-1 014)	360 492 (0)
334		Film- og medieformål			
	1	Driftsutgifter	166 886	166 417 (-469)	166 886 (0)
	50	Filmfondet	494 600	494 600 (0)	534 600 (+40 000)
335		Mediestøtte			
	71	Produksjonstilskudd	303 000	313 000 (+10 000)	326 000 (+23 000)
	73	Medieforskning og etterutdanning	22 130	22 130 (0)	30 130 (+8 000)
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier	19 000	19 000 (0)	24 000 (+5 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med		A
			Tillegg 1–5	H, FrP, KrF, V	
	75	Tilskudd til samiske aviser	27 500	27 500 (0)	30 500 (+3 000)
	76	Tilskudd minoritetsspråklige aviser	0	0 (0)	1 000 (+1 000)
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk			
	73	Regional filmsatsing	0	0 (0)	10 000 (+10 000)
339		Pengespill, lotterier og stiftelser			
	1	Driftsutgifter	78 608	78 410 (-198)	78 608 (0)
		Sum utgifter	10 812 548	10 867 436 (+54 888)	11 601 298 (+788 750)
Inntekter (i tusen kroner)					
		Sum inntekter	140 464	140 464 (0)	140 464 (0)
		Sum netto	10 672 084	10 726 972 (+54 888)	11 460 834 (+788 750)

5.1.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens flertall medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet mener kulturpolitikken skal bidra til å gi mennesker mulighet til å delta i og oppleve et mangfoldig kulturliv av høy kvalitet. Et rikt kulturliv ivaretas best gjennom en kulturpolitikk der målet er et kulturliv preget av frihet og integritet. Frivillighet og ildsjelers store engasjement gjør det mulig å få til et slikt kulturliv i hele landet, og disse medlemmer ser det som grunnleggende viktig at det legges til rette for dette.

Flertallet mener en god kulturpolitikk tar utgangspunkt i den unike egenverdien kultur har for den enkelte. Kunnskap om og opplevelse av vår felles kulturarv styrker identitetsfølelse og tilhørighet til samfunnets ulike fellesskap. I en tid med stor sosial endring er kulturlivet med på å gi enkeltmennesker identitet, forankring, innsikt og dannelse for deltagelse og utfoldelse i det moderne demokratiske samfunn.

Flertallet fremhever at regjeringens kulturpolitikk bygger på ønsket om et sterkt og selvstendig kulturliv, og at dette sikrer spredning av makt og uavhengighet og fremmer kvalitet. Et kulturliv som vokser nedenfra, forutsetter en politikk som legger til rette for entreprenørskap i kultursektoren, og samarbeid mellom staten og private aktører. Kulturlivet må være fritt og i minst mulig grad avhengig av politisk styring, og skal ikke brukes som redskap for å oppnå politiske mål på andre områder.

Flertallet påpeker samtidig at Stortinget skal bidra til å opprettholde viktige kulturtilbud som ikke kan klare seg uten offentlig støtte, og at Norge bør ha et kulturliv av høy kvalitet, med kulturuttrykk som holder internasjonal standard. Flertallet vil påpeke at det offentlige ansvaret for kulturlivet bør starte der frivilligheten, publikum, private aktører og markedet ikke strekker til. Flertallet mener derfor at det alltid vil være et behov for offentlig deltagelse i finansieringen av kulturlivet, men ser at dette bør kombineres med en kontinuerlig forbedring, tilrettelegging og forenkling av det offentlige byråkrati for å stimulere til private initiativ.

Flertallet er tilfreds med at regjeringen fortsetter arbeidet med spredning av makt og stimulering til vekst og idéskaping nedenfra på kulturfeltet, med et overordnet mål om økt kulturbruk og høyere kvalitet. Flertallet viser også til regjeringens ønske om å styrke sivilsamfunnet gjennom tiltak rettet mot idrett og frivillighet, ved å skape stabile rammebetingelser for den frivillige innsatsen. Flertallet viser til hvordan statsbudsjettet overordnet sett fortsetter regjeringens arbeid med vekt på forenkling og lokal tilpasning på kultur- og frivillighetsfeltet.

Det er viktig å utnytte potensialet i den kreative næringen slik at flere kunstnere får styrket mulighetene for egeninntjening og kan bidra til flere nye arbeidsplasser, og flertallet peker på at flere økonomiske ben å stå på er det Norge trenger i fremtiden. Disse medlemmer er derfor tilfreds med at regjeringen nå legger opp til en helhetlig tilnærming,

der flere skal kunne leve av kunsten og kulturen produserer, i tillegg til at det er en god offentlig finansiering av kunst og kultur. Flertallet støtter den kreative næringspakken på 70 mill. kroner og mener det er viktig å bygge opp virkemiddel- og støtteapparatet rundt de utøvende og skapende kunstnerne i det frie feltet slik at mer norsk kunst og kultur når et større publikum.

Videre mener flertallet det er viktig å bygge på kompetanse som finnes regionalt over hele landet i den videre utviklingen av kulturell og kreativ næring. Flertallet mener etableringen av Kreativt Norge, og med det flytting av oppgaver og stillinger fra Kulturrådet ut av Oslo, er et viktig og riktig grep. Kreativt Norge skal også bidra til å styrke regionale kompetansemiljøer over hele landet, ikke bare der kontoret skal etableres.

Flertallet merker seg at gaveforsterkningsordningen regjeringen lanserte i 2014, økte i 2015 og utvidet til å gjelde flere tilskuddsmottakere, har vært en suksess som blir ytterligere styrket i neste års budsjett. Gaveforsterkningsordningen stimulerer til økte privat finansiering av kunst og kultur gjennom pengegaver, og flertallet stiller seg positive til at regjeringen stimulerer til en bredere finansiering av kulturen og frivilligheten gjennom slike ordninger. Flertallet stiller seg positive til at regjeringen gir kulturlivet flere økonomiske ben å stå på og stimulerer til en bredere finansiering av kulturen og frivilligheten gjennom slike ordninger.

Flertallet vil trekke frem at regjeringen fortsetter sin satsing på Talent Norge, hvor privat og statlig kapital tilfører viktige bidrag til talentsatsingen i norsk kulturliv. Flertallet merker seg at Talent Norge for hver statlige krone har fått inn tre kroner til kulturfeltet. Flertallet mener det er imponerende at Talent Norge på ett og et halvt år har satt i gang Talent Norge er nå oppe i 14 talentutviklingsprogrammer innen alle kunstsjangre. Programmene løper over 3-6 år og gir til sammen 1 200 talentutviklingsplasser med ulik lengde på plassene.

Etter flere år med en ustrukturert spillpolitikk er det etter flertalletets oppfatning viktig med en grundig gjennomgang av hele det norske spillmarkedet med sikte på å sikre Norsk Tippings enerettsmodell og bekjempelse av spillavhengighet. Flertallet ser i den anledning frem til regjeringens varslede stortingsmelding om spillpolitikk, som legges frem for Stortinget denne høsten. Overskuddet fra Norsk Tipping er et viktig bidrag til frivillighet og organisasjonsliv, en sektor som må være sikret finansiering også i en ny digital hverdag med en utfordrende konkurransesituasjon.

Flertallet viser til at regjeringen vil fornye, forenkle og forbedre. I forslaget til statsbudsjett for 2017 fortsettes arbeidet med forenkling og effektiv

ressursbruk i alle budsjettposter og tilskuddsposter under Kulturdepartementets budsjett. Flertallet fremhever at Kulturdepartementet i 2017 fortsetter forenklingsslingsarbeidet for frivilligheten og legger til rette for å forenkle og effektivisere tilskuddsforvaltningen i Norsk kulturråd, og viser til at elektronisk saksbehandling nå er tatt i bruk for alle de viktigste ordningene under Norsk kulturfond, Fond for lyd og bilde og Statens kunstnerstipend. Dette gir økt fleksibilitet og transparens i Norsk kulturråds forvaltning av fonds- og stipendmidler.

Flertallet vil påpeke de store endringer og utfordringer mediebransjen møter i overgangen til den digitale, og dermed internasjonale, hverdagen for brukerne. Lanseringen av nye løsninger skjer raskt, og utviklingen av brukervanene er foreløpig lite forutsigbar. Flertallet mener det er viktig å innrette det offentlige bidraget mot kvalitet, mangfold og innovasjon, noe som vil være et viktig fortrinn i konkurransesituasjonen. Flertallet viser til at Stortinget i løpet av kort tid vil få flere saker til behandling som vil bidra til avklaring og forutsigbarhet for bransjen.

Flertallet merker seg at budsjettet synliggjør en ny virkelighet der det ikke lenger årlig er friske penger tilgjengelig for nye satsinger til sektorens beste. Flertallet registrerer at det i budsjettet likevel på en skånsom måte er gjort omprioriteringer som gir rom for satsing på utvikling og innovasjon. Aktørene blir dermed solidarisk med på satsinger som kommer hele sektoren til gode.

5.1.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

KULTUR

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener kulturen skal ha en sentral plass i politikken, og at dette skal synes i statsbudsjettet. Disse medlemmer viser til at Kulturløftet, som den rød-grønne regjeringen gjennomførte fra 2005 til 2014, styrket alle delene av kulturfeltet og hadde som mål å gjøre kulturtilbud tilgjengelig for alle uavhengig av lommebok og bakgrunn. Kulturløftet skulle også gi aktørene i kulturlivet selvtilit, forutsigbarhet og tro på framtida, og viktige løft ble tatt på område etter område.

Disse medlemmer er bekymret over at regjeringens skrinlegging av både Kulturløftet og målet om at én pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål, gir mindre forutsigbarhet og dårligere rammevilkår for kulturfeltet. Disse medlemmer mener at ambisjonene er erstattet av tro på sponning og privatisert styring av tilbud, og viser til at kulturbudsjettets andel av statsbudsjettet er synkende under Solberg-regjeringen.

Disse medlemmer vil ivareta og videreutvikle det levende kulturlivet i hele landet og mener en sterkere kultursatsing er nødvendig for at alle skal få

muligheten til å oppleve kultur, også de som vanligvis ikke oppsøker kulturtilbud. Derfor prioriterer disse medlemmer den kulturelle grunnmuren slik at kulturlivet får et løft over hele landet. Derfor mener også disse medlemmer det er viktig å styrke blant annet den kulturelle spaserstokken og flytte den tilbake til kulturbudsjettet. Disse medlemmer ønsker et løft på kulturbudsjettet som også gjør det mulig å styrke bibliotekene som levende møteplasser i lokalsamfunnet, samt styrke museene, scenekunsten, musikken, litteraturen og kulturvernet. Disse medlemmer vil dessuten vise til behovet for å gi kunstnerøkonomien et løft fordi mange kunstnere har for dårlige levekår. Disse medlemmer vil understreke at et sterkt og dynamisk kulturliv, med et mangfold av kulturuttrykk, er en sentral del av et inkluderende og moderne samfunn med plass til alle.

FRIVILLIGHET

Disse medlemmer viser til frivillighetens uvurderlige bidrag til mangfold, kultur, politikk, integrering og demokratiske holdninger. Frivillig innsats utgjør nærmere 150 000 årsverk, og verdien av det ulønnede arbeidet er på over 70 mrd. kroner, ifølge SSBs siste satellittregnskap for ideelle og frivillige organisasjoner. Gjennom engasjementet og samfunnsdeltakelsen de frivillige bidrar med, får barn gode oppvekstvilkår i lokalmiljøet, og alle får muligheten til å inkluderes i et fellesskap.

Disse medlemmer vil minne om at frivilligheten trenger gode økonomiske rammer, den trenger lokaler og uteområder til aktivitetene sine, og den trenger frihet til å dyrke sin egenart.

Disse medlemmer viser til at barne- og ungdomsorganisasjonene gir et meningsfullt tilbud til barn og unge samtidig som de er de viktigste rekrutteringsarenaene for videre frivillig engasjement. Barne- og ungdomsorganisasjonene har hatt god medlemsvekst de siste årene, og disse medlemmer mener det er nødvendig at denne veksten følges av en vekst i den økonomiske støtten organisasjonene får, slik at det blir mer aktivitet i hele landet.

Disse medlemmer viser til at økt tilrettelegging og styrket økonomi for særlig ungdomsorganisasjonene og frivilligsentralene vil kunne utløse mye frivillig engasjement i alle aldersgrupper. Den forskjellen frivillige utgjør i dagens flyktningssituasjon, er uvurderlig og må stimuleres.

MEDIER OG FILM

Disse medlemmer vil peke på at det er en styrke i Norge at vi har et mangfold av aviser og andre medier i hele landet. Mangfoldet sørger for at folket får informasjon om alt fra de minste lokalsakene til de store nasjonale og internasjonale nyhetene. Mediepolitikken har stor betydning for å sikre dette

mangfoldet og for å ivareta yringsfrihet og norsk språk og kultur. Disse medlemmer mener mediestøtten må styrkes for å støtte opp om et reelt mangfold av uavhengig journalistikk og nyhets- og aktualitetsmedier av høy kvalitet.

Disse medlemmer viser til at de tradisjonelle mediene har en stor omstillingsutfordring, og mener dette gjør mediestøtten ekstra viktig. Den kan gi mediene mulighet til forskning og innovasjon og bidra til at flest mulig lykkes i overgangen til nye plattformer og finansieringsmodeller.

Disse medlemmer vil fremheve NRK som en av våre viktigste kulturinstitusjoner og et svært viktig mediepolitisk virkemiddel. NRK har vært gjennom flere år med sterke effektiviseringstiltak og møter en stadig mer utfordrende konkurransesituasjon. Disse medlemmer konstaterer at regjeringen likevel ønsker å holde lisensen uendret, i strid med Stortingets føring om at NRK bør få kompensasjon for pris- og lønnsvekst (Innst. 178 S (2015–2016)). Disse medlemmer foreslår å øke kringkastingsavgiften i tråd med Stortingets føring.

Etter disse medlemmers mening nedprioriterer regjeringen norsk film og tv-drama. Disse medlemmer vil i stedet ha en ambisiøs og offensiv filmpolitikk som også skal gjenspeiles i budsjettet. De norske filmene og tv-seriene bygger identitet, styrker språket og gir oss selvtilit. I tillegg skapes det arbeidsplasser. Disse medlemmer mener både filmfondet og regional filmsatsing må styrkes for å sørge for mer utvikling og produksjon av norsk film, tv-drama og spill.

IDRETT

Disse medlemmer viser til at idretten er vårt største frivillige fellesskap. Med sine over to millioner medlemmer tilbyr den aktiviteter og fellesskap til folk i alle aldre og over hele landet. Idretten bidrar også med organisasjonskunnskap og gjør et prisverdig holdningsskapende arbeid.

Idrett er folkehelse. Den skaper engasjement og begeistring og gir økt livskvalitet, trivsel og gode oppvekstvilkår. Men idretten er avhengig av haller, baner og arenaer. Over hele landet er det et gedigent behov for idrettsanlegg. Disse medlemmer mener det trengs et «idrettsløft» til anlegg for å fjerne etterslepet.

Momskompensasjonsordningen må etter disse medlemmers mening endres fra å være rammestyrt til regelstyrt, slik at den sikrer full refusjon for godkjente prosjekter. På den måten vil idrettslag og kommuner få likere vilkår når de bygger anlegg. Det vil gi forutsigbarhet og bedre arbeidsvilkår for lag og foreninger landet over.

FORDELING AV SPILLEOVERSKUDET

Disse medlemmer er tilfreds med at regjeringen har fulgt opp vedtaket om å endre tippenøkkelen, slik det ble forutsatt i Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen. Disse medlemmer viser til at det finnes noen særlig kostnadskrevende idrettsanlegg, som bob- og akebanen på Lillehammer og skiflygingsbakken i Vikersund.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det avsettes 10 mill. kroner innenfor rammen av spillemiddeltildelingen til driftsstøtte til kostnadskrevende anlegg av en unik nasjonal og internasjonal karakter, og som ivaretar funksjoner for internasjonale arrangementer.»

EFFEKTIVISERINGSREFORMEN

Disse medlemmer viser til budsjettforliket, hvor den såkalte effektiviseringsreformen økes med 0,3 pst. Disse medlemmer støtter forslaget, men har teknisk valgt å legge kuttene i sin helhet på kap. 2309 post 1, under finanskomiteens rammeområde.

5.1.3 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil bygge samfunnet på det verdigrunnlaget som er nedfelt i vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette verdigrunnlaget tar utgangspunkt i hvert enkelt menneskes uendelige verdi, i vårt kollektive og personlige ansvar for hverandre, og i ønsket om å ta vare på miljø og livsgrunnlag for kommende generasjoner. Kultur og åndsliv er helt grunnleggende i menneskets tilværelse, og det er en viktig offentlig oppgave å benytte kulturpolitiske virkemidler for å sikre vekst og utvikling i norsk kulturliv. Dette medlem mener staten har et stort og viktig ansvar for å bidra til både kvalitativ og kvantitativ vekst i kulturlivet.

KUNSTENS OG KULTURENS EGENVERDI

Dette medlem legger kunstens og kulturens egenverdi til grunn for politikken. Dette medlem vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kreativitet og nyskaping, og mener den offentlige kulturinnsatsen skal bidra til et mangfoldig tilbud. Dette medlem vil føre en kulturpolitikk som styrker våre kulturelle røtter, samtidig som vi stimulerer til nye kulturelle impulser. Dette medlem mener kulturpolitikken må bidra til å styrke både det profesjonelle og det frivillige kulturlivet.

MEDIEPOLITIKKEN

Dette medlem viser til at mediene i Norge er i kraftig omstilling. Fallende opplagstall på papirprodukter og økt digitalisering krever aktiv mediepolitikk. Derfor mener dette medlem det er viktig at staten gjennom en offensiv mediepolitikk styrker mediemangfoldet og bidrar til en fremtidsrettet omstilling. Dette medlem viser til at pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet og at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett avlyser regjeringens kuttforslag og i stedet styrker pressestøtten med 15 mill. kroner.

FRIVILLIG KULTURLIV OG IDRETT

Dette medlem viser til at det er en sterk sammenheng mellom det frivillige kulturlivet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Deltakelse i frivillig kulturliv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunnet, og den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv.

Dette medlem vil understreke at frivillige organisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. Dette medlem vil også peke på at frivillige organisasjoner og lag er svært viktige for rekrutteringen til det profesjonelle kulturlivet. Dette medlem ønsker å styrke frivillig kulturliv og vil særlig understreke betydningen av frivillig barne- og ungdomsarbeid på lokalt nivå. Dette medlem mener derfor det er viktig å styrke grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjonene, slik det foreslås i Kristelig Folkepartis alternative budsjett under rammeområde 2.

Dette medlem viser videre til at $\frac{1}{3}$ av Frifond har blitt bevilget over statsbudsjettet, noe som har skapt forutsigbarhet for ordningen. Dette medlem er kritisk til at regjeringen foreslår å la tipemidlene i sin helhet finansiere Frifond. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å opprettholde bevilgningen over denne posten med 18,4 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Vegårshei Ski- og Aktivitetssenter (VSA) skal brukes som eksempelanlegg av Norges Skiforbund (NSF) og som kursarena for nasjonale anleggsseminarer. VSA blir på mange måter et pilotprosjekt. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 6 mill. kroner i statlig tilskudd til dette.

ET LØFT FOR KOR- OG VOKALMUSIKK

Dette medlem viser til at korbevegelsen er den største folkebevegelsen etter idretten, og det er viktig både å bevare og fornye den nasjonale verdien som ligger i korkunsten. Derfor foreslår dette

medlem å styrke ensemblestøtten i Norsk kulturråd for å gi et løft til kor og musikkensembler i det frie kulturfeltet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til Norsk kulturråds ordning for tilskudd til musikkensembler med 15 mill. kroner.

KUNSTNERE

Dette medlem viser til kunstnerundersøkelsen som har vist at det er et sterkt behov for å bedre kunstnerens økonomi. Satsing på kunstnerstipendene, sammen med en rekke andre virkemidler og statlige ordninger, er svært viktig for å få dette til. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke satsene i stipendet gjennom økte bevilgninger på totalt 8 mill. kroner.

SCENEKUNST

Dette medlem viser til at formålet til Skuespiller- og danseralliansen AS er å sikre de tilsatte dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag, samt legge til rette for ekstern sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Dette medlem har merket seg at evalueringer har kunnet dokumentere svært positiv effekt av tiltaket. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 8 mill. kroner utover regjeringens forslag, for å kunne ansette enda flere skuespillere og dansere.

Dette medlem viser til at Operaen i Østfold gjennom flere år har vært underfinansiert. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 3 mill. kroner for å rette opp i dette.

Dette medlem viser til at Protestfestivalen tidligere mottok støtte fra Kulturrådet, men at de nå ikke anses å være innenfor Kulturrådets kriterier. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 0,3 mill. kroner til fortsatt drift av festivalen.

MUSEUM

Dette medlem viser til at Fortidsminneforeningen gjennom mange år har drevet et viktig frivillig arbeid for å bevare noen av våre viktigste «kulturelle arvesmykker». Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 5 mill. kroner i driftsstøtte som museum til Fortidsminneforeningen for å kunne profesjonalisere deler av virksomheten. Gjennom driftsstøtte vil de blant annet kunne styrke formidlingsar-

beidet, vedlikehold og istandsetting, gjenstandsforvaltning og forskningsvirksomhet.

Dette medlem ønsker videre å blant annet styrke formidlingsarbeidet ved en rekke andre museer og institusjoner. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge, utover regjeringens forslag, 15 mill. kroner til oppstartsmidler for museumsbygg Skien, 5 mill. kroner til Aust-Agder Museum og Arkiv for å fullfinansiere konsolideringsprosessen, 6 mill. kroner til å oppgradere Maihaugen scene, 0,8 mill. kroner til Jødisk museum i Oslo, 0,4 mill. kroner til Jødisk kulturfestival og 0,8 mill. kroner til Jødisk museum i Trondheim.

ALLMENNE KULTURFORMÅL OG SPRÅK

Dette medlem viser til at Leveld Kunstnartun er et arbeidssted der utøvende kunstnere, kulturarbeidere og kunstfagfolk kan arbeide i kortere eller lengre perioder, og der utøvere med ulik bakgrunn kan arbeide på tvers av sjangre. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 0,4 mill. kroner til dette positive arbeidet.

Dette medlem viser til at Sound of Happiness er et kompetansesenter med formål å drive opplæring av utviklingshemmede innenfor områdene musikk, sang og andre former for kunstneriske og kulturelle uttrykk. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 0,5 mill. kroner til dette viktige arbeidet.

Dette medlem viser til at Litteraturhuset i Skien, i motsetning til de tre andre litteraturhusene, ikke mottar støtte over statsbudsjettet. Dette medlem viser til at forskjellen er at de ikke drifter eget hus, men leier lokaler på Ibsenhuset, og arrangementene er i samarbeid med folkebiblioteket som er i samme bygg. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 0,3 mill. kroner i statlig tilskudd til dette.

5.2 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300

Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på kultur-, medie-, idretts- og frivillighetsfeltet. Komiteen viser til at departementet også har det samlede ansvaret for tros- og livssynssaker.

5.3 Kap. 315 Frivillighetsformål

Komiteen mener at frivillig sektor utgjør grunnmuren i samfunnet og at bidraget fra frivilligheten er uvurderlig. I tillegg til de store og målbare

verdiene er sektoren med på å skape det samfunnet vi har i dag. Deltagelse i frivillighet er også en del av hvert enkelt individs personlige utvikling. Ønsket om å delta og gleden ved å bidra er noe som kjennetegner oss mennesker. Frivilligheten er blitt kalt limet i lokalsamfunnet, noe komiteen anerkjenner. Frivilligheten er grunnlaget for, og bidrar til å skape, gode lokalsamfunn. Gode oppvekstvilkår, bedre folkehelse, fellesskapsfølelse, økt livskvalitet og bedre integrering er konkrete resultater av det frivillige arbeidet. Frivillig sektor representerer både materielt og immaterielt verdier som ikke kan overvurderes. Komiteen merker seg at målene for den frivillige aktiviteten er rammebetingelser som bidrar til bred aktivitet og deltakelse, forenkling og forutsigbarhet for frivillig sektor, og at politikken på området skal være kunnskapsbasert. Komiteen støtter dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i samråd med Venstre i verbalforslag nr. 45 i budsjettforliket, bes om at regjeringen vurderer å sikre tilskudd til egenorganisert idrett, herunder til en paraplyorganisasjon eller felles styringsorgan, gjennom tildeling av tippemidler. Flertallet har et mål om at alle innbyggere skal ha et bredt spekter av lokalt forankrede aktivitetstilbud, både i regi av den frivillige, medlemsbaserte idretten og gjennom muligheten for egenorganisert aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Stoltenberg-regjeringens idrettsmelding (Meld. St. 26 (2011–2012), som slo fast at den statlige anleggspolitikken skal ta hensyn til både idrettens behov for anlegg til konkurranseaktivitet og anlegg til egenorganisert fysisk aktivitet. Derfor blir det allerede gitt spillemidler til anlegg som primært brukes til egenorganisert aktivitet, og i 2016 er dette beløpet 300 mill. kroner, ifølge NIFs anleggsstatistikk. Disse midlene blir brukt på skateparker, svømmehaller, turstier osv.

Post 21 Forskning og utredning

Komiteen viser til at det tverrdepartementale forskningsprogrammet «Sivilsamfunn og frivillig sektor 2013–2017» videreføres. Hovedtemaer i forskningsprogrammet er: perspektiver på frivillig deltakelse, sivilsamfunn og frivillig sektor i endring, finansieringsordninger og andre rammevilkår. Det er komiteens mening at dette kan gi grunnlag for forenkling og forutsigbarhet for frivillig sektor. Derfor understreker komiteen at dette arbeidet bør føre til faktisk opplevd forenkling blant de frivillige organisasjonene, slik at de kan konsentrere ressursene i størst mulig grad til formålet og i minst mulig grad til byråkrati.

Post 70 Merverdikompensasjon til frivillige organisasjoner

Komiteen viser til at formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet gjennom kompensasjoner for kostnader.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at flere organisasjoner i komiteens budsjettføring påpekte at momskompensasjonsordningen fortsatt er langt fra målet om å dekke de reelle utgiftene til moms som frivilligheten betaler inn, og at regjeringen ikke følger opp bevilgningsbehovet knyttet til momskompensasjon. Flere medlemmer og økt aktivitet møtes med reduksjon i offentlig støtte. Lotteri- og stiftelsestilsynet sier følgende:

«Det kom inn 1 444 søknader om momskompensasjon i 2016. Det er flere enn i 2015, en økning på 7 pst. Også søknadsbeløpet har økt med 124 mill. kroner sammenlignet med året før.»

Dersom alle søknader innvilges, blir innvilgesprosenten på 75 pst.

Disse medlemmer viser til at avkortingen har økt de siste årene. Ifølge svar på spørsmål 463 til finanskomiteen var avkortingen i momskompensasjonen i 2014 på 17,1 pst., i 2015 på 21,7 pst., og alt tyder på at den fortsatt vil øke.

Kulturdepartementet bekrefter i pressemelding 5. desember at avkortingen i 2016 øker til 23,7 pst.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 50 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at i 2017 har regjeringen foreslått en bevilgning på 1,319 mrd. kroner. Denne regjeringen har økt ordningen med 350 mill. kroner i perioden 2013–2016. Flertallet viser til at ordningen er den største tilskuddsordningen over Kulturdepartementets budsjett, og at regjeringen allerede har økt ordningen med mer enn 100 mill. kroner utover det som opprinnelig var lovet sektoren (regjeringen Stoltenberg II), nemlig 1,2 mrd. kroner.

Post 71 (Ny) Tilskudd til frivilligsentraler

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil gjenta sin sterke skepsis mot å flytte bevilgningen til frivilligsentraler fra kulturbudsjettet og over på kommunenes frie inntekter, og viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å tilbakeføre disse midlene fra kap. 571 Rammetilskudd til kommunene, til 315,71, og i tillegg øke bevilgningen slik at bevilgningen under posten blir 171 mill. kroner totalt.

Post 72 Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge

Barne- og ungdomsorganisasjoner er en viktig del av frivilligheten over hele landet. Komiteen viser til at denne delen av frivilligheten er en sentral del i svært mange barn og unges utvikling. Deltagelse på dette nivået er noe som bør stimuleres, da dette er en av mange brikker i den menneskelige utvikling.

FRIFOND

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i sitt forslag foreslår at Frifond i sin helhet skal finansieres av spillemidler til kulturformål, og som en følge av dette kutter bevilgningen til denne posten med 18,4 mill. kroner. Endringen gjør ordningen mindre tilgjengelig og mindre forutsigbar for den unge frivilligheten, gjennom at frivillige lag og foreninger må vente til overskuddet fra Norsk Tipping er klart i mai måned. Disse medlemmer ønsker å styrke satsingen på Frifond over statsbudsjettet, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at selv om Frifond skal finansieres av spillemidler til kulturformål betyr det ikke at ordningen blir mer utilgjengelig eller mindre forutsigbar.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at $\frac{1}{3}$ av Frifond har blitt bevilget over statsbudsjettet, noe som har skapt forutsigbarhet for ordningen. Dette medlem er kritisk til at regjeringen foreslår å la tippemidlene i sin helhet finansiere Frifond. Dette medlem mener dette bidrar til mindre forutsigbarhet, mindre mulighet til påvirkning og dessuten er uheldig for de av organisasjonene som av etiske grunner ikke har ønsket å motta midler fra spillvirksomhet. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å opprettholde bevilgningen over denne posten med 18,4 mill. kroner.

Post 73 (Ny) Støtte til idrettsanlegg

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er langt flere søknader som er godkjent for å få utbetalt spillemidler enn tilgjengelige midler, og at det er et betydelig etterslep som varierer mellom fylkene. Disse medlemmer viser til at mange av disse idrettsanleggene er eid av idrettslag og andre frivillige organisasjoner og bygget med en betydelig dugnadsinnsats. Etterslepet for utbetaling av tilskudd gjør at eierne må mellomfinansiere anleggene med banklån. Disse medlem-

mer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår bevilget 200 mill. kroner for å bidra til å tette etterslepet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at det er et stort behov for midler til bygging av idrettsanlegg, og i 2016 ble det tildelt 1 276 mill. kroner av spillemidlene til bygging av idrettsanlegg. Det var en økning på 144 mill. kroner fra året før. Dette førte til at ventetiden på spillemidler gikk ned fra et snitt på 2,7 år i 2015 til 2,4 år i 2016. I 2013 var ventetiden på 3,1 år. Dette viser at regjeringen vil satse på og gi tilskudd til bygging av idrettsanlegg.

Post 74 Frivillighetsregister, kan overføres

Komiteen ser at arbeidet med videreutvikling av Frivillighetsregisteret videreføres. Komiteen er opptatt av at dette fortsetter å være et nyttig og enkelt verktøy for de frivillige organisasjonene.

Post 75 Herreløs arv til frivillige organisasjoner

Komiteen viser til at ordningen med herreløs arv videreføres og er tilfreds med det.

Post 76 Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom

Komiteen viser til posten og deler synet på at deltakelse i frivillig organisasjonsliv gir tilgang til opplevelser, mestring, venner og sosial tilhørighet.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen ser bevilgningene til Frivillighet Norge og inkluderingsarbeidet i sammenheng med det komiteen tidligere har anført om frivillighetens unike plass i samfunnet.

Komiteen merker seg at Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen ikke nevnes i budsjettforlaget fra regjeringen. Komiteen mener kutt i den offentlige støtten på sikt vil svekke det eneste organet som kontrollerer innsamlinger i Norge.

For å sikre forutsigbarhet mener komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet at Innsamlingskontrollen bør gjeninnføres som fast tiltak under kap. 315 post 78 ved en omfordeling fra kap. 315 post 79.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjeninnføre Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen som fast tiltak under kap. 315, post 78 Ymse faste tiltak.»

Post 79 Til disposisjon

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Norsk Revyfestival – NM i Revy

fyller 30 år i 2017. I 2015 ble det solgt 9 000 billetter på festivalen, 13 000 dugnadstimer ble forbrukt og 600 dugnadsarbeidere deltok. 90 revygrupper fra hele landet med 243 nummer meldte seg på, hvorav 80 nummer gikk videre til NM i Revy. Disse medlemmer ber regjeringen ta initiativ til drøftinger for å bidra til jubileet gjennom økt støtte til Norsk Revy-faglig Senter og ved å gi statlig støtte til Norsk Revy-festival, og foreslår at midler tas fra kap. 315 post 79 Til disposisjon.

VEGÅRSHEI SKI- OG AKTIVITETSSENTER

Komiteen viser til at Vegårshei Ski- og Aktivitetssenter (VSA) skal brukes som eksempelanlegg av Norges Skiforbund (NSF) og som kursarena for nasjonale anleggsseminarer. VSA blir på mange måter et pilotprosjekt. Derfor bistår NSF VSA med en egendedikert og topp kvalifisert anleggsgruppe fra hovedkontoret på Ullevål som skal bidra til å sikre kvalitet. Komiteen mener den massive støtten fra sentrale aktører i idretten viser at planene er i tråd med fremtidsrettet tenking. Vegårshei har i dette prosjektet tatt et initiativ som har bred støtte både i og langt utenfor Aust-Agders grenser. Fylkeskommunen ser dette som et viktig bidrag til bedre folkehelse og til økt sportslig aktivitet i deres region.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges 6,0 mill. kroner til Vegårshei Ski- og aktivitetssenter. Flertallet understreker at tilskuddet skal benyttes til investeringer i anlegget. Tilskuddet kan ikke nyttes til drift og er et engangstilskudd for 2017.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 6 mill. kroner til statlig tilskudd til dette.

SYKKELVELODROM I ASKER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det bevilges 4,3 mill. kroner til prosjektering av sykkelvelodrom i Asker. Flertallet viser til at det ikke eksisterer innendørs sykkelbaner i Norge, og at norgesmesterskapet i banesykling i februar som en konsekvens av dette ble holdt i Odense i Danmark. Flertallet understreker at dette er et engangstilskudd i 2017 som ikke på noen måte kan anses som en erstatning for for eksempel den planlagte sykkelvelodromen i Sola kommune. Flertallet viser for øvrig til idrettens egne prosjektprioriteringer.

Post 82 Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

Komiteen viser til at posten skal kompensere for kostnader som spillemiddelberettigede idrettslag og foreninger har til merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Komiteen anerkjenner også formålet med ordningen, å lette finansieringen av investeringene for nevnte lag og foreninger. Denne ordningen har bidratt til samhold og engasjement, og erfaringen viser også at eierskapet foreningene føler til sine anlegg, styrkes. Det er komiteens mening at denne ordningen styrker dugnadsånden og at ordningen i de årene den har eksistert, i stor grad har virket etter hensikten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, mener det fortsatt er behov for å øke forutsigbarheten, og vil ta til orde for at det utarbeides en helhetlig plan, med regionale prioriteringer. Det er også flertallets oppfatning at selv om ordningen stadig har blitt mer forutsigbar, både gjennom flytting av frist for tildeling og gjennom den praksis som har vært ført med full kompensasjon, er det rom for enda mer forutsigbarhet som kan følge av en slik plan.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er en gjennomsnittlig ventetid på utbetaling av spillemidler på 2,4 år og beløpsmessig på 2,8 mrd. kroner. Det er altså langt flere godkjente søknader om spillemidler til anlegg enn det er tilgjengelige spillemidler, og etterslepet er stort. Etterslepet på utbetaling av tilskudd gjør at eierne må mellomfinansiere anleggene eksempelvis med banklån. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i finansinnstillingen foreslår bevilget 200 mill. kroner som bidrag til å ta igjen dette etterslepet.

Disse medlemmer viser til at kommunene har full momskompensasjon når det bygges anlegg i offentlig regi, mens lokale lag og foreninger er avhengig av bevilgninger over statsbudsjettet.

Disse medlemmer viser til uforutsigbarheten knyttet til at reglene for momskompensasjonsordningen er rammestyrte, og videre til at disse medlemmer gjentatte ganger har foreslått å gjøre ordningen regelstyrt, for å sikre lokale lag og foreninger forutsigbarhet for mottak av momskompensasjon. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i finansinnstillingen foreslår en økning på 30 mill. kroner til denne posten.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre ordningen for momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, peker på at en regelstyrt ordning er noe man i utgangspunktet benytter til lovhjemlede rettigheter. Det er flertallets oppfatning at dette formålet ikke er av en slik karakter. Flertallet viser også til at den rød-grønne regjeringen ikke fremmet forslag om å gjøre ordningen regelstyrt.

Post 86 Tilskudd for internasjonale sykkelritt i Norge

Komiteen viser til bevilgningen og deler departementets ønske om å bidra til å utvikle og skape økt oppmerksomhet om kvinnesykling. Komiteen viser videre til bevilgningen til Sykkel-VM i Bergen 2017 og ser frem til arrangementet.

Post 87 Tilskudd til X Games

Komiteen viser til bevilgningen, og det er komiteens syn at X Games er et arrangement som treffer nye grupper. Komiteen er tilfreds med at det forutsettes en tilfredsstillende antidopingsløsning for arrangementet, med godkjenning av Antidoping Norge.

Komiteen har merket seg at X Games-arrangementet som omfatter snowboard og ski, planlegges gjennomført i Hafjell, og at det er dette arrangementet den statlige støtten går til.

5.4 Kap. 320 Norsk kulturråd

Komiteen viser til at dette kapittelet som tidligere het Allmenne kulturformål, er gitt nytt navn: Norsk kulturråd. Komiteen merker seg videre at bevilgningene til Norsk kulturfond, som før var budsjettert under seks ulike budsjettkapitler, er nå samlet under kap. 320. Komiteen støtter opp om målene om å legge til rette for produksjon og formidling av ulike kunst- og kulturuttrykk, utvikle museumssektoren og styrke internasjonalt samarbeid på kulturfeltet.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen merker seg at det foreslås å gi Kulturrådet i oppdrag å gjennomføre en omstilling for å etablere et nytt kontor under Kulturrådet utenfor Oslo – Kreativt Norge. Komiteen merker seg videre at det er et mål at flere kunstnere skal livnære seg av eget kunstnerisk virke ved å styrke apparatet rundt kunstnerne via nytt kontor. Komiteen merker seg at det foreslås at statens utstillingsstipend som Norsk kulturråd har hatt ansvaret for, overføres til de 15 regionale kunstsentrene i Norge, koordinert av landsforeningen Kunstsentrene i Norge.

Komiteen merker seg at finansieringen av de tidligere knutepunktfestivalene er blitt overtatt av

Norsk kulturråd. Det vises til Prop. 1 S (2016–2017) som beskriver at ny festivalordning ikke er på plass, og derfor videreføres tilskuddene til de tidligere knutepunktfestivalene på samme nivå som i 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at flere utredninger har pekt på utfordringen kunstnere har med å sikre inntekt fra kunsten sin. Flertallet mener det er viktig å utnytte potensialet i den kreative næringen slik at flere kunstnere får styrket mulighetene for egeninntjening og kan bidra til flere nye arbeidsplasser. Flertallet er derfor tilfreds med den tydelige og offensive satsingen regjeringen har gjort gjennom å omprioritere penger til å etablere «Kreativt Norge». Målet med satsingen er at flere kunstnere kan livnære seg av eget kunstnerisk virke, og at apparatet rundt kunstnerne styrkes. Flertallet støtter satsingen og ser frem til at en målrettet satsing på kompetanseheving omkring inntjening vil gi kunstnerne bedre rammer for sin virksomhet. Flertallet peker videre på at flere økonomiske ben å stå på er det Norge trenger i fremtiden. Flertallet er fornøyd med en helhetlig tilnærming der flere skal kunne leve av kunsten og kulturen de produserer, i tillegg til at det er en god offentlig finansiering av kunst og kultur. Flertallet støtter kreativ næringspakke på 70 mill. kroner. Flertallet mener det er viktig å bygge opp virkemiddel- og støtteapparatet rundt de utøvende og skapende kunstnerne i det frie feltet slik at mer norsk kunst og kultur når et større publikum.

Flertallet mener det er viktig å bygge videre på kompetanse som finnes regionalt over hele landet i den videre utviklingen av kulturell og kreativ næring. Flertallet mener det er riktig å etablere Kreativt Norge og med det bidra til å flytte oppgaver og stillinger fra Kulturrådet ut av Oslo. Kreativt Norge skal også bidra til å styrke regionale kompetansemiljøer over hele landet, ikke bare der kontoret skal etableres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at under post 1 Driftsutgifter foreslås det å gi Kulturrådet i oppdrag å gjennomføre en omstilling for å etablere et nytt kontor under rådet – utenfor Oslo – Kreativt Norge. Målet er at flere kunstnere skal kunne livnære seg av eget kunstnerisk virke, og at apparatet rundt kunstnerne styrkes. Det foreslås blant annet at kontoret skal fungere som sekretariat for Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde.

I NTLs høringsuttalelse sies følgende:

NTL legger til grunn at både Kulturutredningen 2014 og rapporten gjennomgang av Norsk kulturråd 2014 konkluderte med at en oppdeling ville svekke et allerede lite fagmiljø, og slik gi dårligere forutsetnin-

ger for å oppfylle kulturrådets oppdrag. NTL ber komiteen om å avvise forslagene om opprettelse av kontoret Kreativt Norge og utflytting av sekretariatsfunksjonene for Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde.

NTL viser blant annet til at det ikke er administrasjon i rådet, men eksterne komiteer og utvalg som behandler søknadene. At de oppnevnte medlemmene sikrer bred faglighet og geografisk representativitet, og styrker administrasjons kunst- og kulturfaglige kompetanse.

Disse medlemmer synes det er positivt at det foreslås å etablere et nytt kontor for satsing på kulturnæring utenfor Oslo, Kreativt Norge. Disse medlemmer støtter denne etableringen. Disse medlemmer viser til høring og innspill fra mange organisasjoner som fraråder å legge ut sekretariatet for Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde.

Disse medlemmer støtter derfor ikke at Fond for lyd og bilde samt Statens kunstnerstipend legges ut i det nye regionkontoret.

Post 55 Norsk kulturfond

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, registrerer at Kulturrådet enda ikke har fått på plass kriteriene for en ny helhetlig festivalstøtteordning. Flertallet viser til viktigheten av forutsigbarhet for festivalene som i stor grad må booke sine attraksjoner i god tid, og minner om viktigheten av at ny ordning kommer på plass så snart som mulig etter de kriterier Stortinget la til grunn for ordningen. Flertallet viser også til at aktørene fra den gamle knutepunktordningen i påvente av ny ordning ikke må utsettes for unødvendig usikkerhet om tildelingene.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser i denne sammenheng også til Kulturrådets mulighet til å om-disponere mellom formålene.

Dette flertallet mener det er viktig å utnytte potensialet i den kreative næringen slik at flere kunstnere får styrket mulighetene for egeninntjening og kan bidra til flere nye arbeidsplasser. Dette flertallet peker videre på at flere økonomiske ben å stå på er det Norge trenger i fremtiden. Dette flertallet er fornøyd med en helhetlig tilnærming der flere skal kunne leve av kunsten og kulturen de produserer, i tillegg til at det er en god offentlig finansiering av kunst og kultur. Dette flertallet støtter kreativ næringspakke på 70 mill. kroner. Dette flertallet mener det er viktig å bygge opp virkemiddel- og støtteapparatet rundt de utøvende og skapende kunstnerne i det frie feltet slik at mer norsk kunst og kultur når et større publikum.

Dette flertallet mener det er viktig å bygge videre på kompetanse som finnes regionalt over hele landet i den videre utviklingen av kulturell og kreativ næring. Dette flertallet mener det er riktig å etablere Kreativt Norge og med det bidra til å flytte oppgaver og stillinger fra Kulturrådet ut av Oslo. Kreativt Norge skal også bidra til å styrke regionale kompetansemiljøer over hele landet, ikke bare der kontoret skal etableres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen la ned knutepunktordningen og overlot det til Kulturrådet å finne ny finansieringsmåte for festivalene. Disse medlemmer vil uttrykke undring over at tidligere knutepunkt-festivaler og eventuelle nye festivaler inn under statlig finansiering, heller ikke i 2017 har fått framlagt ny finansieringsordning. Disse medlemmer viser til Prop. 1 S (2016–2017) hvor knutepunkt-festivalene videreføres som om de hadde knutepunktstatus og ikke prisjusteres i forhold til pris og lønnsvekst. Disse medlemmer deler derfor festivalenes bekymring for at det betyr kutt i statlig bevilgning. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen og foreslår å øke med 10 mill. kroner for å prisjustere tidligere knutepunktinstitusjoner.

Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke har en festivalpolitikk og at regjeringen la ned knutepunktordningen uten å lansere ny festivalordning for både dem som var i ordningen og dem som vil komme til å søke om statlig støtte. Disse medlemmer viser til Enger-utvalgets rapport som påpeker behovet for å bygge den lokale grunnmur for kultur. Disse medlemmer påpeker videre at festivaler innen alle sjangre nettopp er med på å bygge kulturnasjonen Norge. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår en økning på 10 mill. kroner til nye festivaler i hele landet.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår å øke med 5 mill. kroner til å styrke arbeidet med visuell kunst.

MUSIKKENSEMBLER, KOR I DET FRIE KULTURFELTET

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at korbevegelsen er den største folkebevegelsen etter idretten, og det er viktig både å bevare og fornye den nasjonale verdien som ligger i korkunsten. Derfor foreslår dette medlem å styrke ensemblestøtten i Norsk kulturråd for å gi et løft til kor og musikkensembler i det frie kulturfeltet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til Norsk kulturråds ordning for tilskudd til musikkensembler med 15 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til regjeringens satsing på kor, og er tilfreds med at det siden regjeringsskiftet høsten 2013 har vært en vesentlig satsing på kor på alle ambisjonsnivåer. Flertallet viser til at den statlige finansieringen av kor er nær tredoblet fra 16 mill. kroner i 2013 til 44 mill. kroner i 2016.

Med strategien vil regjeringen synliggjøre mangfoldet innenfor kor og ensemblesang i Norge, og peke på utfordringer og satsingsområder for den videre utviklingen av korfeltet. Flertallet er fornøyd med at regjeringen vil legge til rette for at kor skal ha utviklingsmuligheter og profesjonelle kunstneriske betingelser for produksjon og formidling, at regjeringen ønsker å bidra til profesjonelle rammevilkår for kor i alle landets regioner, og at regjeringen vil videreføre satsingen på amatørkor på alle ambisjonsnivåer. Flertallet vil fremheve regjeringens ønske om å legge til rette for rekruttering til og utviklingen av korfeltet i Norge gjennom et løft for kordirigenter. Endelig vil flertallet peke på regjeringens arbeid med forenkling av tilskudd til frivillige organisasjoner. Det overordnede målet for forenklingsarbeid er at det skal være enkelt for frivillige organisasjoner å søke og rapportere tilskudd fra staten.

Flertallet viser til at korfeltet i Norge spenner fra et stort antall amatørkor rundt om i hele landet til profesjonelt drevne kor og vokalensembler med høyt utdannede sangere. Koralliansen anslår at over 100 000 nordmenn synger i kor, noe som gjør korsang til den største folkebevegelsen etter idretten. I tillegg kommer korsang i skolen, barnehager, ved eldreinstitusjoner og i andre sammenhenger. Satsingen har nådd alt fra profesjonelle kor til amatørkor, og er dermed «flerstemt» både i musikalsk og samfunnsmessig forstand.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti har merket seg at det finnes en skjevfordeling mellom sjangrene innenfor nettverkene for rytmisk musikk, og at folkemusikkfeltet som det eneste feltet fremdeles mangler to kompetansesentre for at hele landet skal være dekket. Norsk folkemusikk og dans er en rikt utviklet og særegen kulturarv, en verdi som vi er alene i verden om å forvalte. Kompetansesentrene bidrar til å gi kompetanseheving og levelige vilkår for de profesjonelle, samtidig som de styrker rekrutteringen og skaper økt aktivitet på hele feltet. Sentrene samarbeider i nettverk i fem regioner i landet, hvorav tre – Nord-Norge, Midt-Norge og Vestlandet – har fått løyvinger til folkemusikksenter fra 2014. Disse medlemmer registrerer at det nå har kommet et initiativ fra Telemark folkemusikksenter, som vil kunne fylle rollen i region sør (Telemark/Agder). I denne regio-

nen finnes sterke tradisjonsområder for folkemusikken. Disse medlemmer mener det bør avsettes midler til Telemark folkemusikksenter på linje med folkemusikksentrene i de andre regionene.

5.5 Kap. 321 Kunstnerøkonomi

Komiteen merker seg at målet for 2017 er å lette etablering og stimulere utvikling av profesjonelt kunstnerisk virke samt sikre opphavsmenn vederlag for offentlig bruk av åndsverk.

Post 73 Kunstnerstipend m.m., kan overføres

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til levekårsundersøkelsen for kunstnere, og følger opp de anbefalinger som gis med å styrke kunstnerstipend. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 20 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges 8,0 mill. kroner til kunstnerstipend.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at det er et sterkt behov for å bedre kunstnerens økonomi. Satsing på kunstnerstipendene, sammen med en rekke andre virkemidler og statlige ordninger, er svært viktig for å få dette til. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 8 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti vil videre understreke kunstnerstipendenes store betydning for utviklingen av kunstnerskap. De ulike stipendordningene gir økonomisk forutsigbarhet som setter kunstnerne i stand til å vie tid til fordypning og utvikling av sitt kunstnerskap på fritt grunnlag.

Disse medlemmer gir sin tilslutning til forslaget om etablering av et nytt organ for kreative næringer. Disse medlemmer har merket seg forslaget om å flytte ut sekretariatet for statens kunstnerstipend og samlokalisere dette med kontoret for kreative næringer, og er uenig i dette. Etter disse medlemmers mening fordrer utvikling av kulturnæringer andre og mer bransjerettede virkemidler, og en annen kompetanse enn utvikling av kunstnerskap gjennom stipendordninger.

Disse medlemmer mener derfor at forslaget om å legge sekretariatet for Statens kunstnerstipend til dette nye organet er uheldig. Stipendordningene har, etter disse medlemmers mening, en helt annen innretning enn en satsing på kulturelt entrepre-

nørskap og kulturnæringer. Det er derfor vanskelig å se at satsingen på kreative næringer vil ha fordeler av å bli samlokalisert med sekretariatet for Statens kunstnerstipend, en stipendordning som er rettet mot det kunstneriske og ikke det næringsmessige. Det er også uklart hvilke fordeler forvaltningen av Statens kunstnerstipend vil ha av at sekretariatet legges til det nye organet.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å beholde og videreutvikle et sterkt faglig miljø i Kulturrådet med hensyn til forvaltning av og kunnskap om kunstfeltet. Kulturrådet har en liten stab med høy kunst- og kulturfaglig kompetanse, og det er viktig at Statens kunstnerstipends sekretariat er tett forankret i dette fagmiljøet. Å splitte dette lille fagmiljøet vil, etter disse medlemmers mening, ikke styrke norsk kunst- og kulturpolitikk.

Disse medlemmer vil også understreke betydningen av sekretariatets og utvalgets dialog og tette samarbeid med stipendkomiteene og kunstnerorganisasjonene for blant annet å sikre at ordningen forvaltes i samsvar med lov og forskrift. Stipendkomiteenes medlemmer kommer fra hele landet og har sine møter i Oslo, der de respektive kunstnerorganisasjonene er lokalisert. En utflytting av sekretariatet vil svekke muligheten for dette.

Disse medlemmer ber departementet vurdere om det er andre funksjoner eller organisasjoner/miljøer som det kan være mer hensiktsmessig å samlokalisere i et nytt kontor for kreative næringer.

Post 75 Vederlagsordninger

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til levekårsundersøkelsen for kunstnere som tydeliggjør behovet for å finne treffsikre ordninger for å bedre kunstnernes inntekter. Det vises til regjeringens arbeid med å målrette kunstnerpolitikkenes virkemidler. Flertallet viser i denne sammenheng til kulturministerens positive innstilling til å utrede en kunstnerassistentordning, en målrettet ordning som ikke minst kan gi unge kunstnere økt kunnskap og erfaring, og gjennom det et styrket grunnlag for utvikling og videre inntekter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til høring og innspill om behovet for å øke muligheten for utstillingshonorar. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 7 mill. kroner.

Komiteen viser til høring og innspill om behovet for en kunstnerassistentordning som kan bidra til tett samarbeid mellom nyutdannede og etablerte kunstnere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til Dokument 8:112 S (2015–2016) Representantforslag om opprettelse av en kunstnerassistentordning. Stortinget vil i denne saken gi tilbakemelding til regjeringen på videre behandling av en slik ordning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter opprettelse av en slik ordning og viser til at Arbeiderpartiet i finansinnstillingen foreslår å øke bevilgningen med 8 mill. kroner til dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det bevilges 4,0 mill. kroner til en kunstnerassistentordning.

Komiteen viser til at Sverige siden 1998 har hatt assistentstipendium for kunstnere, som er en god ordning for erfarings- og kompetanseoverføring mellom nyutdannede kunstnere og etablerte kunstnere. Ordningen vil kunne styrke både profesjonalitet og produktivitet.

Komiteen viser til verbalforslag nr. 33 i budsjettforliket i samråd med Venstre, blir bedt om å legge til rette for rettighetshavere som ønsker å utvikle kommersielle produkter knyttet til sine åndsverk. Komiteen viser til at det er en rekke opphavspersoner som har gjort stor kommersiell suksess både i Norge og i utlandet med sine kunstneriske åndsverk. Det er viktig å legge til rette for slik kommersialisering og økonomisk utnyttelse av kunstneriske åndsverk, både for apparatet rundt og for rettighetshaverne. At rettighetshavere kan ha kontroll på kommersialisering og økonomisk utnyttelse av åndsverk er viktig for å forsterke den kreative næringen i Norge. Komiteen viser til at regjeringen er i gang med en revisjon av åndsverksloven som skal legge bedre til rette for dette.

5.6 Kap. 322 Bygg og offentlige rom

Komiteen viser til at bevilgningene til bygg og offentlig rom, som tidligere ble gitt over kap. 320 Allmenne kulturformål og kap. 322 Visuell kunst, fra 2017 er samlet under kap. 322 Bygg og offentlig rom. Komiteen merker seg også de andre tekniske endringene under kapitlet.

Komiteen ser det som positivt at departementet anerkjenner viktigheten av at alle skal få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet.

Komiteen viser til at kapitlet omhandler den statlige virksomheten Kunst i offentlig rom (KORO), investeringstilskudd til nasjonale kulturbygg, og driftstilskudd til flere mindre institusjoner og tiltak innenfor området arkitektur og offentlig rom.

Komiteen merker seg at tiltak til bygg, arkitektur og offentlig rom er preget av samhandling mellom flere ulike faggrupper og sektorer, både nasjonalt og internasjonalt.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen merker seg at denne posten skal dekke lønns- og driftsutgifter for Kunst i offentlig rom (KORO), samt evaluerings- og kvalitetsutviklingsarbeid.

Post 50 Kunst i det offentlige rom

Komiteen viser til at denne posten skal dekke tilskuddsordninger KORO forvalter utover midler til kunstprosjekter i statlige nybygg. Komiteen merker seg at det skal bygges tre minnesmerker etter 22. juli-tragedien i 2011, to permanente og ett midlertidig, og at det kan påløpe ekstra kostnader grunnet usikker ferdigstillelse og søksmål mot staten.

Post 70 Nasjonale kulturbygg, kan overføres

Komiteen viser til at denne posten skal dekke tilskudd til bygninger og lokaler for institusjoner som har en nasjonal oppgave, en landsomfattende funksjon eller en viktig landsdelsfunksjon. Komiteen mener det er viktig å satse på kunst over hele landet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, registrerer at antallet gode, støtteberettigede byggeprosjekter innenfor kultursektoren langt overstiger de rammer Stortinget har til disposisjon for formålet. Flertallet vil berømme regjeringen for balansen mellom å løfte store, krevende prosjekter og å bidra til løsning av viktige byggeprosjekter rundt i landet.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, vil imidlertid påpeke at det er noen byggeprosjekter der forutsetningene for tidligere planer er endret eller nye muligheter synliggjøres, og at det er behov for en avklaring av veien videre for å kunne drive utviklingsarbeid i virksomheten. Et eksempel på en slik situasjon er behovet for nye arealer ved Norsk Bergverksmuseum på Kongsberg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil i denne sammenheng vise til denne regjeringens vellykkede inngripen i prosjektet Saemien Sijte, som gjennom bearbeidelse og endring av byggeprosjektet gis en realisering langt tidligere enn det som ellers ville vært mulig.

Komiteen ser de store behovene for rehabilitering og nybygg som kommer i årene fremover, behov

som er avgjørende for å oppnå tilfredsstillende arbeidsforhold, mulighet for videre utvikling, mulighet for å utføre samfunnsoppdraget, eller en arena for opprettholdelse av kvalitet og engasjement i et sterkt kulturliv. Nationaltheatret i Oslo, Den Nationale Scene i Bergen, visningslokaler ved Telemark Museum i Skien og nytt opera- og kulturhus i Kristiansund er eksempler på slike prosjekt. Komiteen ser behovet for en helhetlig gjennomgang av prosjektene med den hensikt å skape større forutsigbarhet og forventningsavklaring overfor søkerne.

SAEMIEN SIJTE

Komiteen viser til at arbeidet med prosjektering av Saemien Sijte er igangsatt, men ikke ferdigstilt. I 2016 ble det bevilget midler fra spillemidlene til kulturformål for å ferdigstille forprosjektet. Komiteen forutsetter at regjeringen følger fremdriften nøye.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, peker på at forprosjektet om kort tid vil være fullført og at en realisering av selve byggeprosjektet er en naturlig oppfølging av dette. Flertallet ser frem til at regjeringen melder tilbake til Stortinget om realiseringen av prosjektet på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti ber om en sluttdato for forprosjektet fra Statsbygg og for ferdigstillelse av hele prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet forutsetter videre at regjeringen følger opp prosjektet med bevilgning til byggestart senest i nasjonalbudsjettet for 2018.

TELEMARK MUSEUM

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Telemark Museums planer om nybygg i Skien. Telemark Museums nedslagsfelt dekker tre fjerdedeler av fylkets befolkning, men mangler et helårsåpent tilbud til befolkningen. Disse medlemmer vil vise til at nybygget skal inkludere utstillingsareal, publikumsfunksjoner, arkiv og verksted, som er et svar på samfunnsoppdraget museumssektoren er gitt av staten. Disse medlemmer vil videre vise til at det også mangler tilfredsstillende arbeidsforhold for de ansatte, på grunn av gamle, umoderne og uisolerte bygninger. Telemark Museum var tidlig ute med å følge opp konsolideringsoppdraget fra staten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 15 mill. kroner i oppstartsmidler til dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti har merket seg at både kommune og fylke nå ser ut til å bevilge midler til prosjektet. Disse medlemmer ser det som naturlig at også staten bidrar i et slikt spleiselag og ber derfor departementet være i tett dialog med Telemark fylkeskommune og Skien kommune om realisering av prosjektet.

Post 74 Kulturbygg

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til budsjettøringene og bekymringen fra flere av aktørene om kutt i statlig støtte til regionale og lokale kulturbygg. Disse medlemmer viser til en forutsigbar støtteordning på 120 mill. kroner i perioden 2009–2013, og dagens støtte på i underkant av 50 mill. kroner. Disse medlemmer viser til den alvorlige arbeidsledighetssituasjonen på Sør-Vestlandet og har i finansinnstillingen foreslått å øke med 40 mill. kroner til søknadsbasert nybygg og rehabilitering av lokale og regionale kulturbygg.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, og foreslår følgende oppstartsbevilgninger: Beaivvas 5 mill. kroner, Opera og kulturhus Kristiansund 10 mill. kroner, Sentralbadet Bergen 10 mill. kroner, Nye Folkets Hus Sauda 5 mill. kroner, Maritimt Vitensenter Randaberg 5 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

STATLIGE BYGGEPROSJEKTER

Komiteen merker seg at gjeldende praksis er at det for nasjonale institusjoner, statlige etater og samiske prosjekter bygges via Statsbygg og at midler bevilges fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil påpeke at det finnes sterke fagmiljøer i alle landets regioner som med sin regionale kunnskap og kjennskap vil kunne bidra med gode alternativ til Statsbyggs løsninger. Flertallet mener regjeringen i langt større grad bør se på disse alternativene når nye byggeprosjekter skal forberedes og realiseres. Større konkurranse om byggemetoder, arealløsninger og materialvalg vil kunne gi et langt bedre grunnlag for å gjøre de riktige valg både med hensyn til pris, miljøgevinst og velfungerende løsninger for brukerne.

5.7 Kap. 323 Musikk og scenekunst

Komiteen viser til at det fra 2017 foreslås å føre bevilgningen til musikk- og scenekunstformål under samme budsjettkapittel. Bevilgningene var tidligere fordelt på to budsjettkapitler: kap. 323 Musikkformål og kap. 324 Scenekunstformål. Komiteen har merket seg at målene for 2017 er å legge til rette for produksjon, formidling og etterspørsel av ulike musikk- og scenekunstuttrykk.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at Riksteatret har et bredt repertoar med en rekke oppsetninger årlig på faste spillesteder over hele landet. Komiteen vil understreke behovet for et bredt samarbeid – formelt og uformelt – mellom Riksteateret, andre teatre og frie grupper. Komiteen understreker Riksteatrets betydning som teater for hele landet. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av at Riksteatret samarbeider med andre teatre om å bringe gode oppsetninger til et større publikum. Dette er etter komiteens mening positivt og bidrar til god utnyttelse av de samlede ressurser på scenekunstheltet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til regjeringens forslag.

Post 60 Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge

Komiteen viser til at bevilgningen gjelder driftstilskudd til Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge, som består av Musikk i Nordland, Musikk i Troms, Musikk i Finnmark og Nordnorsk Jazzsenter.

Post 70 Nasjonale institusjoner

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Dansens hus, Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien, Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien, Den Nationale Scene, Det Norske Teatret og Nationaltheatret.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

Komiteen viser til at finansieringen av region-/landsdelsinstitusjonene er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionene bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V, nr. 1.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til våre region- og landsdelsinstitusjoner og legger inn Scenekunst Østfold som nytt regionteater. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet legger inn 2 mill. kroner.

Disse medlemmer ser behovet for å gi statlig støtte til frie ensembler som ikke tilhører en institusjon. Disse medlemmer ønsker å gi en forutsigbarhet for drift til disse og viser til Arbeiderpartiets finansinnstilling hvor det foreslås: Stella Polaris 4 mill. kroner, Jo Strømgren Company 4 mill. kroner, Cirkus Xanti 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti merker seg bekymringen hos de aktører som er inne på ensemblestøtteordningen hos Kulturrådet og som gradvis får nedtrapping i sin statlige støtte. Disse medlemmer ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hvilken statlig støtte de i framtiden kan ha mulighet til å søke om.

Post 73 Region- og distriktsopera

Komiteen mener region- og distriktsoperaene gjennom et utstrakt samarbeid mellom profesjonelle og amatører er med på å bygge den kulturelle grunnmuren rundt i Norge. Komiteen merker seg at departementet legger som forutsetning for det statlige driftstilskuddet til operatiltakene at det ordinære offentlige driftstilskuddet fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene jf. forslag til vedtak V, nr. 2.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges 2 mill. kroner til Opera Østfold. Flertallet forutsetter at tilskuddet skal nyttes til økt kunstnerisk aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til innspill om økt støtte til operaproduksjon i hele landet. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, hvor det foreslås følgende: Opera Østfold 3 mill. kroner, Opera Rogaland 3 mill. kroner, Operaen i Kristiansund 3 mill. kroner, Bergen Nasjonale Opera 3 mill. kroner, Opera Nordfjord 2 mill. kroner, Opera Trøndelag 2 mill. kroner, OscarsborgOperaen 2 mill. kroner, Ringsakeroperaen 2 mill. kroner.

Komiteen mener at en snarlig realisering av planene om nytt opera- og kulturhus i Kristiansund vil være av stor betydning og ha store ringvirkninger på Nordmøre og i resten av Møre og Romsdal. Prosjektet vil generere stor aktivitet i anleggsperioden og muliggjøre etablering av nye kulturarbeidsplasser i et område av landet som er særlig hardt rammet av den økonomiske krisen i petroleumsbasert næringsliv.

Komiteen viser til at prosjektet vil være en unik arena og et kvalitetsløft for kulturlivet i hele regionen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Kristiansund kommune i mars 2014 leverte en likelydende søknad til staten v/Kulturdepartementet og Møre og Romsdal fylkeskommune om medfinansiering av nytt opera- og kulturhus i Kristiansund. Byggeprosjektet hadde da en total kostnadsramme på 761,528 mill. kroner. I finansieringsplanen var det forutsatt at Kristiansund kommune som byggherre skulle finansiere 353,366 mill. kroner av kostnadsrammen, mens staten v/Kulturdepartementet og Møre og Romsdal fylkeskommune ble bedt om å finansiere likelydende beløp på 204,081 mill. kroner hver.

Disse medlemmer er kjent med at fylkestinget i Møre og Romsdal i april 2014 gjorde vedtak om å bevilge et årlig samlet tilskudd på 13,877 mill. kroner i 30 år som finansiering av et låneopptak på 204,081 mill. kroner for å finansiere nytt opera- og kulturhus i Kristiansund. Disse medlemmer er videre kjent med at fylkestinget i Møre og Romsdal i oktober 2016 fattet vedtak i sak om uttale til statsbudsjettet for 2017, der det blir påpekt at Operaen i Kristiansund har et sterkt behov for bedre forhold for aktører og publikum. I vedtaket blir det også understreket at en snarlig realisering av dette prosjektet vil være en vitamininnsprøyting for Nordmøre både i kraft av et kulturelt senter og viktige arbeidsplasser.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke tilskudd til ymse faste tiltak på musikk- og scenekunstfeltet. Bevilgningen er forslått økt som følge av at tilskudd til tiltak på scenekunstfeltet, som tidligere ble gitt under kap. 324 post 78, er overført til denne posten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at støtteordningen Aktivitetsmidler for kor bidrar til å realisere konsertprosjekter der profesjonelle og amatører samarbeider. Disse medlemmer viser til rapporten «Syng ut», en evaluering av støtteordningen Aktivitetsmidler for kor utført av Oxford Research AS på oppdrag fra Kulturdepartementet og Norsk kulturråd i 2014, hvor det fremgår at store deler av korfeltet ikke opplever ordningen som åpen og tilgjengelig slik forutsetningen var da ordningen ble etablert. Disse medlemmer mener det er viktig å sikre at ordningen blir reelt tilgjengelig for alle kor uavhengig av organisasjonstilknytning for å sikre åpenhet og bredde i tilskuddene, og disse med-

lemmer vil derfor peke på paraplyorganisasjonen Norsk musikkråd som mulig ny forvalter av ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til innspill på høring fra Ung Kultur Møtes (UKM) som er Norges største kulturmønstring for ungdom. Disse medlemmer merker seg behovet for økte driftsmidler som vil komme hele landet til gode og et ønske om å satse mer på talent etter mønstringene. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet legger inn 10 mill. kroner til UKMs arbeid innen disse felt.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 2 mill. kroner til Dansearena Nord.

SKUESPILLER- OG DANSERALLIANSEN AS

Komiteen viser til at formålet til Skuespiller- og danseralliansen AS er å sikre de tilsatte dansere og skuespillere rettigheter og inntekter mellom eksterne tilsettingsforhold og oppdrag, samt legge til rette for eksternt sysselsetting og arbeide for kompetanseoppbygging og kunnskap om scenekunstens vilkår. Komiteen har merket seg at evalueringer har kunnet dokumentere svært positiv effekt av tiltaket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges 6,0 mill. kroner til Skuespiller- og dansealliansen. Flertallet legger til grunn at økningen skal gå til å øke antallet kunstnere i alliansen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 8 mill. kroner utover regjeringens forslag, for å kunne ansette enda flere skuespillere og dansere.

OPERAEN I ØSTFOLD

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser videre til at Operaen i Østfold gjennom flere år har vært underfinansiert. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å øke bevilgningen med 3 mill. kroner for å rette opp i dette.

BIT TEATERGARASJEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser videre til at det gjennom mange år har vært arbeidet aktivt

for å utvikle Bergen som kulturby. Disse medlemmer viser til at BIT Teatergarasjen har vært uten fast bopel i ni år, siden 2008. Om to år står Carte Blanche også på gaten, uten muligheter for å produsere og vise forestillinger i hjembyen. Disse medlemmer mener dette er en alvorlig situasjon, ikke bare for kulturlivet i Bergen, men også nasjonalt.

Disse medlemmer viser til at kunstfeltet i Bergen preges av tverrkunstnerisk tenkning, med utstrakt samarbeid i alle retninger – mellom kunstartene og mellom store og små aktører. Det er denne samarbeidsånden som gjør Bergen til en interessant og aktiv kulturby. BIT Teatergarasjen er selve navet som gjør at dette går rundt. Scenekunsten er av natur tverrkunstnerisk, og står i nær kontakt med både billedkunsten og samtidige musikkuttrykk. Når BIT Teatergarasjen har dårlige arbeidsvilkår, rammer det alle kunstfelt i byen.

Disse medlemmer viser til at Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune har tatt initiativ til å starte planlegging av hvordan Sentralbadet kan bli den nye scenekunstsentralen. For at dette skal kunne bli en realitet, må imidlertid staten på banen.

5.8 Kap. 325 Allmenne kulturformål

Komiteen merker seg at kapittelet er nyopprettet i 2017 og omfatter den statlige virksomheten Kulturtanken, forsknings- og utviklingsmidler, prosjekter på kulturområdet under Norges forskningsråd, kulturell og kreativ næring, norsk-russisk og annet internasjonalt kultursamarbeid i nordområdene, bevilgninger til EUs program for kultur og audiovisuell sektor, Nobels Fredssenter, gaveforsterkningsordningen, talentutvikling og ymse tiltak. Komiteen merker seg videre at målene for 2017 er å legge til rette for produksjon, formidling og etterspørsel av ulike kunstuttrykk, støtte kulturforskning og talentutvikling, internasjonalt kultursamarbeid, kultur i nordområdene og vekst i kulturell og kreativ næring.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, vil peke på og er glade for at det i budsjettforliket er vedtatt å reversere kutt i tilskudd til næringsfremme-, kultur- og informasjonsformål på Utenriksdepartementets budsjett. Posten inneholder et bredt spekter av oppgaver, blant annet næringsutvikling og synliggjøring av norsk kultur. Målsettingen er blant annet å styrke norsk kulturlivs muligheter og kontaktflater internasjonalt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett på Utenriks-

departementet hvor disse medlemmer øker bevilgningen med 20 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at Den kulturelle spaserstokken ble lagt til fylkeskommunene og pengene flyttet til fylkeskommunenes rammetilskudd etter budsjettforliket i Stortinget for statsbudsjettet 2015. I 2016 lå også midlene i fylkeskommunenes rammetilskudd, fordelt etter samlet kostnadsnøkkel. Midlene er videreført i Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjettforslag for 2017.

Post 71 Kulturell og kreativ næring

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, mener det er viktig å utnytte potensialet i den kreative næringen slik at flere kunstnere får styrket mulighetene for egeninntjening og kan bidra til flere nye arbeidsplasser. Flertallet peker videre på at flere økonomiske ben å stå på er det Norge trenger i fremtiden. Flertallet er fornøyd med en helhetlig tilnærming der flere skal kunne leve av kunsten og kulturen de produserer, i tillegg til at det er en god offentlig finansiering av kunst og kultur. Flertallet støtter kreativ næringspakke på 70 mill. kroner. Flertallet mener det er viktig å bygge opp virkemiddel- og støtteapparatet rundt de utøvende og skapende kunstnerne i det frie feltet slik at mer norsk kunst og kultur når et større publikum.

Flertallet mener det er viktig å bygge videre på kompetanse som finnes regionalt over hele landet i den videre utviklingen av kulturell og kreativ næring. Flertallet mener det er riktig å etablere Kreativt Norge og med det bidra til å flytte oppgaver og stillinger fra Kulturrådet ut av Oslo. Kreativt Norge skal også bidra til å styrke regionale kompetansemiljøer over hele landet, ikke bare der kontoret skal etableres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet synes det er positivt at det foreslås å etablere et nytt kontor for satsing på kulturnæring utenfor Oslo, Kreativt Norge. Disse medlemmer viser til høring og innspill fra mange organisasjoner som fraråder å legge ut oppgaver som sekretariatet for Statens kunstnerstipend og Fond for lyd og bilde. Disse medlemmer synes det er unaturlig å se disse administrative oppgaver i sammenheng med det nye kontorets funksjon med tanke på å fremme vekst i kulturnæring i Norge og internasjonalt.

Post 78 Ymse faste tiltak

PROTESTFESTIVALEN

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Protestfestivalen har eksistert år-

lig siden 2000. Arrangementet består av debatter, foredrag, samtaler, dokumentarfilmer, kunst, musikk, kafeteria og mye annet. Dette medlem viser til at festivalen tidligere mottok støtte fra Kulturrådet, men at de nå ikke anses å være innenfor Kulturrådets kriterier. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 0,3 mill. kroner til fortsatt drift av festivalen.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges 300 000 kroner til Protestfestivalen i Kristiansand.

MELAHUSET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det bevilges 2,0 mill. kroner til en økning i driftsbevilgningen til Melahuset for å videreføre tilsvarende bevilgning gjort i revidert nasjonalbudsjett for 2016. Flertallet viser til at Stiftelsen Horisont gjennom Melahuset og Melafestivalen gjør et svært viktig arbeid for å tilby en arena der minoriteter kan utøve sin kultur på egne premisser.

DEN KULTURELLE GRUNNMUR

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til Enger-utvalgets anbefalinger om å styrke den kulturelle grunnmur. Disse medlemmer vil ta i bruk kulturelle ordninger som støtter opp under dette arbeid. Disse medlemmer mener at alle har like stort behov for og rett til kunstneriske og kulturelle opplevelser, i hele landet.

Disse medlemmer viser til at Den kulturelle spaserstokken var et viktig initiativ for å nå eldre mennesker og andre i samfunnet som ellers har liten eller ingen tilgang på gode kulturtilbud- og opplevelser. Videre viser disse medlemmer til at Kristelig Folkeparti og Venstre avviste regjeringens forslag om å avvikle tilbudet i 2015, og at ordningen ble foreslått videreført gjennom rammetilskuddet til fylkeskommunene i budsjettforliket. Det var liten tvil om at stortingsflertallet ønsket tilbudet videreført.

Svar på spørsmål til regjeringen (nr. 473) om status for ordningen etter innlemmelsen i rammetilskuddet, tilsier at det ikke er mulig å spore hvordan det har gått med kulturtilbudet som særlig ble gitt i omsorgstjenestene. Dette er etter disse medlemmers syn ikke godt nok.

I Prop. 1 S (2015–2016) for 2016 for Kommunal- og regionaldepartementet ble ordningen omtalt slik:

«Den kulturelle spaserstokken har som mål å styrke kulturtilbudet for omsorgstjenestens brukere. Ordningen ble videreført i 2015 gjennom en økning i fylkeskommunens inntekter med 30,8 mill. kroner, i tråd med budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Venstre. Ordningen foreslås videreført i 2016, og midlene er prisjustert. Midlene bevilges som del av rammetilskuddet til fylkeskommunene. Fylkeskommunene står fritt til selv å vurdere hvordan de administrerer ordningen, uten krav om rapportering til departementet.»

Ordningen er ikke omtalt i 2017-budsjettet fordi det ikke er foreslått noen endringer (midlene er videreført innenfor rammen). Siden det ikke er krav om rapportering fra fylkeskommunene, kan vi ikke si noe om hvordan midlene er brukt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil ha Den kulturelle spaserstokken tilbake slik den var ment å fungere, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 45,8 mill. kroner til formålet.

Disse medlemmer vil styrke Kulturtanken (Den kulturelle skolesekken). Disse medlemmer viser til dagens ordning som er en stor suksess både for elever og for kunstnere i hele landet. Disse medlemmer styrker ordningen med å innføre den på videregående nivå. Disse medlemmer ser dette i sammenheng med å gi alle rett til kunstnerisk og kulturell opplevelse. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 20 mill. kroner til ordningen.

Disse medlemmer vil at alle barn i barnehage skal få tilgang til kunst og kulturopplevelser. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 10 mill. kroner.

Disse medlemmer vil at alle ungdommer skal få tilgang til kunst og kulturopplevelser. Disse medlemmer viser til at kulturopplevelser kan være kostbart og medvirke til at mange unge utestenges fra kulturaktiviteter som kino, fotballkamper, teater og konserter. Disse medlemmer vil opprette en fornyet utgave av Kulturkort for ungdom gjennom applikasjon med stedlige tilbud i hele landet. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 30 mill. kroner til ordningen.

Disse medlemmer viser til ønsket om å gjøre Musikkutstasjonsordningen sjangerfri. Disse medlemmer er opptatt av at ordningen kommer hele landet og alle sjangre til gode. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 30 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Prop. 1 S (2016–2017) der regjeringen foreslår å kutte støtten til Norsk kulturforum. Disse medlemmer er opptatt av at forumet er en viktig faginstans for kommunene og gir tilbud om kompetansehevende kurs og opplæring. Disse medlemmer ønsker ikke å kutte den statlige støtten. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 1 mill. kroner til forumet.

Disse medlemmer viser til Prop. 1 S (2016–2017) der regjeringen foreslår å kutte støtten til Norsk publikumsutvikling. Disse medlemmer er opptatt av at denne organisasjon driver kompetansehevende tiltak for kulturfeltet. Disse medlemmer ønsker ikke å kutte den statlige støtten. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 1,5 mill. kroner til organisasjonen.

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 0,3 mill. kroner til Litteraturhuset i Skien og 0,2 mill. kroner til Poesiparken i Larvik.

SOUND OF HAPPINESS

Komiteen viser til at Sound of Happiness er et kompetansesenter med formål å drive opplæring av utviklingshemmede innenfor områdene musikk, sang og andre former for kunstneriske og kulturelle uttrykk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges 0,5 mill. kroner til stiftelsen Sound of Happiness i Kristiansand.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 0,5 mill. kroner til dette viktige arbeidet.

LEVELD KUNSTNARTUN

Komiteen viser til at Leveld Kunstnartun er et arbeidssted der utøvende kunstnere, kulturarbeidere og kunstfagfolk kan arbeide i kortere eller lengre perioder, og der utøvere med ulik bakgrunn kan arbeide på tvers av sjangre. Leveld Kunstnartun tilbyr et bygdenært og stille sted, der naturen, årstidene og lyset gir inspirasjon og gode rammevilkår. Bygd på dette innholdet ønsker Leveld Kunstnartun å bli et lærested som kan tilby kurs og undervisning. I tillegg legger også Leveld Kunstnartun vekt på formidling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til bud-

sjettforliket hvor det bevilges 400 000 kroner til Leveld Kunstnartun.

Post 85 Gaveforsterkningsordning

Komiteen merker seg at gaveforsterkningsordningen foreslås økt med 6,2 mill. kroner i 2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, merker seg at gaveforsterkningsordningen regjeringen lanserte i 2014, opptrappet i 2015 og 2016 og utvidet til å gjelde flere tilskuddsmottakere, har vært en suksess som blir ytterligere styrket i neste års budsjett. Gaveforsterkningsordningen stimulerer til økt privat finansiering av kunst og kultur gjennom pengegaver, og flertallet stiller seg positiv til at regjeringen gir kulturlivet flere økonomiske ben å stå på og stimulerer til en bredere finansiering av kulturen og frivilligheten gjennom slike ordninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til ordningen med gaveforsterkning. Disse medlemmer viser til at denne ordningen treffer uten å måle kunstnerisk kvalitet, geografiske tildelinger og heller ikke etter prinsippet om en rettferdig fordeling av statlige kroner. Disse medlemmer støtter ikke ordningen der private aktører styrer hvor de statlige kroner skal gå til deler av kulturlivet, og er bekymret for utviklingen som viser enorme forskjeller på hvor i landet ordningen treffer.

Post 88 Talentutvikling

Komiteen merker seg at posten for talentutvikling gjennom Talent Norge AS foreslås økt med 5 mill. kroner i 2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil trekke frem at regjeringen fortsetter sin satsing på Talent Norge, hvor privat og statlig kapital tilfører viktige bidrag til talentsatsingen i norsk kulturliv. Flertallet merker seg at Talent Norge for hver statlige krone har fått inn 3 kroner til kulturfeltet. Flertallet mener det er imponerende at Talent Norge på 1½ år har satt i gang 12 talentutviklingsprogram innen alle kunstsjangre og etablert 1 200 talentutviklingsplasser over 4 år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at en sterk offentlig satsing på kultur over hele landet, med økt tilgjengelighet og bredde for barn og unge, er den viktigste investeringen i talentutvikling. Disse medlemmer viser til talentordningen Talent Norge AS som ble etablert i 2015. Disse medlemmer viser til selskapet som pr. i dag i all hovedsak knytter til seg talent innen få sjan-

gre. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets forslag om at bl.a. UKM innenfor sin ramme gir rom for stipend og støtte til å jobbe videre for talent i alle kunsteristiske sjangre. Disse medlemmer påpeker at nasjonale, regionale og lokale institusjoner i hele landet jobber godt med å fremme nye talent. Disse medlemmer er godt kjent med utfordringen de samme organisasjonene har for å løse ut tilskudd som nettopp treffer deres arbeid med talentsatsing. Disse medlemmer vil berømme dette arbeidet og ser verdien av at nye talent får utøve sin kunst i etablerte og profesjonelle miljø som våre institusjoner er. Disse medlemmer viser til sitt arbeid med å heve levekår for kunstnere tidlig i sin karriere og vil se på muligheter for ordninger som kan treffe unge talent som knyttes til institusjoner i deres talentprogram.

5.9 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Komiteen slutter seg til de overordnede målene for 2017, og vil særlig understreke at bibliotekene spiller en viktig rolle både som lokale ikke-kommersielle kulturinstitusjoner, som en del av kunnskaps-samfunnet og som en del av demokratiet. Komiteen er opptatt av at flere skal få mulighet til å gjøre seg kjent med poesi og litteratur. Det er, slik komiteen ser det, viktig at dette gjøres mer tilgjengelig og synlig for alle. Komiteen er kjent med at det finnes gode tiltak rundt om i landet som bidrar til dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil fremheve regjeringens satsing på folkebibliotekene som et viktig grep for å øke mulighetene for det lokale kulturelle engasjementet i hele landet. Flertallet vil særlig understreke at bibliotekene spiller en viktig rolle både som lokale ikke-kommersielle kulturinstitusjoner, som en del av kunnskaps-samfunnet og som en del av demokratiet.

Flertallet viser til regjeringens nasjonale bibliotekstrategi (2015–2018), hvor fellestjenester styrkes og utvikles for å frigjøre lokale bibliotekressurser, mens en ny modell for utviklingsmidlene skal utvikle bibliotekene som debatt- og litteraturhus. Videre skal flere e-bøker og mer digitalt innhold gjøres tilgjengelig i folkebibliotekene.

Flertallet peker på at regjeringen vil bidra til at folkebibliotekene blir kulturarenaer for fremtiden, og strategien følger opp økningen i statens utviklingsmidler, som er regjeringens bidrag til å stimulere det fremtidsrettede arbeidet som allerede gjøres i hele landet. Bibliotekene er av våre best likte og mest brukte kulturinstitusjoner. Flertallet mener derfor det er viktig med pulserende bibliotek som

sprer informasjon, kunnskap og kulturarv, samtidig som de skal være arenaer for samtale, refleksjon og dannelse som er tilgjengelige for alle.

Flertallet viser til at kommunene og bibliotekene selv har hovedansvaret for utviklingen av folkebibliotekene, og at mange kommuner har tatt ansvar for dette gjennom satsing på fornyelse og utvikling, samt investering i tjenlige lokaliteter. Bibliotekstrategien tydeliggjør hvordan staten konkret vil bidra til å utvikle bibliotekene.

Komiteen viser til at biblioteket er den mest populære offentlige institusjonen, og at Norsk bibliotekforening viser til at det totale besøkstallet økte til 22,4 millioner i 2015. Antall arrangement i folkebibliotekene økte også til 22 000. Komiteen vil understreke bibliotekenes rolle som demokratifremmende møteplasser, arena for offentlig samtale og debatt, og at de i tillegg er viktige institusjoner for integrering, livslang læring og bedre leseevne.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at Nasjonalbiblioteket er en av de viktigste kildene til kunnskap om Norge, nordmenn og norske forhold, her og i utlandet. Komiteen vil understreke at Nasjonalbibliotekets arbeid med å digitalisere samlingene er svært viktig for å sikre informasjon for ettertiden og gjøre denne mer tilgjengelig.

Komiteen merker seg at tilskuddet til Offentlig utvalg for punktskrift som forvaltes av Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek, foreslås videreført på samme nivå som 2016.

Komiteen peker på at Norge er et lite språk-område, og at det norske språket er under konstant press. Det er behov for en offensiv språkpolitikk, og Språkrådet må arbeide for at norsk også i fremtiden blir det naturlige språkvalget i alle deler av norsk samfunnsliv.

Komiteen vil understreke at skriftkulturen er en bærebjelke i norsk samfunns- og kulturliv. Komiteen vil videre peke på det verdifulle mangfoldet som ligger i det å ha to norske skriftkulturer.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til at posten gjelder Nasjonalbibliotekets investeringer, særlig knyttet til oppgraderinger og utskiftninger av den tekniske infrastrukturen, inkludert digitalt sikringsmagasin. Komiteen viser til regjeringens forslag og støtter dette.

Post 55 Forfatterhonorar

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til utredningen om kunstnerøkonomi,

og finansinnstillingen fra Arbeiderpartiet som foreslår å styrke forfatterhonorar med 15 mill. kroner.

Post 73 Språkorganisasjoner

Komiteen viser til at det fra denne posten gis tilskudd til språkorganisasjoner og -tiltak. Komiteen har merket seg at det foreslås å styrke Språkrådet som språkpolitisk og språkfaglig forvaltningsorgan. Fra og med 2017 foreslås det derfor at Språkrådet forvalter bevilgningen på denne posten og fastsetter den endelige fordelingen av tilskuddene etter en faglig vurdering.

Komiteen viser til at det norske språk er identitetsskapende og felleseie. Samtidig utfordres det i stadig større grad av ulike internasjonaliseringstrender.

Komiteen mener at Stortinget fortsatt skal ha hånd om bevilgningene knyttet til tiltak og organisasjoner, og vil derfor ikke støtte regjeringens forslag til ny forvaltning av midlene.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen å sørge for at Stortinget fortsatt skal ha hånd om bevilgningene knyttet til språkpolitiske tiltak og språkorganisasjoner.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det på denne posten til sammen er bevilget 1,3 mill. kroner til ulike tiltak for å fremme nynorsk. Flertallet viser til at budsjettforliket innebærer en økning i tilskuddene til Nynorsk pressekontoer med 0,5 mill. kroner, til Nynorsk avissenter med 0,5 mill. kroner og til Landssamanslutninga for nynorsk kommunar med 0,3 mill. kroner. Flertallet understreker Norges ansvar for å ta vare på det språklige mangfoldet, og mener det er særdeles viktig å sørge for at nynorsk er et aktivt og synlig bruksspråk i mediebildet og i de kommunene der nynorsk er hovedmål for store eller mindre deler av befolkningen. Lokalaviser er store nynorske tekstprodusenter, og gode nynorskjournalister er viktige både for journalistikken og for at innbyggerne skal få mulighet til å møte nynorsk i hverdagen. Flertallet framhever også tiltak som gjør moderne nynorsk synlig for barn og ungdom i skoler og barnehager.

Post 74 Det Norske Samlaget

Komiteen viser til det viktige arbeidet Det Norske Samlaget gjør for å styrke nynorsk språk, litteratur og kultur og opprettholde et bredt boktilbud på nynorsk. Komiteen viser til at det er bred enighet om å styrke innsatsen innenfor disse områdene.

Post 75 Tilskudd til ordboksarbeid

Komiteen viser til at arbeidet med Det Norske Akademis Store Ordbok (NAOB), etter oppdaterte planer og private finansieringstilsagn fra en rekke private bidragsytere, nå ligger an til at verket kan publiseres som gratis, digital ordbok på Internett i 2017.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen viser til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke med 4 mill. kroner til forfatter-sentrum.

LITTERATURHUSET I SKIEN

Komiteen viser til at Litteraturhuset i Skien, i motsetning til de tre andre litteraturhusene, ikke mottar støtte over statsbudsjettet. Komiteen viser til at forskjellen er at de ikke drifter eget hus, de leier lokaler på Ibsenhuset, og arrangementene er i samarbeid med folkebiblioteket som er i samme bygg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at disse partier i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 0,3 mill. kroner til statlig tilskudd til dette.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det vedtas å bevilge 0,3 mill. kroner til Litteraturhuset i Skien.

Post 80 Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket

Komiteen viser til at posten gjelder tilskudd til ymse bibliotek- og litteraturrelaterte tiltak. Nasjonalbiblioteket forvalter bevilgningen og fastsetter den endelige fordelingen av tilskuddene på posten etter en faglig vurdering.

5.10 Kap. 328 Museums- og visuell kunst

Komiteen viser til at kapitlet omhandler tilskudd til museer i det nasjonale museumsnettverket, tiltak på museums- og kulturvernområdet, samt tiltak til flere institusjoner og formidling av visuell kunst.

Komiteen viser til departementets mål om at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, fremme kunstnerisk utvikling, samt bevare og formidle vår kulturarv. Komiteen mener det er viktig å sikre et tilbud av visuell kunst til flest mulig innbyggere. Komiteen ønsker at den norske kunstscenen skal være et mangfold av kunstuttrykk spredt over hele Norge.

Komiteen anser museene som viktige aktører når det kommer til arbeidet med å ta vare på og spre vår kulturarv. Museene sørger for et samarbeid mellom fagfolk, frivillige og myndigheter.

Komiteen mener det er viktig at museene selv definerer mål for sin virksomhet og styrer etter dette.

Komiteen viser til at Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) forvalter og formidler kunnskap knyttet til Olav Haraldsson / Olav den hellige. I 2030 er det tusen år siden Olavs fall på Stiklestad. Slaget fikk vidtfavnende konsekvenser for det norske samfunnet.

Årene frem mot jubileet må derfor være et samlet nasjonalt løft som utvikler ny kunnskap og skaper refleksjonsgrunnlag for en bred samfunnsdialog knyttet til hva Norge har vært, er og skal være. Dette arbeidet må inkludere samhandling med relevante aktører og miljø både regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Særlig sentralt vil samarbeidet mellom Stiklestad og miljøene i Trondheim være. Stiklestad Nasjonale Kultursenter har et særskilt ansvar for forberedelsene til det forestående jubileet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener derfor at Stiklestad Nasjonale Kultursenter må gis mulighet til å starte et koordinerende arbeid og til å videreutvikle framtidsrettet formidling basert på kjernehistorien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillinger der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen til Stiklestad Nasjonale Kultursenter med 1 mill. kroner.

Komiteen mener det er positivt at det er satt av midler til oppgradering og oppussing på Sør-Vestlandet der arbeidsledigheten er ekstra stor.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti vil likevel minne at også andre deler av landet trenger slik oppgradering, og at det ville være fornuftig å lage en plan for dette.

Disse medlemmer viser til at også i budsjettet for 2017 er det minimal økning i midler til museumsdrift, og er lavere enn lønns- og prisstigningen. Disse medlemmer mener det er grunn til å være oppmerksom på de utfordringene museumsdriften kan få med bakgrunn i dette. Disse medlemmer viser til det fortsatt store behovet for økte ressurser til bygningsvernet, og spesielt til museer med ansvar for store kulturverdier i fredede kulturmiljø.

Disse medlemmer merker seg at det nå er 51 pst. av nettsidene til museene som følger Web Accessibility Initiative (WAI), som er standard for univer-

selt tilgjengelige nettsteder, og at dette har økt fra 43 pst. fra forrige år. Det er slik disse medlemmer ser det, fremdeles viktig å innføre dette, slik at flest mulig kan delta og følge med.

Disse medlemmer merker seg at det er en økning i planer for sikring, noe som er positivt, men det er fremdeles kun 63 pst. som har vedtatte planer. Dette arbeidet er det viktig at fortsetter, og disse medlemmer mener det er grunn til å øke kompetanse og bevissthet ytterligere. Det er slik disse medlemmer ser det positivt at Norsk kulturråd nå har et prosjekt for sikring og risiko- og sårbarhetsanalyse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til Nordisk Bibelmuseum som er en stiftelse som forvalter Nordens største private bibelsamling, og som er den desidert største (med mer enn 2 000 bibler) i Norden og inneholder en rekke meget verdifulle verk, blant annet Nordens første samiske bibel fra 1811. Samlingen inneholder også de fire eldste biblene i Norden: Gustav Wasas bibel fra 1541, Christian den tredjes bibel fra 1550, Fredrik den andres bibel fra 1589 og Christian den fjerdes bibel fra 1633. Disse medlemmer viser til at Nordisk Bibelmuseum ønsker et privat-offentlig samarbeid om driften av et nordisk bibelmuseum lokalisert i Oslo, dette for å gjøre samlingen tilgjengelig for allmennheten. Bibelen er en viktig del av vår kulturhistorie og har betydd mye for utvikling av språk, verdier, samfunnet og vår lovgivning. Disse medlemmer ber regjeringen legge til rette for et privat-offentlig samarbeid slik at et nordisk bibelmuseum kan bli etablert.

Post 70 Det nasjonale museumsnettverket

Komiteen viser til at denne posten gjelder ordinære driftstilskudd til museer i det nasjonale museumsnettverket. I 2016 er det 65 enheter i nettverket. Komiteen mener det er viktig at fylkeskommuner, kommuner og andre som nyter godt av museenes kompetanse og andre tjenester, også har et ansvar for å være med på å finansiere disse.

Komiteen er positiv til at en særlig tiltakspakke mot ledighet er med i statsbudsjettet og at det settes av 10 mill. kroner til restaurering, vedlikehold og istandsetting av museer i Rogaland og Hordaland. Komiteen merker seg at museene i Sør-Trøndelag har et høyt besøkstall og at tilskuddet styrkes.

Komiteen ser at innlån av kunst fra utlandet kan bidra til et større kunstnerisk mangfold og bedre publikumsopplevelser. Komiteen ser derfor viktigheten av å ha gode ordninger for forsikringsansvar når det kommer til innlån av kunst. Komiteen ser at denne ordningen gir norske museer og gallerier

muligheten til å vise kunst av svært høy kvalitet. Komiteen viser til at Norsk kulturråd har ansvar for denne ordningen og at det aldri har vært fremmet krav om utbetalinger fra ordningen siden den ble etablert i 1985.

Komiteen mener det er gledelig at mange benytter seg av museene i Norge. De museene som fikk tilskudd over Kulturdepartementets budsjett, hadde i 2015 6,7 millioner besøkende. Dette viser en positiv trend for museer under Kulturdepartementet.

Komiteen ser den stadige utviklingen innen teknologi og hvordan dette kan supplere de tradisjonelle museene. Komiteen anerkjenner at en omfattende digitalisering av museene er nødvendig for å gjøre samlingene mer tilgjengelige og sikre en mer effektiv forvaltning av samlingene.

Komiteen anerkjenner museenes viktige rolle som en arena for kunnskapsformidling i samarbeid med forskningsmiljøer, og viser til de mange åpne møter, seminarer og foredrag som avholdes på museene.

Komiteen merker seg at det går sakte med tilpassing av universell utforming, men er kjent med at dette ofte skyldes gamle bygg med store utfordringer og kostnader.

NYNORSK KULTURSENTER, VINJE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det er 1,2 mill. kroner til prosjektoppstart for Vinje-senteret for diktning og journalistikk, et nasjonalt senter som er knyttet til dikteren Aasmund Olavsson Vinje og som er opprettet i et samarbeid mellom Vinje kommune og Stiftinga Nynorsk kultursentrum, som fra før driver Ivar Aasen-tunet i Ørsta og Olav H. Hauge-senteret i Ulvik.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter opp under arbeidet Telemark fylkeskommune har igangsatt med opprettelse av Vinje-senteret.

RUIJA KVENMUSEET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det bevilges 3,5 mill. kroner til nødvendige bygningsmessige tilpassinger og ny utstilling for Vadsø museum – Ruija kvenmuseum. Flertallet viser til at Ruija kvenmuseum er ansvarsmuseum for kvensk/norskfinsk historie og kultur, og at det i nærmere 20 år har blitt arbeidet for å gi museet et godt tilpasset, tilgjengelig og innholdsrikt bygg. Det gamle NRK-bygget i kommunen er nå

klart til bruk, og det er tverrpolitisk enighet om tiltaket lokalt og på fylkesnivå.

NORSK VASSDRAGS- OG INDUSTRISTADMUSEUM, ODDA

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det bevilges 3,0 mill. kroner til Norsk Vassdrags- og Industriadmuseum (NVIM) i Tysedal i Odda. Flertallet påpeker at museet er hovedsamarbeidspart i NVEs museumsordning, med nasjonalt ansvar for tema vann og vassdrag som kraftkilde, vassdragsvern og konsesjonsbehandling. Tysedal kraftanlegg er et nasjonalt kulturminne, og museets fokus på fornybar energi gjør NVIM til en viktig kunnskapsbank og diskusjonsarena i det grønne skiftet. Flertallet legger til grunn at 2,5 mill. kroner går til styrking av driftstilskuddet, mens 0,5 mill. kroner går til å gjøre Senter for industriarkiv (SINDARK) til del av museet.

MAIHAUGEN SCENE

Komiteen viser til at Maihaugsalen har vært i drift i 23 år og fungerer som regional kulturscene for Lillehammer-området. Det tekniske styresystemet for salen er utdatert og er ikke lenger mulig å vedlikeholde/oppgradere. Det må investeres i nytt styresystem for sceneteknikken. Komiteen har merket seg at salen er viktig og brukes av mange, blant annet Norsk Litteraturfestival, Riksteatret, Teater Innlandet og kommersielle arrangører som leier Maihaugsalen hvert år. Hvert år selges det ca. 40 000 billetter til ulike arrangement i salen, en betydningsfull arena for mange. Komiteen mener scenen må oppgraderes.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det vedtas å bevilge 6,0 mill. kroner til rehabilitering av Maihaugen scene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å bevilge 6 mill. kroner for å bidra til dette.

AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at konsolideringsprosessen i stor grad har blitt gjennomført i Aust-Agder, med unntak av Næs Jernverksmuseum. I prosessen ble det argumentert med at dette var en forutsetning for økt ramme til museumssektoren i fylket, noe som imid-

lertid ikke har blitt fulgt opp fra statlige myndigheters side. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett der det ble foreslått å fullfinansiere konsolideringsprosessen gjennom å bevilge 5 mill. kroner til Aust-Agder Museum og Arkiv (AAMA).

HANDLINGSPLAN MOT ANTISEMITTISME JØDISK MUSEUM I OSLO OG TRONDHEIM

Komiteen viser til at det gjennom flere år har blitt arbeidet for å få på plass en handlingsplan mot antisemittisme, og at handlingsplanen ble lagt fram av regjeringen i oktober 2016. Komiteen ønsker å styrke arbeidet mot antisemittisme ytterligere og viser til arbeidet som drives ved Jødisk Museum i Oslo og Trondheim.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge henholdsvis 0,8 mill. kroner til Jødisk Museum i Oslo, 0,8 mill. kroner til Jødisk Museum i Trondheim og 0,4 mill. kroner til Jødisk kulturfestival i Oslo.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det bevilges kroner 600 000 til hvert av de to jødiske museene.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen satser på gaver og sponsorinntekter for å bedre museenes inntekter. Disse medlemmer er skeptiske til gaveforsterkningsordningen, da det er uforutsigbart og tilfeldig hvem som får. Disse medlemmer ser behovet for å øke den statlige støtten til Telemark Museum med 9 mill. kroner for helårsdrift, Anno museum med 10 mill. kroner, Skogfinsk museum med 2 mill. kroner, Barnemuseum på Finnsnes med 5 mill. kroner, Kvensk museum i Vadsø med 2 mill. kroner, Kaupang formidlingssenter i Vestfold med 4 mill. kroner, Lillehammer kunstmuseum med 1 mill. kroner, Kongsgården på Avaldsnes med 4 mill. kroner og Stiklestad Nasjonale Senter med 1 mill. kroner.

Disse medlemmer har merket seg det arbeidet som over flere år er nedlagt ved Norsk Luftfartsmuseum for å etablere en utstilling om hvilke virkninger den kalde krigen hadde når det gjaldt nasjonal frykt, demokratidannelse og nasjonsbygging. Prosjektet «Isfronten» er tenkt etablert i Anlegg 96 på Bodø hovedflystasjon, et militært anlegg fra den kalde krigen som kan gi en helt troverdig opplevelse, siden anlegget er bygd som et svar på de forsvarsmessige utfordringene vi så i denne tidsperioden.

Disse medlemmer ser at prosjektet vil kunne dokumentere en lite formidlet epoke i norsk historie, og ber departementet bidra slik at prosjektorganisasjonen kan videreføres, fram til rammebetingelsene for en slik etablering er avklart. Disse medlemmer vil videre påpeke at Norsk Luftfartsmuseum har et stort ansvar for å innhente informasjon fra tidsvitner, og mener det haster med å få innsamlet informasjon fra de gjenlevende. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere om det er behov for tiltak som kan bidra til at innsamling av kunnskap fra tidsvitnene kan iverksettes raskere.

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Komiteen mener det er grunn til å berømme de over 230 000 frivillige som jobber for å bevare kulturarven vår, alt fra stavkirker til lokalhistorie. Komiteen er kjent med at mye av arbeidet gjøres i samarbeid med museer, historielag og internasjonale nettverk, men har merket seg at det er lite offentlig støtte til driften av organisasjonene. Komiteen mener det bør sees på bedre løsninger i samarbeid med organisasjonene for å ivareta vår felles kulturarv på en god måte.

Komiteen vil peke på det viktige ansvaret Fortidsminneforeningen tar på seg med formidling, museumsdrift og ivaretagelse av 39 kulturhistoriske eiendommer og mange gjenstander.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti påpeker at Fortidsminneforeningen må få forutsigbarhet i sin statlige støtte til drift.

Komiteen minner igjen på det fragmenterte feltet kulturminnevern er, der Kulturdepartementet har ansvar for «løse» og immaterielle kulturminner, mens Klima- og miljødepartementet har ansvar for faste kulturminner, noe komiteen ser det er vanskelig å forholde seg til. Komiteen mener fortsatt det er viktig å ha et bedre samarbeid mellom departementene i dette, dersom det ikke skal samles i ett.

Komiteen vil nok en gang minne fylkeskommunene på det store ansvaret de har som regional kulturminneforvalter, noe som har stor betydning for kulturminnepolitikken og forvaltningen av denne. Komiteen mener det er viktig at kommunene følger opp med egne kulturminneplaner og følger opp arbeidet med kulturminner og kulturmiljøer i egen kommune.

Komiteen viser til at Fortidsminneforeningen gjennom mange år har drevet et viktig frivillig arbeid for å bevare noen av våre viktigste «kulturelle arvesmykker».

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det ble foreslått å bevilge 5 mill. kroner i driftsstøtte som museum til Fortidsminneforeningen for å kunne profesjonalisere deler av virksomheten. Gjennom driftsstøtte vil de blant annet kunne styrke formidlingsarbeidet, vedlikehold og istandsetting, gjenstandsforvaltning og forskningsvirksomhet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket der det er bevilget 5,0 mill. kroner til museumsdrift og formidlingsarbeid knyttet opp til Fortidsminneforeningens bygninger.

5.11 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329

Komiteen viser til at kapitlet omhandler bevilgningene til den statlige virksomheten Arkivverket. I tillegg inngår også tilskudd til Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek, Stiftelsen Asta og VID historiske arkiv.

Komiteen viser til det overordnede målet om å samle inn, dokumentere, bevare og formidle vår kulturarv. Komiteen anerkjenner Arkivverkets viktige samfunnsoppdrag.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at posten skal dekke lønns- og driftskostnader for Arkivverket. Norsk lokalhistorisk institutt blir fra 1. januar 2017 innlemmet i Nasjonalbiblioteket. Komiteen merker seg at med bakgrunn i dette blir posten redusert med 6,9 mill. kroner, men med en tilsvarende økning i kap. 326 post 1.

Komiteen registrerer at departementet ser Arkivverkets viktige samfunnsfunksjon og at de foreslår å øke bevilgningene med 5 mill. kroner for å styrke Arkivverkets lovpålagte oppgaver knyttet til tilsyn og mottak av arkivmateriale.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til det positive samarbeidet som arkivaktører fra privat og offentlig sektor gjør når det gjelder utvikling i prosjektet Samla samfunnsdokumentasjon for å sikre dokumentasjon fra alle viktige områder i samfunnet. Disse medlemmer merker seg at det er spesiell satsing når det gjelder kommunalt arkiv, privatarkiv og arkiv i elektronisk forvaltning.

Det er slik disse medlemmer ser det, fremdeles store utfordringer når det gjelder digitalt skapte dokumenter, og merker seg at det er et stort etterslep av leveringspliktig materiell. Disse medlemmer er også bekymret for bevaringen av privatarkiv, men

merker seg at Riksantikvaren har en strategi, og mener det er viktig at denne følges opp.

Disse medlemmer viser til at det blir en økt magasinkapasitet, og et nytt arkivmagasin i Mo i Rana kan bidra til å bedre bevaringen.

Disse medlemmer merker seg at arkivforskriften revideres i 2016, men mener fremdeles at loven ikke er oppdatert.

Disse medlemmer viser til at arkivloven er fra 1999 og er laget før digitalisering og bruk av data, og loven har av den grunn flere mangler. Disse medlemmer mener derfor at loven nå bør revideres, og at dette arbeidet nå settes i gang.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om at det igangsettes en revidering av arkivloven av 1999.»

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at denne posten skal dekke utgiftene som er forbundet med Arkivverkets oppdragsvirksomhet. Komiteen merker seg at bevilgninger kun kan benyttes i samme omfang som det kan skaffes inntekter fra oppdragsvirksomheten.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at utredningsarbeidet som har vært foretatt viser en betydelig innsparing i investeringskostnadene til arkivprosjektet ved å gjennomføre en modell med nybygg for et digitaliseringsanlegg for norsk helsearkiv på Tynset, og et depot for bevaring av eldre og avsluttede papirbaserte arkiv samlokalisert med Nasjonalbibliotekets fjellanlegg i Mo i Rana.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er positivt at arbeidet med opprettelse av Norsk helsearkiv på Tynset nå kommer i gang etter lang tids usikkerhet skapt av regjeringen Solberg. Det er hele tre år siden regjeringen Stoltenberg II foreslo oppstartbevilgning for å iverksette prosjektet.

Disse medlemmer mener det er viktig at Statsbygg nå får ansvaret for prosjektet, og at staten skal eie og drifte dette, slik forutsetningen var i de opprinnelige planene. Det er betryggende at regjeringen går bort fra sitt tidligere forslag om en såkalt OPS-løsning hvor staten bare skal leie et privat bygg.

Disse medlemmer viser til at arbeidet med å realisere Norsk helsearkiv har vært støttet av en bred allianse av politikere, lokalt næringsliv og fagpersoner innen både arkiv og medisin. Disse medlem-

mer viser til at Tynset kommune har lagt ned mye arbeid med reguleringsplaner, eiendomsovertakelser og vegsystemer knyttet til etableringen, totalt ca. 40 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at regjeringen mangler faglige grunner til å splitte opp den helhetlige arkivsatsingen hvor papirjournalene også skulle oppbevares på Tynset, slik regjeringen Stoltenberg II opprinnelig la opp til. Disse medlemmer mener en fullstendig arkivløsning som inkluderer oppbevaring av papirjournalene på Tynset, er det som best oppfyller helsearkivets faglige formål.

Disse medlemmer viser til at Statsbygg nå er i gang med å planlegge og klargjøre for byggestart på Tynset. Norsk helsearkivs oppdrag med trygg oppbevaring av befolkningens pasientjournaler vil stille høye krav til sikkerhet for deler av bygget. Et slikt bygg stiller derfor også ekstra krav til ressurser. Disse medlemmer peker på at det vil kunne by på utfordringer å realisere et godt prosjekt innenfor den øvre kostnadsgrensen for prosjektet på 230 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Norsk helsearkiv er en institusjon som skal bygges med et svært langsiktig formål. Statsbygg må ha rammer for prosjektet som gjør det mulig å oppfylle statens egne krav og mål for klimatilpassede løsninger spesielt med tanke på materialvalg.

Disse medlemmer ber derfor regjeringen vurdere å øke Statsbyggs ramme for prosjektet og komme tilbake til Stortinget med en vurdering i revidert budsjett 2017.

Disse medlemmer forventer at arbeidet med etablering av hele organisasjonen til Norsk helsearkiv på Tynset fortsetter som opprinnelig planlagt. Dette inkluderer digital lagring og digitaliseringsanlegg for både Norsk helsearkiv og Arkivverkets materiale.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen viser til det viktige arbeidet som foreningen Slekt og Data gjør ved å bidra til økt kunnskap om egen slekt og nær historie, og på den måten ta vare på den immaterielle kulturarven. Heller ikke denne foreningen, som flere andre kulturvernforeninger, har støtte eller tilskudd, men er basert på frivillig innsats. Komiteen er kjent med at flere lag og foreninger melder om utfordringer med å rekruttere nye medlemmer, og at det kan være grunn til bekymring for at kunnskap kan gå tapt dersom ildsjeler slutter. Komiteen vil vise til at dette spesielt gjelder historielag og lokalarkiv som tar vare på viktig dokumentasjon for ettertiden.

5.12 Kap. 334 Film- og medieformål, jf. kap. 3334

Komiteen viser til at kapittelet omfatter driftstilskudd til de statlige virksomhetene Medietilsynet og Norsk filminstitutt (NFI). Kapittelet omfatter også tilskudd til audiovisuelle produksjoner, filmformidling og tilgjengeliggjøring, regional filmsatsing og andre tiltak på filmområdet. Komiteen viser videre til at regjeringens overordnede mål for bevilningene til filmformål er å legge til rette for:

- Et bredt og variert filmtilbud av høy kvalitet.
- God formidling og tilgjengeliggjøring for publikum.
- Solid publikumsopplutning.
- En profesjonell filmbransje med sunn økonomi.

Komiteen viser videre til at post 51 avvikles som følge av at avtalen mellom Kulturdepartementet og TV 2 AS, som fastsetter at selskapet skal betale et årlig vederlag til audiovisuelle produksjoner, opphører 31. desember 2016.

Komiteen viser til at regjeringen i Meld. St. 38 (2014–2015) Open og opplyst, varslet at forslag om å utvide tekstekravene til å gjelde hele døgnet og på alle plattformer ville bli sendt på høring. Komiteen etterlyser oppfølging av dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til Meld. St. 38 (2014–2015) hvor regjeringen blant annet konkluderte med at det bør stilles krav om at direkte-sendte riksdekkende TV-program bør tekstes hele døgnet, med forbehold om at dette er teknisk og praktisk mulig. Det ble videre også konkludert med at program som har vært tekstet på TV, også skal gjøres tilgjengelige med teksting når programmet blir lagt ut som audiovisuell bestillingstjeneste. Flertallet ser frem til at regjeringen i forbindelse med en revisjon av kringkastingsloven vil fremme forslag om endringer i tråd med ovennevnte, samt øvrige krav til universell utforming av NRKs allmennkringkastingsinnhold.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at bevilgingen skal dekke lønns- og driftsmidler til Medietilsynet og Norsk filminstitutt (NFI). Videre finansierer bevilgingen nasjonale eksperter til Kreativt Europa, jf. kap. 325 post 75. Enkelte utredningsoppgaver og utvalg mv. innenfor programkategori 08.30 kan også dekkes over denne posten. Komiteen viser til at bevilgingen på posten er foreslått økt med 12,3 mill. kroner som følge av innføring av forenklet modell for premieinnbetaling til Statens pensjonskasse, og også at det er innarbeidet en reduksjon på 4 mill. kroner

som følge av at Norsk filminstitutt i 2016 fikk en engangsbevilgning til å etablere nye tilskuddsordninger, samt etablere en filial i Bergen.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgingen under denne posten omfatter oppdragsvirksomhet ved Norsk filminstitutt og Medietilsynet.

Post 50 Filmfondet

Komiteen viser til at utgifter under denne posten omfatter de statlige tilskuddsordningene til produksjon og formidling av audiovisuelle verk. Ordningene forvaltes av Norsk filminstitutt i henhold til gjeldende forskrifter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker en sterkere satsing på norsk film og norske tv-serier, samt norske filmaktører, enn regjeringen legger opp til. Med regjeringens forslag opplever norsk film et reelt kutt. Det står ikke i forhold til regjeringens lovnader om at insentivordningen ikke skal gå på bekostning av norsk film (Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidrettet filmpolitikk).

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgingen med 40 mill. kroner, noe som etter disse medlemmers syn vil kunne gi rom for økt produksjonstilskudd, økte coproduksjonsmidler, insentiv for etterproduksjon i Norge, økt støtte til filmfestivaler, samt teksting av dubbede filmer. Disse medlemmer vil presisere at cinematek utenfor Oslo må sikres driftsmidler. Disse medlemmer har merket seg bekymringen som kommer til uttrykk gjennom høringsuttalelsene fra 86 kinoer til utkastene til ny forskrift og underforskrift om tilskudd til produksjon og formidling av audiovisuelle verk, der alle kinoene viste bekymring for manglende støtte til å sikre videre kompetanse og drift av Film & Kino og mulighetene for en desentralisert kinostruktur også i fremtiden. Disse medlemmer ber regjeringen ta initiativ til dialog med berørte parter for å sikre en fortsatt desentralisert kinostruktur, kompetanse og drift av Film & Kino, lokale film- og kinotiltak, drift av Filmfestivalen i Haugesund samt tilskudd til New Nordic Films. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere øremerking av midler for å sikre dette. Disse medlemmer etterlyser videre en tilbakemelding fra regjeringen på hvordan man skal sikre Bygdekinoen for fremtiden, slik Stortinget ba om i filmforliket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til ny forskrift fra Norsk filminstitutt (NFI) fra oktober 2016. Her er blant annet hensynet til en desentralisert kino-

struktur eksplisitt omtalt. Etter den nye forskriften er det mulig for alle tiltakene Arbeiderpartiet nevner, å søke tilskudd fra NFI. Videre viser flertallet til at ingen bransjeorganisasjoner på filmfeltet får statstilskudd til sin drift. Film & Kino kan imidlertid søke NFI om tilskudd til virksomhet/tiltak som hører innunder forskriften. Det er flertallets oppfatning at øremerking av midlene vil videre være i strid med den fordelingsmyndigheten NFI fikk gjennom filmmeldingen og filmforliket, der de fikk ansvaret for å fordele midlene i filmfondet til beste for norsk film. Videre mener flertallet at øremerking av midler til tiltakene nevnt i Arbeiderpartiets merknad vil hindre innovasjon og utvikling og sementere store deler av tilskuddsmidlene på filmformidlingsfeltet. Flertallet forventer at regjeringen arbeider med å finne gode modeller for finansiering av Bygdekinoen i framtiden og ser frem til at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Post 72 Incentivordning for film- og tv-produksjoner, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen dekker tilskudd til incentivordningen for film- og serieproduksjoner som ble innført i 2016. Ordningen skal bidra til å øke antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge. Norsk filminstitutt forvalter ordningen og følger kriterier for tildeling som er fastsatt i forskrift.

Komiteen viser videre til at regjeringen foreslår en økning på 10,8 mill. kroner til ordningen i 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter forslaget til økt bevilgning, men er kritisk til at regjeringen har gått bort fra sin lovnad om at incentivordningen ikke skal gå på bekostning av norsk film (Meld. St. 30 (2014–2015) En framtidrettet filmpolitikk). Disse medlemmer viser til at Stortinget i filmforliket ba om en videreutvikling av ordningen for å sikre en mer dynamisk justering av rammen og for å sikre en økt forutsigbarhet for bransjen. Stortinget ba videre regjeringen vurdere tiltak og endringer i tilskuddsmidlene som stimulerer til at færre norske produksjoner flagges ut av landet, slik at flere aktører i den norske filmbransjen kan få flere oppdrag og økt inntjening. Disse medlemmer ber regjeringen redegjøre for hvordan filmforliket er fulgt opp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at regjeringen foreslår å styrke ordningen med 10,8 mill. kroner i 2017 og at denne økningen er friske midler. Når det gjelder å vurdere tiltak for å hindre at norske produksjoner flagges ut av landet, viser flertallet

til at Norsk filminstitutt er bedt om å følge opp dette spesielt i tildelingsbrevet for 2016. Flertallet vil også peke på at de to utenlandske innspillinger som fikk støtte i 2016 fra incentivordningen, førte at norske filmarbeidere har fått flere oppdrag enn forventet og økt inntjening.

Post 73 Regional filmsatsing, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen omfatter tilskudd til ulike regionale filmtiltak, og at den regionale filmsatsingen er en del av den samlede nasjonale filmpolitikken. Komiteen viser videre til at tilskuddene til de regionale filmsentrene og filmfondene forvaltes av Norsk filminstitutt og ikke kan nyttes til drift.

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å bevilge 0,8 mill. kroner til Tvibit. Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

REGIONALE FILMSENTRER

Komiteen viser til at de regionale filmsentrene skal benytte de statlige tilskuddene til utvikling og produksjon av kort- og dokumentarfilm, utvikling av dataspill, kompetansetiltak lokalt og tiltak for barn og unge, og at et regionalt filmsenter må ha et etablert filmmiljø i regionen og lokal og regional politisk oppslutning.

Komiteen viser til at det i samarbeid med Norsk filminstitutt og FilmReg er utarbeidet en ny beregningsmodell for fordeling av tilskudd til regionale filmsentre, der tilskudd til regionale filmsentre beregnes ut fra følgende indikatorer:

- Produksjon på nasjonalt nivå.
- Reisekostnad til Oslo.
- Arealveid folketall.

REGIONALE FILMFOND

Komiteen viser til at de regionale filmfondene har som formål å bygge og styrke en profesjonell filmbransje i regionen. Det statlige tilskuddet skal behandles som offentlige midler, og kan ikke inngå i grunnlaget for beregning av etterhåndstilskudd eller lanseringstilskudd hos Norsk filminstitutt.

Komiteen viser til at de regionale fondene består av et grunntilskudd og et aktivitetsbasert tilskudd, og at grunntilskuddet foreslås å utgjøre 13 mill. kroner av bevilgningen til regionale filmfond. Komiteen viser videre til at det aktivitetsbaserte tilskuddet baseres på en vurdering av oppnådde resultater i regionen samt realistiske planer for fondet, og at regjeringen foreslår at denne delen av tilskuddet skal utgjøre 7,3 mill. kroner i 2017.

Komiteen merker seg at kravene om matchingsmidler videreføres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det i samråd med Venstre i verbalforslag nr. 34 i budsjettforliket blir bedt om å vurdere behovet for å endre tildelingskriteriene til de regionale filmfondene. Flertallet viser til behandlingen av Meld. St. 30 (2014–2015) der det blant annet var tverrpolitisk enighet om å forbeholde tilskuddene til regionale filmfond til de fondene som deltok i en konsolidering med andre filmfond. Flertallet merker seg at den nye finansieringsordningen er innrettet slik at fondene får et fast grunntilskudd og et aktivitetsbasert tilskudd som fondene konkurrer om. Flertallet legger til grunn at de regionale filmfondene skal stimulere til høy aktivitet og skape sterke filmmiljøer, og ber regjeringen sikre en likeverdig behandling i tildeling av midler til regionale filmfond. Flertallet viser til at det i filmforliket bes om at virkningen av konsolideringen av de regionale filmfondene evalueres etter tre år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner for å styrke den regionale filmsatsingen. Økningen skal gi rom for 2 mill. kroner i styrket talentsatsing gjennom filmsentrene og 8 mill. kroner til de regionale filmfondene for å oppnå likt grunntilskudd og økt aktivitetsstilskudd. Utjevning av grunntilskudd bør skje ved friske midler og ikke ved omfordeling innen dagens ramme.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til Prop. 1 S (2015–2016) hvor:

«Det foreslås at tilskuddet til de regionale fondene består av et grunntilskudd og et aktivitetsbasert tilskudd. Grunntilskuddet foreslås å utgjøre 13 mill. kroner av bevilgningen til regionale filmfond. Ved fastsettelse av grunntilskuddet skal det tas hensyn til antall fylker som deltar i konsolideringen. For å gi best mulig forutsigbarhet for fondene mener departementet at grunntilskuddet bør ligge på dette nivået de neste årene.»

Flertallet finner det derfor underlig at Arbeiderpartiet, bare ett år etter at dagens fordelingskriterier ble vedtatt i Stortinget med en tidshorison for ordningen på minst 3 år, nå vil gjøre om på måten midlene fordeles på. Flertallet vil peke på at dersom det er likebehandling mellom fondene som er intensjonen, oppfylles ikke denne ved å bruke friske midler til å jevne ut grunntilskuddet, siden det er stor forskjell på hvor store regioner de tre fondene dekker. Filmfond Nord dekker tre fylker, Filminvest3 dekker tre fylker, og Mediefondet Zefyr dekker syv

fylker. En slik utjevning vil ifølge flertallet tvert imot være en urimelig forskjellsbehandling.

Post 78 Ymse faste tiltak

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker ulike faste tiltak innenfor film- og medieområdet, blant annet medlemskap i internasjonale programmer.

Komiteen viser videre til at posten foreslås økt med 3,7 mill. kroner til å dekke kontingentene til Eurimages og Nordisk Film & TV Fond. Økningen skyldes i hovedsak valutakursendringer, men det er også forventet at medlemskontingenten vil øke med om lag 4 pst. fra 2016 til 2017.

Komiteen viser til at posten er foreslått redusert med 408 000 kroner fordi regjeringen anbefaler å avvikle tilskuddet til New Nordic Films som følge av den nye arbeidsdelingen mellom departementet og Norsk filminstitutt. Komiteen viser videre til at midler til filmvederlagsavtalen overføres til kap. 321 post 75 fra og med 2017.

5.13 Kap. 335 Mediestøtte

Komiteen viser til at kapittelet omfatter midler til produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier, lokalkringkasting, medieforskning og etterutdanning, tilskudd til samiske aviser og samiskspråklige sider i andre aviser, og distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark.

Komiteen viser videre til at bevilgningen på kap. 335 skal legge til rette for:

- Et mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier karakterisert av høy kvalitet og uavhengig journalistikk på alle plattformer.
- Forskning på medieområdet for å oppnå økt kunnskap om medienes betydning for samfunnsutviklingen.

Komiteen viser til at bevilgningene under kapittelet i hovedsak forvaltes av Medietilsynet i henhold til forskrifter fastsatt av departementet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til anmodningsforslag nr. 44 i budsjettforliket som ber regjeringen vurdere utvidelse av momsfratak for medier til å gjelde all digital journalistikk, og komme tilbake i revidert nasjonalbudsjett 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at Grunnloven § 100 forplikter myndighetene til å «legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale». En mangfoldig og differensiert presse er en

forutsetning for åpenhet og for at alle innbyggere skal kunne orientere seg om det som skjer, slik at de kan treffe sine egne valg for fremtiden og delta i den offentlige samtalen. Samtidig gjennomgår mediene betydelige økonomiske utfordringer som kan legge press på journalistikken og redusere mangfoldet. I denne situasjonen mener disse medlemmer det er behov for å styrke mediestøtten.

Disse medlemmer viser til at Norsk Journalistlag i sitt høringsnotat til budsjettet skriver:

«Dessverre settes viktige deler av mediepolitikken ut til Mediemangfoldsutvalget. I den grad statsråden tar aktive grep, er de negative som kutt i pressestøtten og frys i NRK-lisensen.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser videre til at regjeringen ikke har lyktes i å få på plass en avtale om kommersiell allmennkringkasting.

I sum vitner dette om en regjering som ikke tar mediekrisen på alvor og som skyver problemene foran seg. Hver dag som går uten tiltak som kan styrke mediene betyr færre journalister. Over 500 journaliststillinger er blitt borte i norske medier de siste fem årene, og nedbemanninger pågår kontinuerlig. Derfor trengs snarlige signaler om at det er politisk vilje til å stille opp og hjelpe mediene gjennom en vanskelig omstilling.

Å vente på utvalget betyr at mange flere journalister vil miste jobben og at redaksjonene svekkes, med de negative konsekvensene det har for hele vårt demokratiske samfunn.

Disse medlemmer viser til at flere høringsinstanser peker på at mva-fritaket for elektroniske nyhetstjenester har en altfor snever avgrensning og ikke fanger opp produkter og titler som i stor grad bidrar til nyhets- og aktualitetsformidling og samfunnsdebatt. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere å justere eksisterende mva.-fritak for elektroniske nyhetstjenester, slik at også dybde/nisje-journalistikken og salg av enkeltartikler omfattes.

Disse medlemmer ber regjeringen vurdere ordninger som kan sikre at norsk musikk blir eksponert på radio også etter at digitaliseringen er gjennomført.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at innføringen av merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester har vært en suksess og at dette er i ferd med å gi god økonomisk effekt for norske medier. Det er flertallets oppfatning at merverdiavgiftsfritaket er det viktigste enkelttiltaket for å støtte norsk mediemangfold. Det er videre flertallets oppfatning at de ulike støtteordningene som er inn-

ført gjennom mange år, på mange vis er umoderne og ikke så treffsikre som de burde være i en medieverden i hastig omstilling. Flertallet ser frem til regjeringens varslede saker om fremtidig finansiering av NRK og ny avtale om kommersiell kringkasting. Det er flertallets mening at de to sakene, sammen med Mediemangfoldsutvalgets rapport som legges frem i mars, vil danne bedre grunnlag for å se på den samlede støtten til norske medier under ett.

Svalbard

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er gjort kjent med at det finnes særskilte utfordringer knyttet til avisdrift og distribusjon av aviser på Svalbard. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere initiativ som kan bidra til å sikre muligheter for fortsatt avisdrift på Svalbard.

Post 71 Produksjonstilskudd

Komiteen viser til at produksjonstilskuddet er den mest sentrale ordningen for direkte mediestøtte. Det skal bidra til å opprettholde et mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier karakterisert av høy kvalitet og uavhengig journalistikk, inkludert medier i markeder som er for små til å være bærekraftige og alternativer til de ledende mediene i større markeder. Komiteen viser videre til at produksjonstilskuddet forvaltes av Medietilsynet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i samråd med Venstre, viser til budsjettforliket hvor det foreslås å bevilge 10,0 mill. kroner ekstra til produksjonstilskudd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser videre til at regjeringen i tillegg til ikke å justere for pris- og lønnsvekst foreslår å redusere bevilgningen på posten med 10 mill. kroner, noe som tilsvarer et reelt kutt på 17–18 mill. kroner. Disse medlemmer stiller seg kritiske til at regjeringen nok en gang foreslår kutt i produksjonstilskuddet, i en tid da mediene sliter mer enn på mange tiår. Avisene har i mange år hatt nedgang i annonseinntektene på papir. I år har det også vært nedgang i avisenes digitale annonseinntekter. Dette er dramatisk for mange. Bransjen opplever vekst i leserinntekter først og fremst ved at flere tegner digitale abonnement. Det er viktig at myndighetene støtter opp slik at denne positive utviklingen fortsetter. Det kan bli vanskelig dersom avisene må fortsette å kutte journalister som lager innholdet som brukerne skal betale. For økt leserbetaling kan langt ifra erstatte tapet i annonseinntekter. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 23 mill. kroner, for å gi rom

for økt produksjonstilskudd og økt støtte til de minste lokalavisene som foreslått i Dokument 8:64 S (2015–2016).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at produksjonstilskuddet skal bidra til å opprettholde et mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier. Flertallet ser at noen få aktører mottar en uforholdsmessig stor andel av det totale støttebeløpet og viser til regjeringserklæringen hvor man tar til orde for å legge om ordningen og på sikt redusere den. Det er flertallets syn at man i en moderne medie verden må se på alle støtteordningene under ett, og Flertallet ser derfor frem til Mediemangfoldsutvalgets rapport.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at mediene i Norge er i kraftig omstilling. Fallende opplagstall på papirprodukter og økt digitalisering krever en aktiv mediepolitikk. Derfor mener dette medlem det er viktig at staten gjennom en offensiv mediepolitikk styrker mediemangfoldet og bidrar til en fremtidsrettet omstilling. Dette medlem viser til at pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet og at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett avlyser regjeringens kutforslag og i stedet styrker pressestøtten med 15 mill. kroner.

Post 73 Medieforskning og etterutdanning

Komiteen viser til at bevilgningen på posten går til medieforskning og etterutdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Landslaget for lokalaviser (LLA) har søkt om støtte til å samordne innovasjonstiltak for de minste lokalavisene. Lokalavisene på papir er en internasjonal suksess, og de trenger ekstra støtte til å lykkes enda bedre – også digitalt. Videre viser disse medlemmer til innspill fra Mediebedriftenes Landsforening (MBL) om en ny medieinnovasjonsordning rettet både mot etablerte mediebedrifter som trenger fornyelse og mot mediestartups. Disse medlemmer støtter forslagene fra LLA og MBL, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 8 mill. kroner, herunder 2 mill. kroner til innovasjonsstøtte for små lokalaviser og 6 mill. kroner til en medieinnovasjonsordning rettet både mot etablerte mediebedrifter som trenger fornyelse og mot mediestartups

Post 74 Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, kan overføres

Komiteen viser til at bevilgningen under posten omfatter tilskudd til lokalkringkastingformål.

Komiteen viser videre til at Stortinget i behandlingen av Meld. St. 24 (2014–2015) Rammevilkår for lokalradio i samband med digitaliseringa av radiomediet, vedtok å øremerke halvparten av midlene på post 74 til støtte til digitalisering av lokalradio. Komiteen viser til at regjeringen har fastsatt et nytt regelverk for tilskuddsordningen som åpner for tilskudd til digitaliseringstiltak i lokalradiosektoren.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker å bidra til at flere lokalradioer får mulighet til å få tilgang til slike midler, og viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår 5 mill. kroner til økt støtte til digitalisering av lokalradio, ut over regjeringens forslag om en økning på 5,2 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at posten økes med 5,2 mill. kroner i 2017 for å øke satsingen på digitaliseringstiltak i lokalradiosektoren.

Post 75 Tilskudd til samiske aviser

Komiteen viser til at bevilgningen omfatter tilskudd til samiske aviser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er bekymret for at regjeringens forslag vil svekke mulighetene for samisk dagspresse. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår å øke posten med 3 mill. kroner for å sikre en økning i tilskuddet til samiske aviser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at tilskudd til samiske aviser har vært pris- og lønnsjustert siden 2014.

Post 77 Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark

Komiteen viser til at bevilgningen omfatter det særskilte distribusjonstilskuddet til avisene i Finnmark.

Post 78 Minoritetsspråklige medietilbud

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti mener det kan være grunnlag for å vurdere å bidra til fremvekst av medietilbud for språklige minoriteter og nyankomne flyktninger, og for å øke forståelsen hos etniske nordmenn for utfordringer og berikelser et flerkulturelt samfunn fører med seg. Dette kan skje enten i eksisterende medier eller i form av nyetableringer. Disse medlemmer viser til «Nordlige Regnbue», som er en egen avis laget av innvandrere ved

Levanger voksenopplæring og som trykkes i lokalavis Innherred. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere hvordan man kan støtte opp om flere slike tiltak som kan bidra til økt forståelse og bedre integrering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen der Arbeiderpartiet foreslår en bevilgning på 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til komiteens merknader i Innst. 178 S (2015–2016), hvor komiteen skriver:

«Komiteen viser til at meldingen nevner at NRK har lavere oppslutning i innvandrerbefolkningen enn i befolkningen totalt sett. Siden meldingen ble lagt frem, har situasjonen knyttet til flyktninger, mangfold og integrering blitt aktualisert ytterligere. Det er mange som ikke behersker det norske språket, og i enkelte tilfeller er det også en realitet at slik språkmestring ikke kommer til å finne sted i resten av livetiden. Komiteen ønsker at allmennkringkasterrollen kan benyttes til å gi informasjon om norske tilstander og norsk offentlig debatt også til dem som ikke mestrer norsk.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til Innst. 178 S (2015–2016) hvor komiteen anførte at man ønsker at allmennkringkasterrollen kan benyttes til å gi informasjon om norske tilstander og norsk offentlig debatt også til dem som ikke mestrer norsk.

5.13.1 Kringkasting

Komiteen viser til at NRK er en av Norges viktigste kulturinstitusjoner og et sentralt virkemiddel for å nå de mediepolitiske målene. Målet på kringkastingsområdet er å opprettholde et sterkt NRK ved siden av en sunn privat og kommersiell sektor.

Komiteen viser til at verbalforslag nr. 46 i budsjettforliket, i samråd med Venstre, tar til orde for å fremme forslag som kan stimulere til bruk av norsk musikk hos radiotilbydere og kanaler i DAB-nettet i forbindelse med overgangen til DAB-radio. Komiteen viser til at dagens konsesjonsvilkår opphører i forbindelse med overgangen til DAB-radio i 2017 når det gjelder bruk av norsk musikk på kommersielle radiostasjoner. Radiospilling er en svært viktig inntektsstrøm i norsk musikknæring, i tillegg er det en viktig kanal for synliggjøring og er ofte første ledd i en næringskjede med konserter, salg, strømmetjenester mm. Aktiv bruk av norsk musikk på radio er også viktig for å synliggjøre vår felles kulturarv. Komiteen mener derfor det er viktig at radio i Norge bruker norsk musikk i sine program. Komiteen ser videre at norsk musikk kringkastes

på en rekke ulike internettbaserte plattformer og ber regjeringen vurdere en plattformnøytral stimuleringsordning for kringkasting av norsk musikk.

FORSLAG TIL KRINGKASTINGSavgIFT FOR 2017

Komiteen viser til at regjeringen foreslår at kringkastingsavgiften videreføres på samme nivå som i 2016, jf. forslag til vedtak VI, nr. 3.

Komiteen viser til at 86 pst. av alle over 12 år bruker ett eller flere av NRKs tilbud daglig. Det er samme andel som i 2014. NRK har også over lang tid hatt et godt omdømme i befolkningen. På Ipsos' årlige omdømmemåling sier 83 pst. av befolkningen at de har et meget eller ganske godt helhetsinntrykk av NRK. For aldersgruppen 18–24 er tallet 77 pst. Tallene tyder på at NRK og kringkastingsavgiften har høy oppslutning og legitimitet i befolkningen som helhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til flertallets merknad i Innst. 178 S (2015–2014) til Meld. St. 38 (2014–2015) Open og opplyst, der det står:

«Flertallet mener derfor NRK bør få gode og forutsigbare rammevilkår og legger til grunn at NRK bør få kompensasjon for pris og lønnsvekst i årene som kommer.»

Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen ikke tar hensyn til Stortingets vedtak i denne saken, og med det påfører NRK en unødvendig uforutsigbarhet knyttet til inntekt. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen hvor kringkastingsavgiften foreslås økt med 30 kroner ekskl. mva. i forhold til 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget samtykker i at for 2017 skal kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 607 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at kringkastingsavgiften til NRK har økt mer enn den generelle prisstigningen de siste ti årene, samtidig som antallet lisensbetalere har økt. Nominelt har kringkastingsavgiften økt med 664 kroner fra 2006 til 2015. Avgiftens prosentvise vekst har i den samme perioden vært nesten dobbelt så høy som den generelle prisstigningen (KPI). I tillegg har antallet lisensbetalere siden 2006 økt med om lag 227 000.

Flertallet vil peke på at når man tar hensyn til både økt avgift og økt antall lisensbetalere, har lisensinntektene samlet sett økt med nominelt 1 831 mill. kroner, fra 3 581 mill. kroner i 2006 til 5 412 mill. kroner i 2015. Dette tilsvarer en økning på 51,1 pst. Videre viser flertallet til at NRK har gjennomført flere effektiviserings- og innsparingstiltak de siste årene. Inntektsutviklingen de ti siste årene, i tillegg til effektiviseringen NRK har vært gjennom, tilsier at det er økonomisk handlingsrom til å videreutvikle NRK innenfor nåværende utgiftsrammer.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det bør etableres et nytt profesjonelt kringkastingskor i tilknytning til NRK, som skal ha institusjonelle forutsetninger for å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene. Et nytt profesjonelt kringkastingskor i tilknytning til NRK vil bidra sterkt til å bevare og videreutvikle den nasjonale verdien som ligger i korkunsten, samtidig som det vil være en spydspiss inn i et stort internasjonalt marked. Dette medlem viser til at korbevegelsen har vært en sentral faktor gjennom hele vår musikkhistorie. Til tross for dette har kormusikk ikke hatt samme status som kunstnerisk uttrykksmiddel som andre musikkensembler i vårt samfunn. Dette medlem mener en av årsakene til dette er at en ikke har hatt et profesjonelt korliv som kunne bidra til å løfte korsangen opp på et høyt internasjonalt nivå, slik en for eksempel har erfart med den symfoniske musikkutøvelsen. Dette medlem mener et nyetablert kringkastingskor i NRK kan utvikles som et ensemble på høyeste nivå. I tillegg til å representere et nasjonalt spisskompetansmiljø for korfeltet som helhet kan et slikt kor tillegges oppgaver knyttet til landsdekkende turnering og samarbeid om opera- og orkesterproduksjoner, og bidra inn mot NRK slik Kringkastingsorkesteret gjør det i dag. Et nyetablert kor kan bidra til å vekke oppmerksomheten om norsk korkunst både innenlands og utenlands og vil dessuten representere en betydelig inspirasjon i utviklingen av det norske musikklivet også på komposisjonssiden.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede etablering av et profesjonelt kringkastingskor i tilknytning til NRK, med sikte på å utvikle et nytt ensemble som skal ha institusjonelle forutsetninger for å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene.»

5.14 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Komiteen viser til at fordelingen av kompensasjonen skjer gjennom et tilskudd til rettighetsha-

verorganisasjonen Norwaco. Beløpet fordeles også til rettighetshavere innen EØS-området i henhold til utvekslingsavtaler.

5.15 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339

Komiteen vil understreke viktigheten av at det føres en politikk på området som ivaretar ansvarlighet når det gjelder spillavhengighet. Fremtidens spillpolitikk må veie viktigheten av å sikre at inntektene fra pengespill og lotterier tilfaller ideelle formål mot hensynet til spillavhengige. Tilbudet til spillere skal med andre ord balansere mellom attraktivitet og ansvarlighet. Komiteen ser at om begrensningene blir for sterke, vil det kunne akselerere trenden hvor utenlandske spill øker, men ser samtidig fordelene begrensninger gir når det gjelder å forebygge spillavhengighet.

Komiteen ser frem til stortingsmeldingen om spill som er varslet i 2016. Komiteen peker på tidligere års merknader og antar at både rammevilkår for Bingo, Rikstotos posisjon og drøftinger rundt tendensen med økt spill hos utenlandske aktører, drøftes. Komiteen viser til at Lotteri- og stiftelsestilsynet forvalter stiftelser og ordningene for merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner, samt for bygging av idrettsanlegg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen skal legge frem en melding om spillpolitikken. I den sammenheng vil disse medlemmer understreke behovet for å ta vare på Norsk Tipping og enerettsmodellen, og å legge bort ideen om en lisensordning for utenlandske spillskap. Disse medlemmer vil i den sammenheng også vise til initiativet fra 16 av de største frivillige organisasjonene, som har henvendt seg med følgende opprop til regjering og storting:

«En ansvarlig spillpolitikk som bidrar til å begrense faren for spillproblemer må være målet for norsk spillpolitikk. Over 100 000 nordmenn har et problematisk forhold til spill. Dette rammer ikke bare spilleren selv, men også familie, venner og arbeidsgivere.

For organisasjoner som mottar spillemidler er det helt avgjørende at inntektene er etisk forsvarlige og ikke bidrar til spilleproblemer. Regjeringen utreder nå en lisensmodell for å vurdere om utenlandske spillskap skal få innpass på det norske markedet.

Vi støtter en videreføring av enerettsmodellen som den beste løsningen for å begrense omfanget av spillproblemer, og ber derfor om at en lisensmodell ikke innføres i Norge.»

Videre viser disse medlemmer til at regjeringens Strategiutvalg for idrett, som la frem sin innstilling 8. juni i år, sier følgende:

«Enerettsmodellen – en verdibasert garantist for norsk idrett

- Den norske enerettsmodellen for finansiering av idrettsformål bør beskyttes og bevares. Utvalget understreker at spillemidler til idrettsformål fortsatt kun skal gå til formål og mottakere som ikke er underlagt fortjenestebaserte eierformer.
- Regjeringen bør ikke innføre en lisensordning for utenlandske spillerselskaper i Norge»

Disse medlemmer viser til at lotteri- og stiftelsestilsynets årlige rapport om ansvarlig spill viser at omfanget av problemspill i Norge er relativt lavt sammenlignet med internasjonale studier. Rapporten viser imidlertid at nær halvparten av dem som spiller hos utenlandske spillerselskaper er risiko- eller problemspillere, og at antallet har økt fra 33 pst. fra tilsvarende rapport i 2013. Disse medlemmer viser videre til at Lotteritilsynet for 2015 estimerer at nordmenn har tapt om lag 1,5 mrd. kroner på pengespill via internett hos utenlandske tilbydere som ikke har tillatelse i Norge. Dessuten at omfanget av TV-reklame for spillerselskaper uten norsk tillatelse ifølge Medietilsynets undersøkelse indikerer å ha økt fra 432 mill. kroner i 2014 til 609 mill. kroner i 2015. Disse medlemmer er kjent med at Lotteri- og stiftelsestilsynet jobber aktivt med å stanse nettreklame, og at dette gir resultater. Samtidig er det et stort behov for å få stoppet flommen av TV-reklame. Disse medlemmer forutsetter – som tidligere – at regjeringen tar reelle grep for å stoppe TV-reklamen nå, og siden dette dreier seg om ulovlig reklame, ser en ikke behov for å avvente en stortingsmelding.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at hovedhensynet bak pengespillpolitikken er hensynet til de spilleavhengige og at pengespill skal skje på en ansvarlig måte. Den teknologiske utviklingen har også på dette feltet medført nye utfordringer blant annet knyttet til lekkasje av spilling til, og omfattende markedsføring fra, uregulerte aktører. Det foreligger derfor et behov for en helhetlig gjennomgang av politikken for pengespill. Sist gang dette ble gjort var i forbindelse med avviklingen av det private gevinst-automatmarkedet i 2003. Flertallet viser til at regjeringen har varslet at den kommende stortingsmeldingen vil inneholde en vurdering av ulike tiltak som skal sikre en helhetlig og ansvarlig spillpolitikk i fremtiden. Hvilke veivalg som vil være best egnet for å ivareta dette vil bli drøftet i meldingen. Flertallet viser derfor til behandlingen av den

kommende meldingen som stedet for synspunkter om dette.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at ExtraStiftelsen tildeles 6,4 pst. av spilleoverskuddet til Norsk Tipping AS, og at det dermed gis et betydelig beløp til forsknings- og helseprosjekter innen forebygging og rehabilitering. Disse medlemmer ser positivt på stiftelsens ønske om større synliggjøring av hvilke formål som muliggjøres gjennom virksomheten, og ber om at dette imøtekommes på egnet måte i kommende budsjetter.

5.16 Kap. 3322 Bygg og offentlige rom

Post 1 Ymse inntekter

Komiteen viser til at posten gjelder inntekter knyttet til prosjekter i regi av Kunst i offentlig rom (KORO).

5.17 Kap. 3323 Musikk og scenekunst

Komiteen har ingen merknader.

5.18 Kap. 3326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Komiteen har ingen merknader.

5.19 Kap. 3329 Arkivformål

Post 1 Ymse inntekter

Komiteen viser til at posten gjelder salgs- og husleieinntekter i Arkivverket og ulike samarbeidsprosjekter og tjenester i Arkivverket.

Post 2 Inntekter ved oppdrag

Komiteen registrerer at oppdragsinntektene i Arkivverket i stor grad stammer fra overføringer fra Helse- og omsorgsdepartementet for å finansiere driften av interimorganisasjonen Norsk helsearkiv.

5.20 Kap. 3334 Film- og medieformål

Komiteen viser til regjeringens forslag og har ingen merknader.

Post 1 Ymse inntekter

Komiteen viser til at posten gjelder inntekter fra salg og distribusjon av film, video og DVD, inntekter fra Cinemateket i Oslo og Filmmuseet, samt inntekter knyttet til mediedesken i EUs program for kultur og audiovisuell sektor, Kreativt Europa. I tillegg omfatter posten inntekter fra egenandeler for kurs og diverse andre inntekter ved Norsk filminstitutt.

Post 2 Inntekter ved oppdrag

Komiteen viser til at posten gjelder inntekter fra oppdragsvirksomheten ved Norsk filminstitutt og Medietilsynet, jf. kap. 334 post 21.

Post 70 Gebyr

Komiteen merker seg at gebyrinntektene foreslås redusert til 2,5 mill. kroner som følge av den sterke nedgangen i salg av DVD.

5.21 Kap. 3339 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser

Komiteen ønsker å uttrykke bekymring for at Norsk Tippings fremtidige overskudd kan bli utfordret av spill hos utenlandske aktører. Andelen spillere som foretrekker landbaserte spill er synkende, og andelen som spiller online er økende. Norsk Tipping har mange online-spill, men tendensen er at økningen i online-spill er kraftigere hos utenlandske aktører enn hos Norsk Tipping. Om disse tendensene holder seg, vil det over tid føre til at Norsk Tippings overskudd vil bli lavere.

6. Forslag fra mindretall

Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 1*

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endring i barnehageloven § 12a, slik at barn som fyller ett år senest innen utgangen av desember det året det søkes om barnehageplass, etter søknad har rett til å få plass i barnehagen fra fylte ett år i samsvar med denne loven med forskrifter.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen sette i gang en evaluering av den statlige politikken overfor familievernkontorene for å se om det er sammenheng mellom oppgaver og ressurser.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen om ikke å gjennomføre omleggingen av refusjonsordningen til stykkpris, men beholde dagens ordning.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen øke fedrekvoten i foreldrepermisjonsordningen fra 10 til 14 uker.

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti:*Forslag 5*

Stortinget ber regjeringen om at det igangsettes en revidering av arkivloven av 1999.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 6*

Stortinget ber regjeringen sørge for at det avsettes 10 mill. kroner innenfor rammen av spillemiddeltildelingen til driftsstøtte til kostnadskrevenne anlegg av en unik nasjonal og internasjonal karakter, og som ivaretar funksjoner for internasjonale arrangementer.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen gjeninnføre Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen som fast tiltak under kap. 315 post 78 Ymse faste tiltak.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen gjøre ordningen for momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.

Forslag fra Kristelig Folkeparti:*Forslag 9*

Stortinget ber regjeringen utrede etablering av et profesjonelt kringkastingskor i tilknytning til NRK, med sikte på å utvikle et nytt ensemble som skal ha institusjonelle forutsetninger for å drive stabil kunstnerisk virksomhet på linje med de profesjonelle orkestrene.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding for rammeområdene 2 og 3 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, med unntak av rammeområde 3 VI punkt 3, som fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 2

(Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
231		Barnehager		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 51</i>	440 190 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	16 565 000	
	51	Forskning, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 866 000	
	60	Tilskudd til flere barnehagelærere	172 200 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage	142 036 000	
	70	Tilskudd for svømming i barnehagene, prøveprosjekt frivillige organisasjoner	35 290 000	
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	152 080 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 726 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	19 715 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	88 617 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1</i>	64 348 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	29 420 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	13 946 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 049 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	6 168 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1</i>	9 941 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	320 086 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	33 584 000	
	70	Tilskudd til kirkens familievern tjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	180 220 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	13 797 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 709 500 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 180 000 000	
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i>	13 318 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 244 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	29 789 000	
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	193 412 000	
	62	Utvikling i kommunene	79 647 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	133 716 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	21 227 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	8 656 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 188 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	15 554 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	216 969 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 639 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	68 176 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 847 000	
	50	Forskning og utvikling	18 648 000	
	60	Kommunalt barnevern	708 944 000	
	61	Utvikling i kommunene	10 339 000	
	65	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak knyttet til enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	470 000 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	33 155 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet, <i>kan overføres</i>	72 804 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i> ..	4 401 311 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 100 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 021 810 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	209 723 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	843 825 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	258 527 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 283 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	131 758 000	
	51	Markedsportaler	26 020 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	10 058 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 149 000	
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 252 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 375 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	5 973 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvist- utvalget		
	1	Driftsutgifter	11 466 000	
868		Forbrukerombudet		
	1	Driftsutgifter	27 045 000	
870		Sekretariatet for Likestillings- og diskriminerings- nemnda		
	1	Driftsutgifter	6 413 000	
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	9 601 000	
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	17 996 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 274 000	
	73	Likestillingssentre	8 232 000	
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskriminerings- arbeid, <i>kan overføres</i>	3 546 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	53 907 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 810 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	612 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	495 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	54 000 000	
		Totale utgifter		49 853 260 000

Inntekter

3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	696 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	15 160 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 434 736 000	
		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
3856				
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	723 548 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	458 000	
		Totale inntekter		2 180 921 000

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2017 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
231		Barnehager	
	21	Spesielle driftsutgifter	50 mill. kroner

III

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et hel-dags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 2 730 kroner per måned og 30 030 kroner per år fra 1. januar 2017, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
2. det fra 1. august 2017 blir gitt fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer per uke til alle tre-, fire- og femåringer i husholdninger med skattepliktig kapital- og personinntekt på under 428 000 kroner per år, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 842 post 1	Kap. 3842 post 1
Kap. 847 post 1	Kap. 3847 post 1
Kap. 855 post 1	Kap. 3855 postene 1, 2 og 60
Kap. 856 post 1	Kap. 3856 post 1
Kap. 858 post 1	Kap. 3858 post 1
Kap. 868 post 1	Kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og gjelder derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter er tatt med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

4 om barnetrygd § 10 kan utbetale barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0-3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslig forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0-3 år vedkommende faktisk forsørger.

V

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2017 i medhold av lov 8. mars 2002 nr.

VI

Satser for kontantstøtte til og med 31. juli 2017

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2017 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	6 500
Til og med 19 timer	50	3 000
20 timer eller mer	0	0

Satser for kontantstøtte fra og med 1. august 2017

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2017 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan utbetale kontantstøtte med disse beløpa:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 19 timer	50	3 750
20 timer eller mer	0	0

VII

Sats for engangsstonad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2017 i medhold av lov 28. februar 1997

nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale engangsstonad ved fødsel og adopsjon med 61 120 kroner per barn.

B.**Rammeområde 3****(Kultur)****I**

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	163 670 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 831 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning og utredning	5 967 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 319 900 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge ..	5 960 000	
	74	Frivillighetsregister, <i>kan overføres</i>	850 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	9 945 000	
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 180 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 170 000	
	79	Til disposisjon	26 860 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	175 920 000	
	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt i Norge	13 590 000	
	87	Tilskudd til X Games	10 000 000	
320		Norsk kulturråd		
	1	Driftsutgifter	152 621 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 946 000	
	51	Fond for lyd og bilde	38 050 000	
	55	Norsk kulturfond	893 956 000	
321		Kunstnerøkonomi		
	71	Statsstipend	14 878 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	178 800 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	128 714 000	
	75	Vederlagsordninger	190 347 000	
322		Bygg og offentlige rom		
	1	Driftsutgifter	18 257 000	
	50	Kunst i offentlige rom	25 000 000	
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	178 500 000	
	78	Ymse faste tiltak	3 690 000	
323		Musikk og scenekunst		
	1	Driftsutgifter	89 623 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	60 947 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	20 690 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 434 000 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	756 680 000	
	73	Region- og distriktsopera	58 470 000	
	78	Ymse faste tiltak	279 432 000	
325		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	116 715 000	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 407 000	
	52	Norges forskningsråd	13 120 000	
	53	Sametinget	81 900 000	
	71	Kulturell og kreativ næring	47 400 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 170 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	50 200 000	
	78	Ymse faste tiltak	44 360 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	6 900 000	
	82	Nobels Fredssenter	30 620 000	
	85	Gaveforsterkningsordning	51 150 000	
	86	Talentutvikling	36 100 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	598 209 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 999 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	22 845 000	
	73	Språkorganisasjoner	22 590 000	
	74	Det Norske Samlaget	15 490 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	15 660 000	
	78	Ymse faste tiltak	51 880 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	49 750 000	
328		Museum og visuell kunst		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 476 690 000	
	78	Ymse faste tiltak	79 120 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	359 478 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	17 955 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 645 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 410 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	166 417 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 524 000	
	50	Filmfondet	494 600 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	55 810 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	75 720 000	
	78	Ymse faste tiltak	22 970 000	
335		Mediestøtte		
	71	Produksjonstilskudd	313 000 000	
	73	Medieforskning og etterutdanning	22 130 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	19 000 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	27 500 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 090 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	47 000 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	78 410 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 058 000	
		Totale utgifter		10 867 436 000

Inntekter

3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter	81 000	
3320		Norsk kulturråd		
	1	Ymse inntekter	1 602 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 224 000	
3322		Bygg og offentlige rom		
	1	Ymse inntekter	129 000	
3323		Musikk og scenekunst		
	1	Ymse inntekter	318 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	24 149 000	
3325		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter	23 578 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter	10 154 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	15 029 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter	6 270 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	18 527 000	
3334		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	6 816 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	11 937 000	
	70	Gebyr	2 500 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr - lotterier	6 691 000	
	4	Gebyr - stiftelser	259 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	9 200 000	
		Totale inntekter		140 464 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2017 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 320 post 21	kap. 3320 post 2
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 postene 1 og 3
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2017 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	20,9 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	607,8 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2017 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2017:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og

scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.

2. Det offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk- og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2017 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiften pr. videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 607 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkas-

tingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2017 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

VIII

Stortinget ber regjeringen å sørge for at Stortinget fortsatt skal ha hånd om bevilgningene knyttet til språkpolitiske tiltak og språkorganisasjoner.

IX

Stortinget samtykker i at for 2017 skal kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 607 kroner ekskl. merverdiavgift.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 8. desember 2016

Svein Harberg

leder og ordf. for kap. 300, 800 og 3300

Geir Jørgen Bekkevold

ordf. for kap. 323, 326, 337, 843, 847, 848, 871, 3326 og 3847

Arild Grande

ordf. for kap. 334, 335 og 3334

Hege Haukeland Liadal

ordf. for kap. 320, 321, 325, 867, 868, 3320, 3323 og 3325

Kårstein Eidem Løvaas

ordf. f kap. 315, 339 og 3339

Steinar Gullvåg

ordf. for kap. 845, 853, 854, 855, 856, 3855 og 3856

Torkil Åmland

ordf. for kap. 846, 858 og 3858

Ib Thomsen

ordf. for kap. 322, 328, 329, 860, 862, 865, 3322 og 3329

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 231, 844, 870 og 873

Mette Tønder

ordf. for kap. 840, 841, 842, 2530 og 3842

